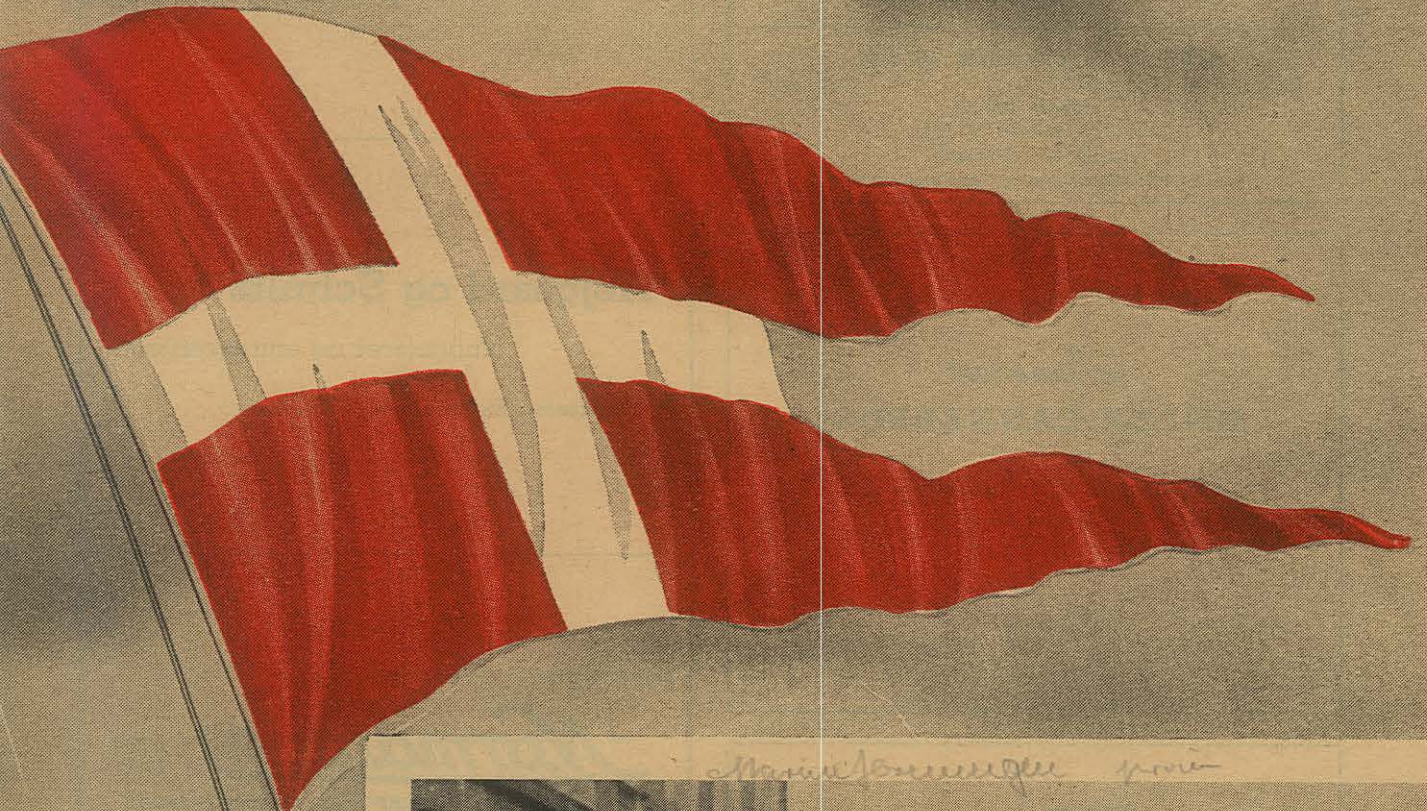
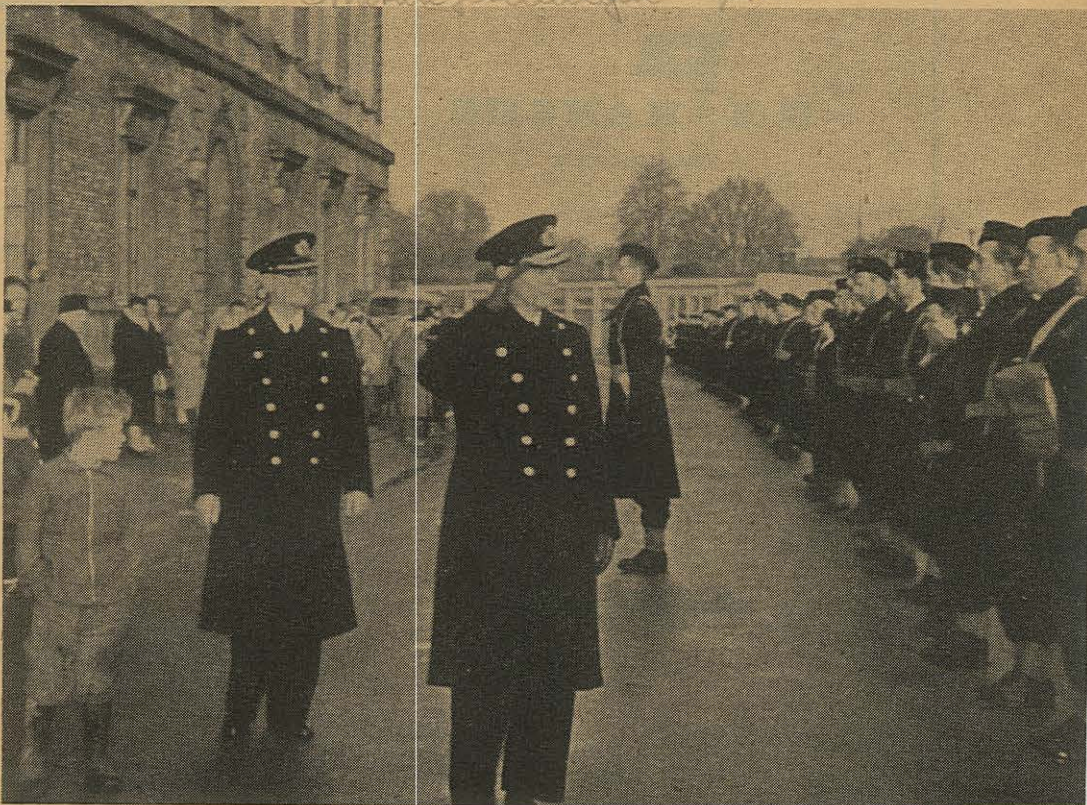

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte I - Januar
45. aarg. - 1958

NYTAARSPARADE

Chefen for Søværnet, viceadmiral *A. H. Vedel*, inspicerer ledsaget af hjemmeværnsflotilleinspektøren, kommandør *G. de Lichtenberg*, de københavnske hjemmeværnsflotiller ved nytårsparaden den 12. januar 1958 paa Nordre Toldbod. (Se nærmere herom paa side 10.)

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/S} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer
„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

C. K. HANSEN
Grundlagt 1856

★
Skibsreder og skibsmægler

Agent for regelmæssige linier
Befragtning . Klarering . Spedition
Havari-, assurance- og I. A. T. A.-agent

★
14 tramp-, cargoliner- og tankskibe 154.000 ts. dw.

★
Korresponderende reder for

☪ DANNEBROG ☪

AMALIEGADE 35 . KØBENHAVN K.

Telf. Central 72 (18 linier) . Rigs 13 (2 linier)
Telgr.-adr: »HANSEN« . Fjernskriver nr. 2501 & 2502

HEDE NIELSENS FABRIKER A/S

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard og Schultz A/S

Ingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Evaldsgade 9 - København

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“ Stiftet 1916
TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

J. Chr. Andersen OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

Dansk Industri S

Fregatten JYLLAND

Den gamle fregat JYLLAND, der i mange aar har ført en hensygnende tilværelse, er endnu engang blevet genstand for offentlighedens opmærksomhed. Fregatten, der nu ligger oplagt i flaadens leje, havde hele sin istandgjorte rig indtil kort efter krigen. Da blev topstænger og bramstænger taget ned, fordi det var for dyrt at holde alt godset vedlige. Kun undermasterne blev staaende. Nu skal de ogsaa tages op for at lette trykket paa det gamle skrog, og fordi man ved at opmagasinere dem kan bevare dem bedre mod raaddenskab. Der er stadig ingen endelig afgørelse om fregattens fremtid, men chancerne for at bevare den og sætte den i stand synes ikke forbedret væsentligt paa det sidste.

Flere og flere har derfor indset, at det ville være en skam for vort land, om dette enestaaende nationale klenodie skulle gaa helt til grunde, og en række ledende personer inden for alle kredse har nu dannet et ærespræsidium for den indsamling, der skal give de nødvendige midler til en fuldstændig restaurering af den gamle fregat, den sidste veteran fra kampen ved Helgoland.

Der er allerede foretaget forskellige fremstød af Fællesudvalget, der bestaar af repræsentanter for: Nationalmuseet, Selskabet Fregatten JYLLANDs Venner, Komiteen for Fregatten JYLLANDs Bevarelse, *Marineforeningen*, Turistforeningen for Danmark, Marinehistorisk Selskab og Skovhistorisk Selskab, idet man har ladet fremstille en brevmærkat og en plakat med JYLLAND som motiv — disse sælges stadig til en pris af henholdsvis 10 øre og 5 kr. pr. stk. — men den helt store attraktion, som skal skaffe de fleste af pengene, er et landslottri paa 1 million lodsedler à 2 kr. stk., som skal sælges i tiden 1. april—31. maj 1958.

Der er en lang og spændende gevinstliste, som dog ikke kan røbes paa nuværende tidspunkt, blot kan siges saa meget, at hovedgevinsten bliver: »Køb hvad De vil, vi betaler regningerne for indtil 100.000 kr.« — og saa er den skattefri.

Der skulle saaledes ikke være nogen vanskeligheder ved at faa afsat lodsedlerne, og udvalget arbejder for øjeblikket paa at faa dannet lokalkomiteer over hele landet til at tage sig af det lokale salg. Det eneste problem er at skaffe de nødvendige kontakter med folk, der vil og kan paatage sig et saadant arbejde.

Her kan Marineforeningens medlemmer gøre en stor og fortjenstfuld indsats ved at gaa aktivt ind i arbejdet. Den gamle fregat kan og bør reddes, men det er absolut sidste frist nu, og det kan kun gores, hvis alle staar sammen og yder en indsats.

Afdelingerne har allerede eller vil i den nærmeste fremtid modtage en opfordring hertil, og udvalget beder indtrængende om, at man vil efterkomme denne. Hvis man vil lette sekretariatets arbejde — der er uhyre meget at gøre før et saadant lotteri kan løbe af stabelen — kan det gøres ved selv omgaende at henvende sig til: *Fællesudvalget for Fregatten JYLLANDs Bevarelse, Borgergade 16, København K. (Tlf. C. 701)*, der giver alle oplysninger og staar til raadighed med al den hjælp, De maatte have brug for.

Husk endvidere, at den smukke JYLLANDs-plakat vil pynte i enhver marinestue.

Ved at anskaffe, indramme og ophænge den i alle marinestuerne støttes agitationsarbejdet for fregatten JYLLANDs bevarelse.

Nyt fra

DET MARITIME HJEMMEVÆRN

Nytaarsparaden

Søndag den 12. januar samledes de københavnske hjemmевærnsgaster til nytaarsparade i det gamle *Søkvæsthus* paa Christianshavn. Det var flotillerne 321, København N., 322, Københavns havn og 323, København S., der mødte til flotilleinspektøren, kommandør *de Lichtenbergs* nytaarsparol. Et festligt islat i det store opbud af unge og gamle flotillegaster og de til DMH knyttede KM-ere var ankomsten af *Kvindelige Marinere*s dygtige musikkorps, der spillede i gaarden, saa det rungede mellem de gamle bygningers desværre saa medtagne mure.

Efter at KD *de Lichtenberg* havde inspiceret styrken og bragt sin nytaarshilsen afmarcheredes i sluttet formation med KMK.s musikkorps i spidsen gennem byen til Nrd. Toldbod, hvor der opmarcheredes foran Havnevæsenets administrationsbygning (se forsidebilledet).

Paa slaget 1030 ankom chefen for søværnet, der blev hilst med honnorsignaler fra musikkorpsset. Ledsaget af flotilleinspektøren skridtede viceadmiral *A. H. Vedel* den lange front af, og i en kort tale takkede Søværnets chef Det maritime Hjemmевærn for det arbejde, der var udført indtil nu. Let var det ikke i begyndelsen, sagde viceadmiralen, men med beundringsværdig taalmodighed holdt mandskabet ud, til man i dag kan arbejde under mere tilfredsstillende forhold. Viceadmiralen udtalte videre, at udsigterne for forsvaret i det kommende aar ikke tegnede alt for lyst, men hovedsagen var, at man udnyttede de midler, der blev stillet til raadighed, saa effektivt som overhovedet muligt.

Efter viceadmiralens parol defilerede den store styrke under honnoraflæggelse forbi Søværnets chef, og dermed afsluttedes Det maritime Hjemmевærns første selvstændige nytaarsparade.

Den 7.—8. december afholdt Det maritime Hjemmевærn i Djursland-området en kampøvelse i Hevringlejren, hvor der gennemførtes skarpskydning under fremrykning i terræn. Desuden var der øvelse med skarpe haandgranater og skydning med gevær-granater. — Efter disse øvelser vist film. Øvelsen overværedes af stabschefen ved Det maritime Hjemmевærn, kommandørkaptajn *Harry Larsen*, København. De kvindelige Marinere søgede for kostforplejningen.

Paa Orlogsværftet er der for tiden 3 øvelseskuttere under bygning til Det maritime Hjemmевærn (DMH 70 — 71 og 72). Det første fartøj i serien er allerede søsat og i gang med prøvesejladserne; det forventes afleveret i nær fremtid, de to næste vil hurtigt følge efter.

Har du tænkt over — at der i

Det maritime Hjemmевærn

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

Blandt Søværnets reserveofficerer har der dog ogsaa tidligere været enkelte færing, og i 1915 uddannedes en islandsk styrmand, *P. J. Jonsson*, til reserveløjtnant. Jonsson forretnede tjeneste som saadan under første verdenskrig, og senere overtog han ledelsen af den islandske fiskeriinspektion, hvor der yderligere var ansat endnu en islænding, der var dansk-uddannet som reserveofficer.

I mellemkrigsaaene var en ung islænding elev paa Søofficersskolen; han omkom dog ved en flyveulykke, inden hans kadetuddannelse var afsluttet.

Fra Hovedbestyrelsen

I anledning af aarskiftet har Marineforeningens formand den 20/1 overbragt Hans Majestæt Kongen foreningens nyttaarshilsen og æresformanden anmodede kommandøren om at bringe hans hilsen og tak ud til alle foreningens medlemmer.

Kongehusets ældste medlem, Prins *Georg* af Grækenland og Danmark er død, 25/11 1957, 88 aar gammel. Prins *Georg*, der lige op til de sidste aar var levende interesseret i det danske søværn og i dansk skibsfart, var dansk admiral og æresformand i Prins Valdemar og Prinsesse Maries Fond. Prinsen var født paa Corfu som søn af Kong *Georg I* af Grækenland. Efter nogle aar paa det græske landkadetakademi kom han paa kadetskolen i København. I 1889 blev han først sekondløjtnant og siden premierløjtnant, hvorefter han gik i russisk tjeneste. Paa et togt til Østasien med krydseren PAMIAT AZOFF reddede han den russiske storfyrstronfølger, den senere Tzar *Nikolaj II's* liv, da denne blev overfaldet af en japansk politibetjent.

I aarene fra 1898 til 1906 var han generalguvernør over øen Kreta. Senere var prinsen sammen med sin slægtning og meget nære ven Prins *Valdemar* deltager i et togt til Østasien med Ø. K.s BINTANG.

Siden boede prinsen dels i Danmark, dels i Frankrig — under den anden verdenskrig dog i Sydafrika. Søværnet og søens folk vil mindes hans ranke skikkelse og aldrig svigtende elskværdighed og hjælpsomhed.

Prins *Georg* havde siden 1938 været æresmedlem af Marineforeningen. Fra Prinsens gemalinde, Prinsesse *Marie*, har Marineforeningen modtaget en haandskreven tak for foreningens kondolencetelegram i anledning dens æresmedlems bortgang.

I anledning af aarskiftet har *Marineforeningen* udvekslet nyttaarshilsner med FLOTTANS MÅN og *Norges Orlogsforbund* samt med Danske Soldaterforeningers Landsraad, Københavnske Soldaterforeningers Samvirke, Københavns Havnevæsen og KVINDelige MARINERE. Endelig er ogsaa modtaget hilsen fra Københavns, Frederiksberg, Haderslev og Godthaab afdelingerne samt fra *Dahlgreen*, et medlem i U. S. A.

Fra *Carlsbergs Mindelegat* for *Brygger I. C. Jacobsen* har *Marineforeningen* modtaget kr. 3500 til brug til indkøb af en kaproningsbaad til de værnepligtige paa Søværnets kaserne paa Holmen, hvor savnet af det rette materiel til udøvelse af roning som sport længe havde været følt. *Marineforeningens* formand har overgivet beløbet til chefen for kasernen, saaledes at denne fritidsbeskæftigelse for de værnepligtige orlogsgaster snarest kan komme i gang.

I efteraaret fratraadte kommandør *Gunnar Hovdenak* efter eget ønske som præsident for *Norges Orlogsforbund*. Indenfor Marineforeningens kreds lærte vi kommandøren at kende — senest gennem samværet under det nordiske stævne i Stockholm — som en straalende personlighed, en retlinet og god ven, hvem vi vil savne i samarbejdet fremover.

Præsidenten for *Norges Orlogsforbund*, losdirektør *Bjarne Gilhuus-Moe*.

Samtidig byder vi hans afløser, losdirektør *Bjarne Gilhuus-Moe*, hjertelig velkommen til det nordiske samarbejde. Vi er overbeviste om, at han som sin forgænger vil fortsætte det fællesskab, den kammeratlige samarbejdsfølelse, der er opvokset de nordiske maritime kammeratforeninger imellem.

Vor gode ven *Bjarne Knutsen* er samtidig valgt til formand for *Oslo Orlogsforening*; som sekretær i Orlogsforbundet er han afløst af skibsreder *Aage Wilhelmsen*, stifteren af Orlogsforeningen, der ogsaa har gæstet *Marineforeningen* ved tidligere lejligheder.

Til støtte for *Marineforeningens* Københavns Afdelings Musikkorps, som nu er blevet rekonstrueret og betydeligt udvidet, har Hovedbestyrelsen bevilget et beskedent bidrag, idet man ikke maa overse dette musikkorps' betydning under større arrangementer som f. eks. det aarlige jubilærstævne.

For al venlig opmærksomhed og den storslaaede gave, som I glædede mig med, paa min 60 aarsdag beder jeg alle herigennem modtage min hjerteligste tak.

Chr. Bønnelycke.

Husk, ved udførelse af *Marineforeningens* traditionelle flagceremoniel hedder det »hejs« og »hal ned« flaget — at stryge flaget gøres kun i krigstilfælde som tegn paa overgivelse.

Det kan allerede nu meddeles, at Hovedbestyrelsen har fastsat det aarlige *sendemandsmøde*, som i aar finder sted i København, til søndag den 18. maj. *Jubilærstævnet* paa Holmen afholdes søndag den 31. august. Nærmere meddelelser om begge stævner vil fremkomme senere.

Til eftertanke —

Pr. 25. januar 1958 var afdelingernes samlede gæld til *Marineforeningen* kr. 9.739 mod kr. 8.705 paa tilsvarende tidspunkt i fjor. —

Til trods herfor vil Hovedbestyrelsen alligevel forsøge at klare aaret uden at møde med forslag om kontingentforhøjelse ved *Sendemandsmødet* — spørgsmaalet bliver blot: hvordan klarer vi det underskud, der maa fremkomme, naar afdelingerne ikke betaler, hvad de skylder?

Medlemstil- og afgang i okt. kvartal 1957

Aalborg 11, Aarhus 2, Bogense 1, Bornholm 6, Brønderslev 4, Faaborg 1, Faxe 1, Fredericia 3, Frederiksberg 2, Haslev 1, Helsingør 5, Horsens 6, Hørsholm 1, Kalundborg 2, Kgs. Lyngby 1, København 6, Køge 9, Løgstør 2, Mariager 2, Nyborg 3, Nykøbing F. 1, Nykøbing Sj. 5, Odense 7, Padborg 7, Præstø 1, Randers 2, Silkeborg 2, Skive 2, Svendborg 1, Søllerød 1, Thisted 1, Thyborøn 14, Viborg 1, Vordingborg 1 — ialt 116 nye medlemmer.

Samtidig er udmeldt 162 medlemmer i oktober kvartal.

det, bl. a. har kasernebygningerne navne efter heltene fra denne kamp.

Aar efter aar er fællesgraven paa Odden kirkegaard blevet bekranset i mindet om de tapre søkrigere, der her gav deres liv for fædrelandet.

Kort og fyndigt gav *Peter Willemoës'* sidste skibschef ham i sin rapport et eftermæle, som ikke kunne være smukkere:

Faldt i slaget. Æret som savnet.

H. de L.

Fra Søværnet

I forbindelse med efteraarets øvelse genindkaldte Søværnet for første gang efter krigen ca. 220 hjemsendte befalingsmænd og menige. Efter at disse genindkaldte er hjemsendt, har Søværnskommandoen i en meddelelse udtalt, at de genindkaldte, som dels har forrettet tjeneste i ekstraordinært udrustede skibe, dels i operative stabe paa land, har gjort særdeles god fyldest.

Søværnskommandoen erkender, at en saadan genindkaldelse ofte er et uvelkomment indgreb i den enkeltes erhvervsmæssige og private forhold, og Søværnet har derfor med saa meget mere tilfredshed konstateret det gode humør og den interesse, som de genindkaldte udviste under deres korte, men krævende tjeneste, man har endvidere konstateret, at de genindkaldte har udført deres tjeneste særdeles dygtigt og tillige har udvist en fuldt ud tilfredsstillende optræden.

Kgl. konfessionarius, dr. teol. *Michael Neiiendam* har i sin egenskab af orlogsprovst deltaget i en kongres for orlogspræster fra NATO-landene. Dr. Neiiendam prædikede søndag den 27. oktober i den danske sømandskirke i Brooklyn.

Søværnskommandoens museumsudvalg

har lejet sig ind i Nikolaj kirke, og her er der nu en udstilling af gamle, smukke skibsmodeller, vaaben og billeder, som engang skal finde endelig plads i det orlogsmuseum, som er under forberedelse.

Udstillingen er indrettet i den kirkesal, hvor Københavns hovedbibliotek tidligere havde udlaan, og det økonomiske grundlag for arrangementet er skabt ved en indsamling blandt institutioner og private. Man vil her med Danmarks historie som baggrund vise vor flaadens udvikling fra kong *Hans*, som var den danske flaadens egentlige skaber, til vore dage. Som supplement til flaadens egne store samlinger, hvoraf der udstilles en del, haaber *Søværnskommandoens museumsudvalg* at finde folk, der ligge inde med ting, som passer til udstillingen. Udvalget er interesseret i blot at faa saadanne ting registreret, saa man véd, hvor de findes.

En museumskommission, der blev nedsat af Marineministeriet i 1948, afgav i 1952 betænkning, hvori kommissionen pegede paa muligheden af at lægge Orlogsmuseet ved Charlottenlund-fortet. En del af fortets kasematter kan bruges til magasiner, værksteder, arkiv, kontorer m. v., og de mest værdifulde modeller vil kunne gemmes dér i krigstilfælde.

Plasticbaade er nu for alvor ved at vinde indpas i Søværnet. Det drejer sig om joller, ro-øvelsesbaade og motorbaade, og plasticbaadene har vist sig saa anvendelige, at ogsaa den svenske og norske marine er interesserede. Det danske søværn fik allerede for tre aar siden de første to

ro-øvelsesbaade af plastic og et aar senere en 7 meter lang motorbaad med en 16 hk motor.

Baadene blev prøvet under ret haarde forhold, og resultaterne var saa tilfredsstillende, at man besluttede at anskaffe flere af lignende typer. Foruden et antal plasticjoller er saaledes allerede leveret og under bygning fire 9-meter motorbaade forsynet med en 108 hk dieselmotor, to 7-meter motorbaade med 16 hk motor og en halv snes ro-øvelsesfartøjer, alle af plastic.

I et interview til dagspressen har stabslæge *Winge* bl. a. udtalt, at det er meget almindeligt, at søens folk bliver søsyge, at ogsaa han selv kan blive det, naar han kommer ud i storm med et skib efter at have været i land i en tid. Søkrigere skal derfor have søsygetabletter indenfor rækkevidde, foruden at de ligesom soldater, der kæmper i land, skal have en lille sprøjte med halvandet centigram morfin paa sig, saa de i tilfælde af, at de bliver saarede, kan give sig selv en bedøvende indsprøjtning. Ogsaa atropin til modvirkning af den frygtelige nervegas hører med til den moderne soldats krigsudstyr.

Danmark er med rette stolt af sine flaadetraditioner, og orlogsgasten har altid været befolkningens yndling.

Men i dag maa orlogsgasterne udvælges paa en noget anden maade end tidligere. Det er en af de opgaver, der hviler paa Søværnets læger.

Se — i gamle dage var »Sven Dufva« med »hertet af guld, selv om hovedet ikke var saa godt« — han var en glimrende soldat, baade til lands og til vands. I dag duer han slet ikke.

Det er nemlig hjerne, der skal til. Og ikke mindst i Søværnet, hvor vi har faaet saa mange nye tekniske hjælpemidler, som skal betjenes af folk, der forstaar sig paa dem.

Det er nu en intelligensprøve at blive orlogsgast, for vi skal bruge teknikere, kyndige radio- og maskinfolk.

Der er maaske nok noget om, at hvis man er for platfodet til at blive landsoldat, gaar det maaske alligevel til søs, hvor bentejet ikke betyder saa meget. Men saa gælder det rigtignok, at havd man altsaa ikke har i benene, det maa man have i hovedet.

— Hvordan forholder det sig med det rent psykiske?

— Ja — det kan ikke nægtes, at en af marinelægernes opgaver er at bekæmpe den psykiske sygdom, vi kalder »messesurhed«. Naar mange mennesker er stuvet sammen paa en meget indskrænket plads og skal leve op og ned af hinanden, saa kan der blive tale om et nervepres. Man kan ikke rigtig holde hinanden ud. Det lader sig imidlertid ordne af en fornuftig læge. Jeg vil tilmed mene, at tiden som orlogsgast ved lægernes hjælp kan være en vis beskyttelse mod anlæg til neuroser. Det er et frisk liv at være sømand, sagde man før. Det gælder stadig. Nu underbygger man det bare ligesom lidt mere videnskabeligt.

Den 8. januar stod undervandsbaaden *SÆLEN* Holmen ud paa vej til England. Lejemaalet for de tre britiske U-baade var indgaaet for en 10-aars periode, som nu er udløbet. En baad er allerede afleveret, saaledes at vi nu kun har *STØREN* tilbage, men paa Orlogsværftet skrider bygningen af tre nye danske U-baade godt frem.

Motorskibet *TERNAN*, tilhørende Færøernes Landstyre, har med civil besætning i et aars tid forsøgsvis assisteret ved Søværnets kystbevogtningstjeneste ved Færøerne. Skibets fører, *Johan Ziskasen*, er nu for landstyrets regning rejst til Danmark for at søge uddannelse som søofficer. Det er hensigten, naar uddannelsen om to aar er afsluttet, at indføre en selvstændig færøsk kystbevogtnings-tjeneste.

HOLSTEN), der nu greb afgørende ind i det danske skibs skæbne. Den engelske admiral havde samtidig detacheret et tredje lineskib VANGUARD for at spærre retræten til Sundet for PRINS CHRISTIAN FREDERIK. Da der ikke var mulighed for at sejle fra de to engelske kampskibe, der hurtigt nærmede sig fra luvart, havde *Jessen* intet valg, det maatte komme til en vaabenprøve. For fulde sejl stod det danske lineskib langs nordsiden af Sjællands Rev i den svage brise, og ved syvtiden om aftenen var STATELY naaet op paa skudvidde i PRINS CHRISTIAN FREDERIKS kølvand. Med NASSAU om styrbord og STATELY om bagbord begyndte der nu en kraftig kanonade, hvor danskerne med stor tapperhed kæmpede uførtrodet mod fjender paa begge sider. Mandefaldet var stort, og kugler og splinter krævede stadig nye ofre, men kampen gik uopholdeligt videre, indtil de engelske skibe ved nitiden sakkede agterud for at reparere deres forskudte takkelage. 20 minutter efter genoptoges kampen, og da var det, at en britisk kanonkugle ramte *Peter Willemoës*, som ledede skydningen med kanonerne paa skansen. Han segnede om i næstkommanderendes arme og udaandede, inden han kunne bæres hen til agtertrappen, kuglen havde bortrevet det øverste af hans hjerneskal. Ogsaa løjtn. *W. Dahlerup* og løjtn. *Soland* af landetaten, der kommanderede soldatesken, fandt her heldedøden, medens chefen selv og flere af officererne var saarede.

Kl. 10 var resultatet af den næsten 3 timer lange kamp saa ødelæggende, at yderligere modstand var forgæves. En trediedel af den dansk-norske besætning laa dræbt eller saaret, mens trods fjendens stadige beskydning, hvori fregatten QUEBECK nu ogsaa deltog, overgav den danske skibschef sig først, da han havde mærket, at hans skib tog grunden. Først da lod han det danske flag nedhale.

Der kom straks engelske orlogsgaster om bord, man lod ankeret gaa, men det store forskudte skib stod allerede da alt for godt fast i sandet et par hundrede meter fra kysten, lidt øst for den nuværende Odden havn. Englænderne ankrede lidt længere til søs, tog fanger og saarede om bord, men da PRINS CHRISTIAN FREDERIKS haardt medtagne vrage ikke lod sig rokke, blev der stukket ild paa det, og ved titiden den 23. marts sprang lineskibet i luften. Tæt øst for Odden havn er der ud for ulykkestedet rejst en enkel mindesten, og stedets fiskere paaviser endnu enkelte vragrester paa havbunden, naar vandet er særlig klart.

Ejendommeligt var det, at der til begge de danske lineskibe, der bar prins *Christian Frederiks* navn, var knyttet en ulykkelig skæbne. I 1838 fik et under bygning værende skib af denne klasse navnet PRINS CHRISTIAN FREDERIK, men efter tronskiftet 1839 blev prinsen konge under navnet *Christian den VIII*, og skibet kom da til at bære dette navn. Skærtorsdag den 5. april 1849 sprang

lineskibet CHRISTIAN VIII i luften efter kamp mod slesvig-holstenske landbatterier ved Eckernförde.

Med det førstnævnte stolte skibs endeligt i 1808 var den danske sømagt alvorlig knækket — dog aarene derefter, hvor Danmark uforfærdet førte kampen videre med talrige smaa kanonbaade og lettere fartøjer, viste, at kampaanden ikke var uddød. I fællesskab voldte danske og norske søfolk et alvorligt afbræk i det britiske verdensherredømme paa havet, en ulige kamp, som desværre trods tapperhed og udholdenhed for os endte med tabet af Norge.

Men *Peter Willemoës'* navn er bevaret, værnet og beundret gennem senere tider af hele det danske folk. Blandt heltene fra 2. april 1801 staar han uforligneligt som nr. 1. Han var her som ganske ung secondløjtnant chef for »Det Gernerske Flaadebatteri Nr. 1«, nærmest en stor tømmerflaade uden sejl og aarer armeret med 24 kanoner og med en besætning paa 127 mand. Kampen i det snævre farvand, hvor strøm, vind og grunde hæmmede de britiske skibes manøvre mod den opankrede danske forsvarslinie af gamle, til dels udrangerede og raserede skibe og pramme blev saa haard, at slaget mindes som et af *Nelsons* tre haardeste og betydningsfuldeste paa hans mindesøjle i London. Her skal ikke gaas i detaljer, danskernes tapperhed og haardnakkede udholdenhed mod overmagten var uomtvistelig, og netop flaadebatteriet laa i en saadan stilling, at det sammen med DANNEBROG fik *Nel-*

Kampen ved Sjællands Odde.

Gl. farvelagt tegning af Gross. Handels- og Søfartsmuseet, Kronborg.

sons flagskib ELEPHANT som direkte modstander. Det er kendt, at *Willemoës* ved kampens slutning kappede sine ankertøve og med besvær fik reddet batteriet i stærkt forskudt stand ind paa Stubben med 49 ukampdygtige, men faa dage efter var han klar igen.

Beundringen for den unge søhelt var stor, byen Kiels damer skænkede ham en æressabel, og fra alle sider var han genstand for stor hyldelse, men han fortsatte enkelt og beskedent sin gerning i flaadens tjeneste ude som hjemme. I foråret 1807 var han en kort tid i russisk tjeneste, men vendte hastigt hjem, da ulykkerne brød ind over Danmark. Med fremragende dygtighed ledede han overførelsen af landtropper fra Langeland til Lolland, hans indsats her er mindet af vennen *N. F. S. Grundtvig*, hvis sang »Kommer hid, I piger smaa —« er en straalende minderum om den unge søkriger.

Willemoës' død ved Sjællands Odde blev i forbindelse med tabet af det stolte orlogsskib en landesorg. Sammen med sine tapre medkæmpere hviler helten i fællesgraven paa Odden kirkegaard, her hvor kirkeens kirkeskib er en model af PRINS CHRISTIAN FREDERIK, og det fortælles, at kirkeskibets jolle er skaaret af træ fra lineskibet. I dag har søværnet paa Griben, yderst paa Sjællands Odde, opbygget en moderne artilleriskole, hvor den her omtalte søkrighistoriske begivenhed paa forskellig maade er min-

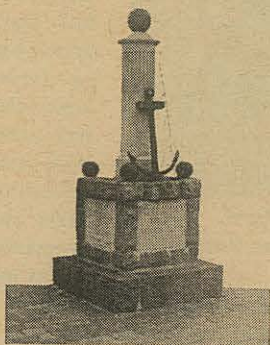
stilstanden faaet ordre til at understøtte eskadren med proviant og andre fornødenheder, men det var ikke muligt at komme i forbindelse med skibene, om bord i hvilke mandskaberne led saa stor nød, at det endog kom til et mindre mytteri.

Først i april naaede *Peter Bredal* med sine smaa skibe til København, hvor han blev modtaget med jubel, og som belønning for hans indsats udnævnte kong *Frederik III* ham senere til viceadmiral.

Peter Jensen Bredal siges at være født i Ditmarsken, han var en af de faa, der begyndte deres løbebane i den danske flaaede som matros og endte som viceadmiral. Han havde tidligere kæmpet tappert i slagene ved Møn og Falsterbo, efter sin hjemkomst fra Nyborg udnævntes han til ekvipagemester paa *Holmen*, og kongen skænkede ham 6 af skipperboderne som pant for for 1900 daler, ligesom han til belønning ogsaa fik et kannikedømme ved Oslo domkirke. Efter deltagelse i de indledende kampe ved Københavns belejring blev han chef for orlogsskibet TRE LØVER og sendtes ved aarets slutning til Sønderjylland for at dække troppeoverførelsen og assistere ved Als' generobring.

Han blev dødelig saaret under angrebet paa Sønderborg den 4. december 1658 og døde 4 dage senere i Flensborg.

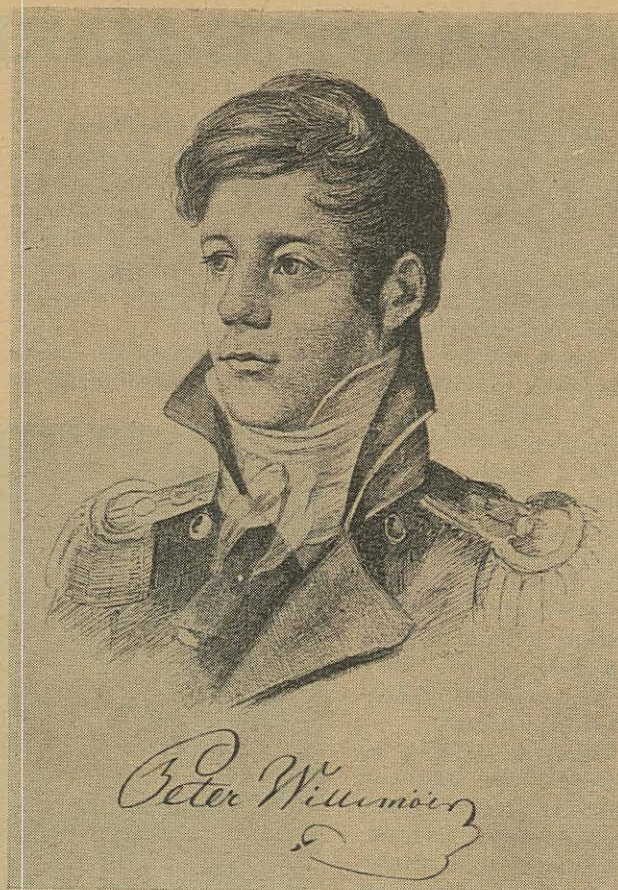
Paa det nationalhistoriske museum paa Frederiksborg mindes hans bedrift ved Nyborg gennem et stort vægmaleri af *Carl Neumann* i riddersalens forværelse, og i Nyborg er der rejst et mindesmærke for den tapre søhelt, thi *Peter Bredals* bedrift var et lyspunkt i en tid, hvor krigen rullede hen over Danmarks lande og vande, hans navn vil dog først og fremmest være knyttet til Nyborg fjord, her hvor han for 300 aar siden kæmpede dristigt, tappert og udholdende — mod baade is og fjende.

Bredals mindesmærke paa Nyborg havn.

I marts maaned 150 aar senere oprandt en sorgens dag i dansk søkrigshistorie. Den 22. marts 1808 kæmpede Danmarks eneste tilbageblevne linieskib efter flaadens ran i 1807, PRINS CHRISTIAN FREDERIK, en haardnakket, men ulige kamp mod britisk overmagt ved Sjællands Odde. Med bortskudt ror og stærkt beskadiget paa skrog og rigning grundsattes det store skib tæt under land, hvorpaa flaget blev nedhalet. Efter overgivelsen forsøgte englænderne den paafølgende dag at tage skibet af grunden, men da dette var umuligt, stak de ild paa vraget, som samme aften sprang i luften. En stor del af besætningen fandt helledøden i denne kamp, blandt dem den folkeyndede søhelt fra Kongedybet 2. april 1801, premierløjtnant *Peter Willemoës*.

PRINS CHRISTIAN FREDERIK laa i Norge, da den

danske orlogsflaade aaret før blev røvet. Jul og nytjaar 1807 var den i København, og her tiltraadte *Willemoës* tjeneste om bord. Togtet gik atter til Norge med en konvoj, og herunder døjede man haardt med det daarlige vejr. I februar laa linieskibet indefrosset i Frederiksværn, som den gang var flaaebase i Norge, og 12. marts gik den til ankers under Kronborg, da isen spærrede adgangen til København. Den 18. marts fik chefen ordre til at rense Store Bælt for engelske krydsere, der truede forbindelsen mellem Fyn og Sjælland. Paa grund af en ondartet tyfus-epidemi om bord blev en trediedel af den norske besætning udskiftet med ganske uøvet mandskab, og for sidste gang stod PRINS CHRISTIAN FREDERIK sundet ud, ud mod sin tilintetgørelse.

Fra engelsk side var alt sat ind paa at ødelægge denne sidste større danske orlogsmand. Man vil vide, at linieskibets afsejling af spioner var blevet rapporteret til den britiske admiral i Gøteborg, der straks udsendte sine fregatter for at jage den ensomme danske todækker. Det vides ogsaa, at en Hornbækfisker stak til søs for at advare den danske skibschef mod den engelske overmagt, men han naaede desværre ikke at faa forbindelse med linieskibet, som holdt over mod Sjællands rev og den 21. om aftenen ankrede ved Sejerø. To engelske fregatter, som var i sigte, var samtidig gaaet til ankers ved Rosnæs. De lettede tidligt næste morgen og stod bæltet ud, fulgt af PRINS CHRISTIAN FREDERIK. Senere dukkede endnu en tredje engelsk fregat op, men da den danske skibschef, kaptajn *C. V. Jessen*, der i 1801 havde kæmpet tappert mod britisk overmagt i Dansk Vestindien, slog »klart skib« og holdt ned mod fjenden, flygtede alle tre fregatter nordefter.

Samme eftermiddag kom to store sejlere til syne mellem Anholt og Lysegrunden; det var de britiske linieskibe STATELY og NASSAU (det i 1801 erobrede danske

FORAARETS MARITIME MINDEDAGE

Dette foraar bringer et par sømilitære mindedage, som vel er værd at erindre ogsaa indenfor Marineforeningens kredse. Februar maaned har herhjemme ofte været en haard vintermaaned med kulde, sne og is. I marts maaned begyndte isen sædvanligvis at lette, farvandene aabnede sig og muliggjorde genoptagelse af besejlingen, thi for maskinkraftens indførelse til søs maatte baade orlogs- og koffardiflaaderne lægge op hver vinter.

Ogsaa for 300 aar siden, i aaret 1658, var det kulden og frosten, der dominerede i Danmark og spillede afgørende ind i dansk krigsførelse.

Den svenske konge, *Karl den X Gustav*, gennemførte sidst i januar dette aar sin enestaaende dristige og heldige overgang fra Jylland til Fyn paa det tilfrosne Lille Bælt. Senere fortsatte de svenske hære paa isen videre over Langeland til Lolland og Sjælland.

Som en udløber af denne kendte benyttelse af isens brodække i farvandene fandt der i dagene fra 3. til 5. februar 1658 en udholdende og tapper kamp sted paa Nyborg fjord, en kamp, der førtes samtidig mod menneskelige fjender og naturkræfterne. Der var her efterladt en mindre observationseskadre bestaaende af de danske orlogsskibe SVENSKE LØVE, SAMSON, EM-MANUEL og SVENSKE LAMMET under kommando af kaptajn *Peter Bredal*, som havde søgt ly under Nyborg fæstnings beskyttende og

velamerede volde, da fjorden frøs til. Den 31. januar erobrede den svenske hær fæstningen og krævede nu, at ogsaa *Bredals* lille eskadre skulle overgive sig. Dog den kække danske eskadrechef var ikke til sinds at efterkomme svenskerkongens bud. Han sikrede sine skibe ved at lade ise vaager udenom dem, og samtidig lod han skibssiderne overhælde med vand, saaledes at de spejlglatte umuliggjorde ethvert entringsforsøg. *Karl Gustav* lod de erobrede kanoner paa Nyborg fæstningsvold spille mod de danske skibe, hvorfor *Bredal* og hans folk gik i gang med at ise en rende østud i fjorden. Herunder blev de gang paa gang angrebet af svenskerne, og det haarde arbejde maatte afbrydes. I hast blev isværktojet ombyttet med haandvaabene, der var holdt i beredskab, og angreb efter angreb blev heldigt afslaaet, hvorpaa isingen blev genoptaget med ufortrøden kraft og iver. Det ene svenske regiment efter det andet blev sat ind, et enkelt naaede ud og fik lagt medbragte planker og stiger over vaagerne omkring skibene, men de spejlglatte skibssider kunne ikke forceres. En kraftig

natlig beskydning af skibene var mindre virkningsfuld paa grund af den store afstand.

Den paafølgende dag skete der intet, og de danske skibe naaede efterhaanden halvvejs ud til Slipshavn ved fjordens munding.

Trediedagen blev derimod den store kampdag.

Uroen i den svenske lejr havde advaret *Peter Bredal*, saaledes at han med sin lille styrke var fuldt forberedt, da fjenden om eftermiddagen begyndte en kraftig artilleriild med kanoner, der fra Nyborg var bragt i stilling bag snevolde ved stranden.

Nye svenske angreb blev tappert afslaaet, og snart laa den hvide isflade dækket af faldne fjender og farvet af deres røde blod. Baade fra nord- og sydsiden angreb svenskerne, men stadig forgæves, kamppladsen maatte forlades i ilsomt tilbagetog. Danskernes fanger blev jaget ind over isen med hilsen til den svenske konge; man kunne ikke have ogsaa dem til at tære paa den sparsomme proviant — og igen maatte de danske søfolk tage fat paa det trælsomme arbejde.

Efter mørkets frembrud førtes trosser og liner ud paa isen, i dybeste stilhed spændte besætningerne sig for de tunge og fuldstændig mørkelagte danske skibe og trak dem gennem den isede rende, saaledes at de henmod midnat var naaet ud til Slipshavn. Svenskerne havde i aftenens løb bragt kanoner

i stilling paa isfladen bag en vold af halm og gødning, der overhældt med vand var blevet til en fast mur. Denne afsluttende kanonade var dog ganske forgæves, vel var svenskerne godt indskudte paa de danske skibes stilling — men disse var desværre borte. Med haand og magt var de flyttet i sikkerhed længere ud paa fjorden. Fjenden havde her været offer for et vellykket krigspuds.

I den gryende dag var de danske skibe langt udenfor skudvidde, vel søgte *Karl Gustav* at bringe nogle kanoner i stilling paa halvøen, der ender i Slipshavn, men sneen laa for højt, de tunge kanoner kørte uhjælpeligt fast i vinterføret, og danskerne kunne uforstyrret arbejde sig videre østover; ved aftenstide var de naaet ud af den faste is, ud i bæltets grødis, hvor de for første gang i en uge kunne tilbringe en rolig nat.

Store Bælt var dog stadig isfyldt, og i ca. 1½ maaned laa *Bredals* lille eskadre med Nyborg i sigte, omend enhver lejlighed til at komme længere ud blev udnyttet til det yderste. Lensmanden paa Nyborg slot havde efter vaaben-

Peter Bredal iser sine skibe ud af Nyborg fjord.

Maleri af C. Neumann. Nationalmuseet. Frederiksborg.

Generalen fremsatte bl. a. ogsaa nedenanførte betragtning:

Alfa og omega er i dag *ikke* mekanik, men *aanden bag mekanikken*.

Der er mange maader at fremme den rette aand paa. Der er først og fremmest chefernes evne til at fremkalde den, men ikke alle har de evner. Der er endvidere ydretning, herunder disciplin. Men fremfor alt er der korpsaanden. Den er, kan det siges, af alt overskyggende betydning.

Med omtalen af korpsaanden naaede generalen frem til aftenens emne: Hæren og Soldaterforeningerne i moderne Perspektiv. Taleren søgte der igennem at paavise, at de moderne perspektiver ikke overflødiggør det at have regimenter, batailloner, artilleri-afdelinger o. s. v., at have soldater som man altid har haft det, og at disse soldater har den fornødne kampmoral.

Man kan maaske sige, at vor mekaniserede tid stiller større krav end nogensinde til den enkelte soldats udholdenhed, psykiske modstandsevne og hermed til alle de faktorer, der fremmer disse begreber. Og det er her, soldaterforeningerne kommer ind i billedet.

Soldaterforeningerne har mulighederne for at tilføre forsvaret styrke, nemlig den moralske styrke, der er forudsætningen for forsvarets effektivitet.

Det er synspunkter, der ligefuldt kan overføres saavel paa *Det maritime Hjemmeværn* som paa *Marineforeningen*.

I en samtale med fagbladet SØFARTs medarbejder har kommandør *A. Linde*, Søværnskommandoen, om den danske orlogsflaades status af i dag udtalt følgende:

Stillingen er kort og godt den, at hovedparten af den danske flaaedes skibe — for at give Søværnet effektivitet — skal være fornyet inden for de nærmeste 5—7 aar, og krigsskibe er nu engang ikke noget, man kan bygge fra den ene dag til den anden. Det tager ca. 3 aar at konstruere og færdiggøre en jager af destroyertype, og da tidsfristen af tekniske og udviklingsmæssige grunde næppe kan udskydes længere end til 7 aar, er det let at se, at der ikke er nogen tid at spille, naar der ogsaa skal regnes med bevillingsdiskussioner og planlægning.

— Kan de nødvendige skibe ikke købes, f. eks. fra USA's reserveflaade?

— Det er ikke udelukket, og mulighederne herfor undersøges for øjeblikket. Baade køb og laan overvejes, men der kan under alle omstændigheder kun blive tale om en nødhjælp, hvis man ikke vil bevilge de nødvendige midler til at bygge for i Danmark, hvilket absolut ville være det mest tilfredsstillende.

Man kan vel gaa ud fra som nogenlunde givet, at vi for stedse har sagt farvel til artilleriskibe og egentlige krydsere?

— Ja, det er udelukket alene af økonomiske grunde! Vi behøver blot at huske paa, at en moderne jager koster ca. 100 mill. kr., mens en fregattetype med tilsvarende armering, men hvor man har »solgt« den høje fart, kan faas for henimod det halve. Det er muligt, at man i Danmark vil foretrække et større antal af denne type i stedet for de rene destroyere, selvom det er med blødende hjerte, der gives afkald paa farten.

— Men bevæbningen maa være helt ajourført, ikke mindst af hensyn til besætningernes moral. Vi planlægger

saaldes ogsaa installeringen af guidede missiler (fjernstyrede vaaben) i vore skibe, efter at det nu er fastslaaet, at en tonnage paa ca. 2500 tons er fuldt tilstrækkelig til at bære saadant skyts.

Om det nordiske samarbejde indenfor de maritime kammeratforeninger skriver Præsidenten for Norges Orlogsforbund, losdirektør *Bjarne Gilhuus-Moe* i sin nyttaarshilsen til Marineforeningens formand:

»Det er jo en historisk kjendsgjerning at våre ærerike tradisjoner frem til 1814 er felles — eller skal vi kanskje si det slik, at det er et faktum, at vi nordmenn seilte under Dannebrog frem til 1814 og netop fordi så meget fra fortiden binder oss uløselig sammen i ærerike minner er det en stor glede for oss å kunne få samarbeide med Marineforeningen og knytte nye kammeratskabsbånd.«

I *Marinenyt* udgivet af Marineforeningens Søllerød afdeling skriver afdelingsformanden, *Borggaard*:

Jeg ved kun altfor godt, at alle foreninger klager over en vis foreningstræthed, der vel maatte komme efter de første efter-krigsaaers voldsomme opgang for alt foreningsliv. Jeg er ogsaa klar over, at mange af jer er med i flere foreninger, der kalder paa jeres interesse. Jeg vil dog mene, at faa foreninger har saa bredt og samfundsnyttigt et grundlag at samles om, som vi har det. Ingen kan vel tvivle om, at navnlig i dag er Danmarks søværn og søfart af livsvigtig betydning. Naar saa dertil kommer, at vi efter min mening, uden at glemme de ideer, vi bygger paa, formaar at være et samlingspunkt, hvor man forstaar at hygge sig sammen i den kammeratskabsaand, der har sin rod helt tilbage til vor orlogsflaades første dage, skulle man tro, at *Marineforeningen* havde alle betingelser for at overvinde den nedgangsperiode, alle foreninger nu gennemlever. Jeg opfordrer hver og en af jer, saa ofte I kan, at møde op, naar giver signal med baadsmansspiben, for derved at være med til at give vor marineforeningsafdeling nyt liv.

Blandt de mange tankevækkende betragtninger, som ESSO-direktøren, orlogskaptajn, civilingeniør *Steen Carstensen*, fremsatte i sin tale ved afslutningen paa Københavns Maskinskole, skal følgende fremdrages:

.... De har faaet et eksamensbevis, som giver Dem en enestaaende privilegeret stilling i samfundet — i praksis er alle maskinmesterstillinger i danske skibe forbeholdt Dem, og det er et forhold, jeg stærkt vil anbefale, at De tager i betragtning, naar De planlægger Deres fremtid.

Benytter De Dem af dette privilegium, vil De for det første til søs paa et meget tidligt tidspunkt faa et interessant, selvstændigt, udviklende og lønnende arbejde, og i langt de fleste tilfælde under gode omgivelser. — Den rivende udvikling og modernisering, som den danske handelsflaade har gennemgaaet, er jo i dag baade almindelig kendt og anerkendt.

.... Til slut vil jeg mindes et ord fra en af Kadetskolen morgnebønner: »Kundskab uden dyd har intet værd, men dyd uden kundskab er for lidet for den, der vil tjene under Danmarks flag«.

Oversat til moderne dansk betyder det, at kundskab først rigtigt faar værdi, naar den findes sammen med de rette menneskelige egenskaber.

Nytaarshilsen fra Marineforeningens formand

Med det nye aar gaar vor landsforening støt og roligt ind i sit 45. aar.

For aaret, der gik, bringer vi foreningens æresformand, Hans Majestæt *Kongen* en dybfølt tak for al bevaagenhed og interesse, og vi samles alle i varme ønsker for vor Konge og hans hus.

Vi bringer ligeledes vore bedste ønsker for vort søværn og vor handelsflaade og ønsker, at vort gamle flag altid maa vaje frit og smukt paa verdenshavene til gavn og ære for vort land. Vi vil i vor forening altid følge vore skibe med interesse og derigennem uddybe forstaaelse af og kendskab til vor orlogsflaades og søfarts betydning.

Tak til alle — personer og institutioner —, der har bistaaet *Marineforeningen* med raad og daad, og tak til de danske soldaterforeninger for godt og loyalt samarbejde.

En særlig hilsen sendes til vore brødreforeninger i Sverige og Norge i haabet om, at det nordiske fællesarbejde gennem vore stævner og møder maa faa en stærk og værdig betydning for hele Norden og til glæde for os selv.

Med ønsket om, at aaret, der kommer, maa give vor forening et frisk pust og et stadigt initiativ fremover til gavn for *Marineforeningens* formaal bringer jeg alle i foreningen de bedste ønsker for aaret, der kommer, og med tak for alt i aaret, der gik.

GUD BEVARE KONGEN

Joe Lichtenberg

Nytaarsbetragtninger fra mange sider —

I sin nytaarsparol berørte chefen for Søværnet, vice-admiral *A. H. Vedel* de kommende nye forsvarslove til et samlet budget paa ca. 850 mill. kr. med følgende ord:

Dette vil for Søværnets vedkommende betyde en yderligere formindskelse af budgettet, hvor meget kan paa nuværende tidspunkt ikke siges; men selvsagt er det de ansvarlige militære — forsvarschefens og værnschefernes — opgave ved oplysning og klare argumenter at paapege konsekvensen og det uøkonomiske ved de stadig tilbagevendende forandringer og nedskæringer af forsvarsbudget.

Hvad resultatet end bliver, er det *vor* opgave at faa det absolut bedst mulige ud af de økonomiske midler, der stilles til vor raadighed.

Vi maa fortsat yde vort bedste, ikke paa nogen maade give op; der har været nedgangstider før, endnu stærkere end hvad nu opleves, og Søværnet kom igennem saadanne tider ved aldrig at give op.

En væsensforskel fra tidligere og en styrke er det, at vi nu ikke staar alene, men som medlem af Atlantpagten er en del af en større helhed; men som alle andre skylder vi ogsaa helheden noget, og foruden det har vi vore særlige nationale opgaver, bl. a. i færøske og grønlandske farvande.

I *Dansk Søfartstidende* udtaler direktøren for Dansk Dampskibsrederiforening, *V. Wenzel* bl. a.:

Skibsfartens betydning for Danmarks økonomi er i særlig grad knyttet til den indtjening af fremmed valuta, der finder sted ved handelsflaadens fragttindsejling i udenrigsfart, og i 1956 naaede indsejlingen op paa godt 1500 mill. kr. Takket være tonnagens vækst i 1957 samt det forhold, at adskillige skibe stadig sejler paa gamle kontrakter, er der næppe grund til at tro, at indsejlingen i aar vil adskille sig

væsentligt fra 1956; men som udsigterne tegner sig i øjeblikket, maa man desværre regne med en væsentlig nedgang i 1958.

Direktør, dr. tech. *H. P. Christensen*, Helsingør, kommenterer det svundne aar med følgende oplysning:

Dansk skibsbygning er i 1957 naaet op paa sin hidtil største produktion, idet der søsattes 33 nybygninger med en samlet tonnage paa 184.500 brts., hvilket betegner en væsentlig fremgang i forhold til 1956, hvor den søsatte tonnage kun androg ca. 128.000 brts.; hertil skal dog bemærkes, at den søsatte tonnage i 1956 var særlig lav paa grund af strejken i marts og april maaneder. Produktionen var i 1957 ca. 27.000 ts. større end i vort hidtil største aar — 1938 — hvor vi søsatte ialt 158.000 brts.

Den i 1957 stedfundne forøgelse i den søsatte tonnage er for en stor del faldet paa tankskibstonnagen, idet der i 1957 søsattes 4 tankskibe på 68.300 brts. mod 2 tankskibe paa 29.600 brts. i 1956.

Af den søsatte tonnage var ca. 58.000 brts. eller ca. 32 pct. bestemt for udenlandske rederier, og af den afleverede tonnage var 4 skibe paa ialt ca. 36.000 brts. til udenlandske rederier.

I et foredrag i Københavnske Soldaterforeningers Samvirke om Hæren og Soldaterforeningerne fremdrog generalmajor *Erik Kragh* i sin omtale af den store efteraarsovelse *Brown Jug* ogsaa Hjemmeværnet, der i fuldt maal havde løst sine opgaver. Kamppatruljerne havde imponeret endog de udenlandske deltagere i øvelsen.

Gid dette maatte være en spore for vore yngre kammerater til at træde ind i denne gren af vort forsvar!

Thyborøn faar et usædvanligt vartegn, nemlig det kæmpemæssige anker, som vragfisker Sigurd Damgaard, Hirtshals har fisket op fra den russiske fregat ALEXANDER NEWSKY, der i 1868 strandede ved den jyske vestkyst med 730 mand om bord. En kreds af borgere i Thyborøn har købt det fem meter høje anker.

Det internationale nødsignal

giver stadig anledning til misforstaaelse i pressen, senest har Danmarks Handels- og Søfartstidende oversat morsetegnet . . . — . . . til bogstaverne SOS og videreført betydningen af disse bogstaver til »save our souls«. Dette har naturligvis intet med virkeligheden at gøre, nødsignalet bestaar af 3 prikker, 3 streger og 3 prikker og er et morsetegn ligesom enhver anden kombination af prikker og streger for bogstaver, tal, interpunktionstegn m. v.

Efter af nødsignalet nu har været brugt i snart 50 aar synes det at være paa tide, at pressen undlader at bringe disse mere eller hjemmelavede udlægninger af signalet.

Radiotelegrafisten.

Orlogskutteren TERNEN, der sank ved Grønland, skal nu overtages af Den kongelige grønlandske Handel og anvendes til passager, og godsbefordring over kortere strækninger i den grønlandske kystfart. Skibet kan overtages fra Søværnet for 45.000 kr. — det svarer til bjergelønnen — og det vil koste godt 100.000 kr. at istandsætte det. Skulle man købe et tilsvarende nyt skib, ville det koste ca. 350.000 kr.

Forsvarsministeriet har for aaret 1957 tildelt mandskabet ved redningsstationen *Torsminde* paa Jyllands vestkyst *Emile Robins farelegat* i anledning af god og modig indsats ved redningsforetagendet den 20. maj i fjor, da stationens motorredningsbaad i en storm assisterede flere nødstedte fiskefartøjer.

Robins farelegat uddeles hvert aar til den redningsbaadsbesætning, der i det paagældende aar i særlig grad har været udsat for fare under redningsarbejdet.

Da rederiet A. P. Møllers nye skib MARIT MÆRSK afgik fra Odense staalskibsværft til Baltimore paa sin jomfrurejse, afgik ogsaa en anden nybygning fra Odense til Baltimore. Det var et kirkeskib til Baltimores nyindviede danske sømandskirke.

Bag fremstillingen af modelskibet ligger en ejendommelig historie. Den danske præst i Baltimore, cand. theol. Olaf Poulsens bedstefar var bestyrer for Odense sømandshjem, Lars Poulsen, der arbejdede meget med skibsmodeller, han havde som ung sejlet som skibstømrer. I sin fritid lavede han flere kirkeskibe, hvoraf ét er op hængt i Sct. Hans kirke i Odense, og ved sin død efterlod han et skibsskrog, som efter hans ønske skulle gøres færdigt og skænkes til en kirke. Da det nu blev bestemt, at der skulle indrettes en sømandskirke i Baltimore, og at Poulsens sønnesøn skulle være dens præst, fandt man, at skibet burde faa sin plads i denne kirke. Pastør Olaf Poulsens far, kriminalassistent Poulsen, henvendte sig til en af Dansk sømandskirkes gode venner, kaptajn P. Frandsen, og formaaede ham til at fuldføre skibet.

Det store arbejde blev paabegyndt i oktober 1955, og den 1. maj 1957 var skibet færdigt og forsynet med master, stænger, blokke, bovspryd, gallionsfigur, takkelage, dæks-

huse og meget andet, som hører et sejskib til. Kirkeskibet er nu ophængt i den nye sømandskirke i Baltimore og holder her sin egen stille prædiken om den farefulde sejlads paa livets hav.

I sommer blev vardenserne meget overraskede, da der kom flaaebesøg til Varde havn.

Det var nogle orlogsgaster fra en engelsk fregat, der besøgte Esbjerg havn, som havde faaet den lyse idé at invadere Varde i sørøverkostumer for at gøre gengæld for danske vikingers togter mod England i gamle dage. Orlogsgasterne havde faaet fat i en robaad med motor og var sejlet gennem Ho bugt og op ad Varde aa, hvorefter de lagde til i Varde havn.

Havnefoged Knud Petersen blev meget stærkt overrasket, idet han ikke paa forhaand var underrettet om det engelske besøg. Man fik dog hurtigt stablet en forholdsvis pæn modtagelse paa benene, og efter beværtning paa et af byens hoteller satte orlogsgasterne igen kursen tilbage til Esbjerg.

De første danskere har nu indmeldt sig i Kap Hornfarenes internationale forening, *Amicale des Capitaines au Long Cours Cap Horniers*. Foreningen har som medlemmer søfolk, der i sejskibstiden var rundt Kap Horn. Den blev stiftet i St. Malo i Frankrig i 1938 som et rent fransk foretagende, men nu i de senere aar er dens rammer blevet udvidet, saaledes at der nu ogsaa kan optages Kap Horn-farere af andre nationaliteter. Foreningen tager dermed sigte paa at være et broderskab mellem søfolk fra sejskibstiden paa tværs af landegrænserne.

Betegnende har det da ogsaa været, at franskmændene som det første udenlandske medlem optog den tidligere fører af det tyske skoleskib DEUTSCHLAND, kaptajn *Zatorski*. Foruden franskmænd findes nu i foreningen tyskere, belgiere, briter, nordmænd, svenskere og 2-3 danskere.

Foreningen ser det som sin opgave at hævde de stolte sømandstraditioner fra sejskibstiden og har indstiftet en hædersmedalje, som skal gives for fremragende sømandsdaad.

Seks koffardiofficerer fra Thailand er kommet til Danmark for at gennemgaa et fire aars kursus i oplæring og træning af folk til Thailands handelsflaade. Det er De forenede Nationer, der bekoster deres uddannelse under programmet for teknisk assistance til saakaldt underudviklede lande.

Siameserne skal udannes efter samme princip, som man fra dansk side har anvendt med et kursus for en halv snes indonesere, der for 2—3 aar siden kom hertil for at blive oplært i den danske handelsflaade. Først maatte alle seks officerer fra Thailand i nogle maaneder gennemgaa et kursus i dansk, saa de kunne begaa sig paa danske læreanstalter og arbejdspladser. Derefter kommer de til et maskinkursus paa Danmarks tekniske Højskole, og senere bl. a. paa skibsværfter for at sætte sig ind i principperne for moderne skibsbygning — en af dem skal bl. a. til kursus paa Helsingør skibsværft. Det er ogsaa hensigten at lade dem sejle med statsskoleskibet DANMARK og med danske handelsskibe.

Mangelen paa skibsofficerer er et stadigt voksende problem i handelsmarinen, og hovedårsagen er skatteforholdene. Naar en skibsfører, maskinmester eller styrmand kommer hjem efter et par aar i udenrigsfart, bliver der

et kæmpebeløb at betale af hyren plus overarbejdstillæg og kontant erstattede ferier og fridage.

Repræsentanter for de nordiske landes skattemyndigheder forhandler nu om en speciel sømandsskat, udarbejdet efter den norske kildebeskatning for sømænd.

Lystfiskere i Middelfart er i sommer kommet hjem med rige fangster i form af — oste.

En ung mand »fangede« en fuldfed ost til en værdi af 75 kroner.

Osternes fremkomst skyldes, at der for nogen tid siden udskibedes et stort parti ost, hvoraf en del faldt over bord paa grund af haard sø. Ostene er nu rullet ind under land.

For nylig havde flere norske aviser referat om en »sømand«, som i et restaurationstoilet slog en mand ned og stjal penge fra ham.

Tiltalte, som opgav at være sømand, havde i perioden fra 24/2 1954 til 7/4 1955 haft en samlet fartstid paa 68 dage, fordelt paa 2 skibe. I samme periode havde han flere gange faaet bøder for løsgænger. Siden april 1955 havde han ikke været til søs, og det var 27 måneder siden, han havde været mønstret paa et skib.

Norske maritime institutioner giver udtryk for det ønskelige i, at aktor, naar saadanne »sømand« dukker op, ville lade titlen efterkontrollere hos Sentralregistret for Sjøfolk. Det ligger nær at antage, at »løsgænger« ville være den rette betegnelse.

Misbruget af titlen »sømand« er nu blevet taget op med Oslo politikammer af Norsk Skibsadoption. Paa grundlag af henvendelse herfra er der fra politiinspektøren sendt underretning til samtlige politifuldmægtige med anmodning om, at de instruerer deres folk om sagen.

Man haaber, at denne politiinstruks vil hjælpe, saa man maaske efterhaanden kan faa aflivet de fleste af disse »søfolk«, af hvilke de fleste nærmest tgaar i rutfart Jernbanetorvet rundt. Gennem deres misbrug af sømandstitlen kan disse bolværksmatroser kun bidrage til at rive ned, hvad andre bygger op.

(Efter »Fraktemann«.)

Den canadiske flaades arktiske patrulleskib LABRADOR er ankommet til Halifax efter en tur paa over tre maaneder nord om Canada gennem den berømte Nordvest-Passage. Skibet var til søs i 109 dage og har tilbagelagt en strækning paa 18.500 sømil gennem isfyldt farvand.

Ekspeditionens største resultat er, at det er lykkedes at finde en sejlrende gennem Bellot Strait, og det betyder, at man i fremtiden kan sende forsyninger til arktiske radarstationer langs den canadiske Ishavskyst *pr. skib*.

LABRADORs fører, kaptajn Pullen, erklærer, at hans skib sejlede igennem Bellot Strait 6 gange, og efter den fjerde tur eskorterede man som lods fartøj tre amerikanske krigsskibe gennem strædet. Et andet vigtigt resultat — og i første omgang det vigtigste —, er opdagelsen af en sejlrende gennem Resor-Pike kanalen til Frobixher Bay paa Baffin Island, oplyser kaptajnen videre. Bellot Strait vil formentlig være sejlbar hvert aar fra slutningen af august til midt i oktober. Hvis man indretter sig klogt, kommer man igennem, idet drivisen følger med tidevandet, sluttede han. Strædet er skiftevis blokeret af is og helt isfrit.

Helsingør Skibsværft har søsat Europas største færge. Færgen, der er bygget til de svenske statsbaner, skal til sommer indsættes paa ruten Sassnitz-Trelleborg. Den er

137 m lang og er dermed 20 m længere end den største danske færge, mens bredden er 18,7 m. Der vil kunne overføres 2000 passagerer ad gangen og et stort antal jernbanevogne, idet færgen indrettes med fire spor. Derimod vil der under normale forhold, dvs. med fuld last af jernbanevogne, kun kunne overføres 30 biler. Den store færge er forsynet med to B & W-dieselmotorer, der tilsammen udvikler godt 8000 hestekræfter. Færgen faar som den første i Europa stabilisatorer, saaledes at passagerer og vogne sikres en behagelig overfart selv i uroligt vejr. Færgen blev ved søsætningen navngivet af en af de svenske Haga-prinsesser og fik navnet TRELLEBORG.

Det hollandske motorskib CORNELIA, der grundstødte paa Nordmands Hage ved Hals, kom flot paa overraskende maade. Skipperen havde tilkaldt hjælp fra bugserselskabet Goliath i Aalborg. En slæbebaad var parat til at tage fat paa arbejdet, da rutebaaden til København ud paa natten passerede det grundstødte skib. Suget som følge af rutebaadens passage var saa kraftigt, at CORNELIA kom flot og kunne fortsætte sin rejse til Rotterdam.

Hvordan man ødelægger en forening

Vent saa længe som muligt med at betale kontingent.

Naar du bliver mindet om betalingen, bliv da fornærmet og sig, at du vi melde dig ud.

Modtag aldrig valg til nogen funktion, thi det er lettere at kritisere end gøre noget selv.

Gør det mindst mulige. Naar andre hænger i, sig da, at det er klikeregimente.

Raab altid paa, at der skal gøres noget, men gør aldrig noget selv.

Vær med til alt, som besluttet paa møder, men gaa bagefter omkring og kritiser beslutningen.

Forenings- Meddelelser

Aarhus afd. afholdt 12/9 kammeratskabsaften i »Marinekahytten«, hvor divisionsfører Christiansen i *Det maritime Hjemmeværn* fortalte om de frivillige værnss støtte til forsvaret.

Aarhus afholdt den 10/10 hyggeaften for medlemmer med damer.

Damhussø afd. havde 1/10 arrangeret en præmieskydning i »Kahytten« — overskuddet gik til at dække delta-gernes fortæring af pølser og brød.

Randers afd. indledte sin vintersæson 12/10 med en hyggelig sammenkomst. 5 nye medlemmer modtog deres emblem, og Peter Myken fik sit 25-aars emblem overrakt. Poul Sann bragte en hilsen fra Aalborg afd. — det gjorde derfor et dybt indtryk paa kammeraterne, da de erfarede, at han den næste dag ganske pludselig var død.

Gentofte afd. havde 16/10 indbudt kammeraterne fra Søllerød afd. til at overvære kommandørkaptajn Krøyers foredrag om A- og B-bombernes virkninger samt nytten af at være godt forberedt herimod i tilfælde af angreb. Marineforeningens tidligere formand KD Paul Ipsen forestod optagelsen af to nye medlemmer.

Viborg afd. fejrede 19/10 sin 15 aars stiftelsesdag ved en meget vellykket fest med stor deltagelse bl. a. ogsaa fra Randers og Silkeborg. Hovedbestyrelsesmedlem Chas. Mortensen, Randers, holdt festtalen og bragte hilsen fra Marineforeningens formand.

Glostrup-Taastrup fejrede 19/10 sin 12-aars fødselsdag ved en smuk fest, hvori formanden for Marineforeningen KD de Lichtenberg deltog.

Hørsholm/Rungsted indviede sin nye marinestue paa Hotel Bakkehave i Hørsholm den 27/10.

Allinge-Sandvig Marinebakke genindviede 27/10 sin gamle marinestue i nye smukke lokaler paa Højers hotel. Bornholms afd.s formand, kommandørkaptajn Hassager Christiansen, lykønskede bakken til dens nye og smukke lokaler, og Københavns afd.s næstformand, maskinmester Gjerding, overrakte som gave en af ham selv forarbejdet miniature-minebøsse. Fra en af damerne modtoges en smuk gæstebog med bakkens emblem broderet paa omslaget.

Kerteminde afd.s skyttelav oplyste ved sin generalforsamling i november, at der havde været afholdt pokalskydning og fregatskydning i det forløbne aar, endvidere havde afd. været repræsenteret ved landsskyttestævnet. De daglige skydninger finder sted hver mandag undtaget i juli maaned.

Damhusso afd. afholdt andespil den 1/11, og den 5. i samme maaned samledes man til kammeratskabsaften.

Søllerød afd. afholdt 2/11 et vellykket bankospil med mange gode gevinster.

Viborg afd. deltog med sit flag i paraden for H. M. kong Frederik i anledning af 3. regiments 300 aars jubilæum.

Marineforeningens landssekretær deltog 5/11 sammen med Helsingør afd.s formand Jacob Warrer og repræsentanter for Gentofte afd. i FLOTTANS MÄNs Hålsingborg afd.s ärtmiddag i foreningens smukke lokaler i det gamle Tullhus, hvor Marinlotterne stod for den fortræffelige forplejning. Det blev en straalende aften i godt kammeratligt samvær mellem gamle svenske og danske orlogsgæster.

Aarhus afd. havde 5/11 arrangeret pokalskydning mod skytter fra Randers afd. Randersholdet vandt med 90,8 gennemsnitspoints mod Aarhus' 89,6. Bedste Randers-skytte Ejner Jensen med 94 p. fik en sølvse.

Roskilde holdt ande- og gevinstspil den 5/11.

Aalborg holdt gaase- og andespil den 6/11.

Aarhus holdt flæske- og fjerkræspil 7/11.

Holbæk holdt andespil 7/11, — det gjorde Gentofte ogsaa.

Glostrup-Taastrup afd. paahørte 7/11 kontorchef B. von Munthe af Morgenstjernes interessante foredrag om Skibsfarten før og nu. Som gæster var inviteret 3 værnepligtige fra Holmen.

Gentofte afd. har indledet et samarbejde med naboafdelingerne Kongens Lyngby og Søllerød med gensidig deltagelse i hinandens arrangementer paa lige fod med den arrangerende afd.s egne medlemmer. Dette paabegyndte samarbejde paatænkes udvidet til ogsaa at omfatte andre nærliggende afd. Ligeledes agiteres ogsaa for deltagelse som medlem af Marineforeningens Skyttelav København.

Helsingør afd. havde 9/11 samlet ca. 200 gamle orlogsgæster paa »Kystens Perle« for at fejre afdelingens 40 aars stiftelsesdag. Orlogsgæsterne var i alderen fra 19 til 85 aar, og de havde pigerne med. Festen indledtes med den traditionelle flaghejsning, og den fik et særligt præg derved, at samme mand som for 40 aar siden, bogholder Willy Berthelsen, hejste flaget. Derefter oplæste S. Aa. Engmann en prolog, skrevet af A. Hesdorf, hvorpaa Jacob Warrer

hævede sin formandsrøst til velkomst. Ved middagen talte Marineforeningens formand, kommandør G. de Lichtenberg, som fra hovedforeningen overrakte et morsomt gammelt billede fra U-baadsstationen i Helsingør til ophængning i Marinestuen. Endvidere talte Warrer, den tidligere landsformand, kommandør Paul Ipsen, og Hålsingborg afdelings formand, B. Claësson. KD de Lichtenberg uddelte 25 aars hæderstegn til Holger Iiso og udnævnte Carl Christensen og G. Willumsen til æresmedlemmer. De to er de eneste nulevende af foreningens stiftere. Efter de officielle taler hyldedes foreningen i baade gaver og ord. Blandt de mange talere, der havde ordet, var ogsaa ordförande for FLOTTANS MÄN i Ängelholm, Nordquist. Derefter var der forskellig underholdning og dans. Marineforeningens Helsingør afd. fik gaver og telegrammer fra følgende: H. K. H. Arveprins Knud, Flottans Mäns Ängelholm og Hålsingborg afdelinger, Holbæk afd., Frederiksværk afd., Hillerød afd., Søllerød afd., Fredensborg afd., Forsvarsbrødrene, Gardehusarerne m. fl.

Frederiksberg afd. havde 10/11 samlet sine medlemmer til et hyggeligt Mortensaftens-gilde.

Randers afd.s damekomité havde 16/11 arrangeret en vellykket pakkefest, hvis overskud, 409 kr., gaar til juletræsfesten.

Aarhus afd. uddelte ved sin »Manneaften« paa Marinekasernen sit aarlige sølvbæger for eksemplarisk tjeneste og godt kammeratskab til vpl. Anker Møller Rasmussen, der var indstillet hertil af samtlige befalingsmænd og alle kammeraterne, en indstilling, der godkendtes af kasernekommandanten. Afdelingsformanden Villy Kyst foretog overrækkelsen og udtalte sin paaskønnelse for hans pligtro tjeneste og gode eksempel.

Københavns afd. afholdt sit aarlige andespil den 23/11.

Svendborg afd. havde 30/11 arrangeret en sammenkomst for medlemmer med damer. Efter kaffebordet vistes en udmærket safarifilm Congorilla, og under den paafølgende dans holdtes en rask pakkeauktion, hvor budene faldt slag i slag.

Frederiksberg afd. afholdt et stort og velbesøgt andespil 30/11.

Søllerød havde arrangeret en fælles bestilling paa Søværnets smukke askeskaal (kr. 3,50) til anvendelse som julegave.

Roskilde afd. afholdt medlemsmøde 3/12.

Damhusso afd. mødtes 3/12 med damerne, hvor underholdningen forestodes af troubadoursangeren Max Reinhardt.

Gentofte afd. havde 4/12 arrangeret filmaften med forevisning af tre interessante marinefilm udlaant af den canadiske ambassade.

Glostrup-Taastrup sluttede aaret med en munter julefest 7/12, hvortil damerne ogsaa var indbudt.

Aarhus afholdt 12/12 et andespil for medlemmer med damer.

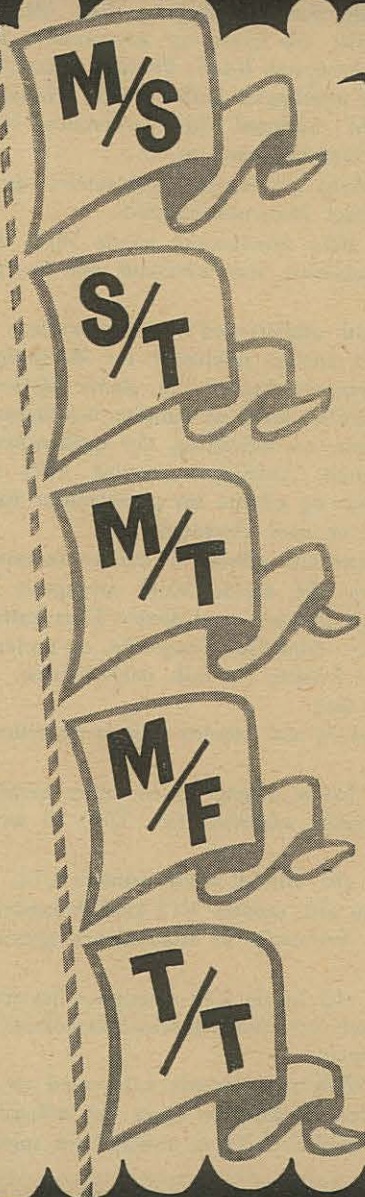
Københavns afd. afholdt 16/12 julekomsammen med forevisning af amerikanske film.

Kertemindes traditionelle juleskafning var præget af god offervillighed, minebøssen gav 75 kr., og medbragte pakker indbragte 125 kr., hele det samlede beløb gik til juleuddelingen og Hjælpekassen.

Randers afd.s legatudvalg kunne paa sin aarlige udde-lingstur for jul fordele kr. 650 til enlige og syges julefest.

Randers afd.s julefest 27/12 var besøgt af over 250 deltagere, hele to nisser maatte indkaldes til underholdning af børnene; det blev alle tiders bedste juletræsfest.

Hempels til alle slags skibe

J. C. Hempels Skibsfarve-Fabrik
AMALIEGADE 8 KØBENHAVN K. MINERVA 3842

Viborg afd. holdt sin juletræsfest den 28/12 med stor tilslutning baade af børn og voksne.

Roskilde afd. havde i 1957 i fællesskab med 4. regiments soldaterforening arrangeret en julefest den 30/12 med underholdning af foredragsholderen *Glaussen Kaas* — stor succes.

Aarhus afd. afholdt sin kæmpe-julefest den 30/12 — først med juletræ for børnene og derefter sluttedes med »julebal paa dækket«.

Esbjerg afd. afholdt 1. juledag sin juletræsfest, om eftermiddagen for børnene med meget stor tilslutning, medens aftenfesten for de voksne havde jævnt god tilslutning.

Glostrup-Taastrup startede det nye aar med et torskegilde. Der vistes en glimrende film om luftbaser i Grønland og ispatruljetjenesten i Nordatlanten.

Gentofte havde formaaet orlogskaptajn *Berthelsen* til at fortsætte sit meget spændende foredrag om Security contra Efterretningstjeneste ved mødet den 15/1.

Aarhus afd. luede sig ved et torskegilde i Marinekåhytten 16/1.

Hørholm/Rungsted afholdt 18/1 et vellykket torskegilde i sin nyindrettede marinestue. Aftenen formede sig som en hyldest til marineforeningens næstformand, *Chr. Bonnelycke* i anledning af 60-aars dagen fornylig. Kommandør *de Lichtenberg* holdt en meget inspirerende tale, som fik en straalende modtagelse. Gasterne fra Det maritime Hjemmeværn var ogsaa repræsenteret til denne fornøjelige festsaften.

Vordingborg afd. uddeler hvert aar et sølvbæger til den bedst bestaaede elev paa Søværnets Mathskole paa Margretheholm.

For aaret 1957 er dette sølvbæger forsynet med giverens og elevens navne tildelt intendanturelev nr. 219, *S. F. Laurssen*.

Randers afd.s medlem, rentier *Anders Christensen*, Alingaa bro afgik 7/10 ved døden 84 aar gammel.

Randers afd.s æresmedlem, lods *Niels Christensen*, afgik 21/10 ved døden, 83 aar gammel. Ved begravelsen paraderede *Randers* afd.s flag og forvalter *C. Ovesen* bragte en sidste hilsen fra kammeraterne.

Odder afd.s medlem, *Gunnar Nielsen*, er afgaaet ved døden.

Stevns afd.s æresmedlem, pens. færgbestyrer *Jens Christensen*, Bøgeskoven, Holtug blev begravet 30/11. Ved ki-sten paraderede afd. med flaget.

Kalundborg afd.s æresmedlem og mangeaarige flaggast, styrmand *Valdemar Mortensen* døde 4/12. Begravelsen foregik 8/12 hvor kammerater bar baaren ud af kirken og flaget paraderede i kirken og ved graven.

Fredericia afd. har 5/12 mistet sit æresmedlem ved havnefoged *P. M. Schmidts* død.

Svendborg afd.s medlem, maskinmester *A. Høj* døde i december om bord i sit skib, medens dette var i søen. Begravelsen fandt sted i Gibraltar.

Københavns afd.s mangeaarige flagbærer, vognmand *Hans Torp*, bedre kendt i kammeraternes kreds som »Jollerøeren« afgik ved døden 21. december, 74 aar gammel.

Hjørring afd.s tidligere, meget initiativrige formand, kørelærer *P. C. Larsen* afgik ved døden nyttaarsaften.

Æret være deres minde.

Marineforeningen gratulerer

- 10/10: Glarmester *Kaare Hougaard*, Randers, 60 aar.
 1/12: Amtmand *Poul Holck*, Randers 65 aar.
 1/12 Havnemester *Aage Petersen*, formand for Skagen afd. udnævnt til Ridder af Dannebrog.
 4/12: Lodskaptajn *Peter Bom*, København, 70 aar.
 31/12 Lokomotivfører *E. A. Bjørneboe*, København, 60 aar.
 15/2: Medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse og formand for Vordingborg afd., købmand *Otto Petersen* og frue, sølvbryllup.

Bog anmeldelse

Marinehistorisk Selskab har som sit skrift nr. 4 udsendt en samling af handlinger om *De danske Stræder og Øresundstolden*. Arkivar, dr. phil. *Gunnar Olsen* giver en oversigt over de danske stræders og Øresundstoldens historie, sagførerfuldmægtig, cand. jur. *E. Harremoës* behandler vore gennemsejlingsfarvandes folkeretslige status i relation til Øresundstolden og traktaten vedrørende dens afløsning. Fuldmægtig *G. Honnens de Lichtenberg* beretter om de til sundtoldens opkrævning m. m. ved Helsingør udstationerede vagtskibe, og endelig afslutter selskabets formand, kommandørkaptajn *R. Steen Steensen* skriftet med beretning om de danske stræders spærring ved den første verdenskrigs udbrud i august 1914.

Ikke prøvet saltvand

A propos »Hvide maage«, »Fiskerpigens sang« og alle de øvrige grammofonplade-brækmidler af lignende art samt som en tilslutning til et læserbrev ses i medlemsbladet for Danmarks Skibsførerforening følgende:

Vi er led og ked af over den danske radio og paa anden maade at faa den danske sømand præsenteret som et individ, hvis horisont ikke strækker sig ret meget ud over Nyhavn og dens saakaldte glæder. Det er imidlertid ikke alene radioen, der har tillagt sig den jargon, ofte ser man saakaldte sømandsforfattere anlægge en lignende. Det skyldes vel, at baade radioens folk og de fleste sømandsforfattere ikke selv har prøvet at sejle i saltvand, men naar de ikke har det, saa lad hellere være med at tale eller skrive om os. (Politiken)

Marineforeningens Kalender

- 6/2: Brønderslev kl. 2000 kammeratskabsaften
 6/2: Glostrup-Taastrup kl. 1930 »admiralforsamling«
 8/2: Randers kl. 1800 generalforsamling
 15/2: Kongens Lyngby fastelavnsmøde
 19/2 Gentofte kl. 1900 generalforsamling
 20/2 Brønderslev kl. 2000 generalforsamling
 6/3 Glostrup/Taastrup kl. 1900 medlemsmøde
 8/3 Brønderslev kl. 2000 medlemsmøde
 8/3 Brønderslev kl. 1900 kongefest
 12/3 Gentofte kl. 2000 foredragsaften
 10/4 Glostrup/Taastrup foraarsfest med damer
 17/4 Brønderslev kl. 2000 foredragsaften
 Marineforeningens Skyttelav, København, afholder pokalskydning 18/2 og generalforsamling 25/2. Træningskydning: 4/2
 Randers afd. har skydeaften den første fredag i hver maaned kl. 2000.
 Roskilde afd.s kegleklub spiller hver mandag aften paa »Roarslund«.

Marineforeningens Glas

Salget af disse smukke glas giver fortsat en indtægt til Marineforeningens Admiral Carstensens Fond — støt denne ved køb af glassene; de er velgennede som præmier eller gaver. Prisen er:

- Kr. 7,50 for øl- og whiskyglas,
 Kr. 4,50 for portvinsglas og
 Kr. 4,00 for snapseglass.

Det er en nydelse
 at drikke af Marineforeningens glas!

ASKESKÅLE

vaser og glas

m. m.

dekoreret i hånden med kongeskibet, marinens skibe og Marineforeningens emblem. Bestilles gennem skibschefen eller direkte.

HILLIGSØE
 Polarvej 19 - Aarhus

AALBORG

BERG KNUDSEN'S

SLAGTERFORRETNING
 SKIBSPROVIANTERING
 Korsgade 28 — Telefon 2592 — Aalborg

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teggaardshaven . Tlf. 1986
 Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96
 Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
 Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
 transportanlæg

ALT VEDR. ELEKTRISK INSTALLATION

(Speciale: Skibsinstallationer)

Reparationer af enhver art

Radio, ekkolod, dynamoer, motorer

JOHS. HØJHOLT SØRENSEN

Dynkarken 10 v. Aarhus havn.
 Tlf. 3 20 71

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270

Simon Madsen

RØNNE

ESBJERG**Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG**Esbjerg Skibshandel**

v/ Harald Nielsen

Ny Havn

Tlf. 2198

»Hotel Spangsberg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG

Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG

TLF. 2053

FREDERICIA

Den „Folkelige Forsamlingsbygning“

»Fremad« Tlf. 85 - Vald. Pedersen
God mad — Billige priser**FREDERIKSHAVN****ELECTRA ¹/_s**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63

Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER — OLIE

TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen**& Kryger INGENIØRER**

Telf. 118 (3 ledn.)

Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Carlsen & Aaens Vaadbinderi

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen**Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod**

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa

SØMANDSHJEMMET

A. SAMUEL

TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****HØRSHOLM****Hotel Bakkehavn**anbefaler sig med sin nye marinestue,
selskabslokaler til middag, skovture og
medbragt mad.

Tlf. Hørsholm 806

KOLDING**Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet »Thor«

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers

Telf. 529

SILKEBORG

Gamle marinere mødes i marinestuen

AKTIESELSKABET

DEN FOLKELIGE FORSAMLINGSBYGN.

Vestergade 26

Tlf. Silkeborg 68

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Tlf 41345

Skibradio, sendere og pejleanlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.

Radio-apparater Elektriske anlæg

SØNDERBORG

Sønderborg Andelsmejeri

Telf. 61 — 487

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE^A/_s Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
Hovedforeningens og bladets kontor: Havnegade 55, København K., kontor-
tid daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. Palæ 2886. Postkonto nr. 1608.
Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk

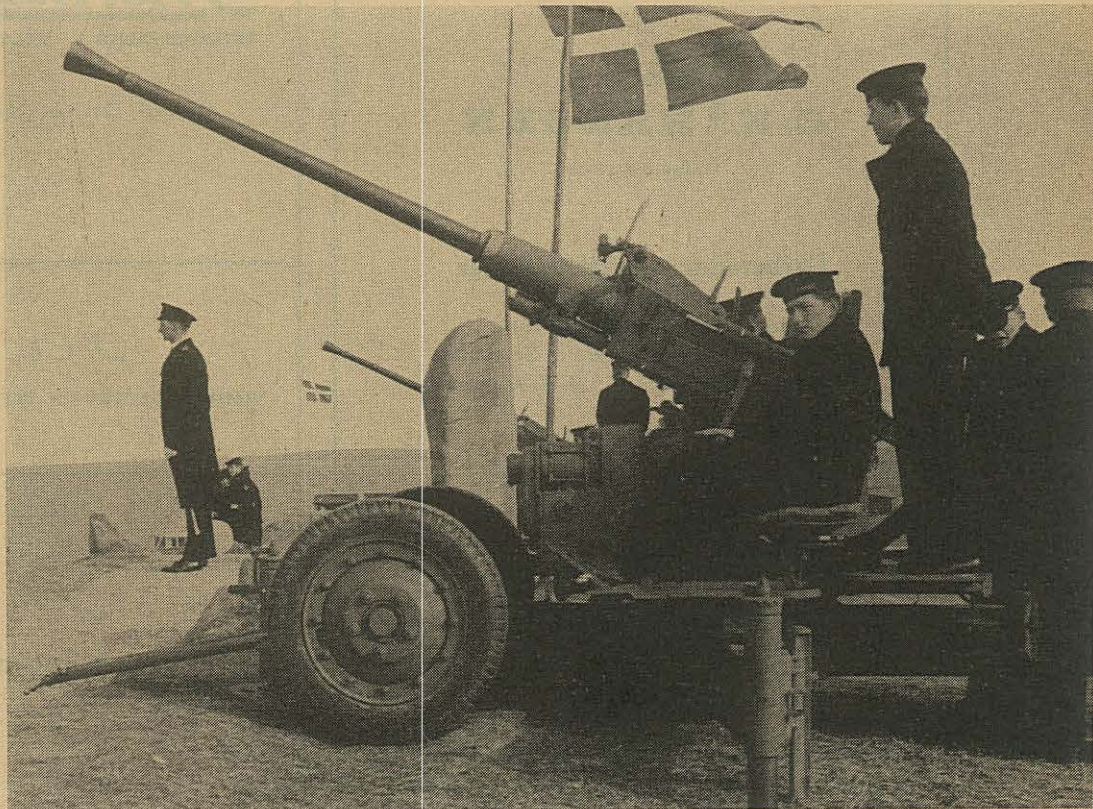
MEDELM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte II - April
45. aarg. - 1958

NUTIDEN HILSER FORTIDEN

Salutbatteri og skansevagt ved mindestenen paa Odden — klar til at afgive æressalutten for linieskibet PRINS CHRISTIAN FREDERIK og dets tapre besætning paa 150-aarsdagen for kampen ved Sjællands Odde den 22. marts 1808. (Se ogsaa billedet paa side 8).

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/S} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings=Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer
„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

C. K. HANSEN

Grundlagt 1856

★

Skibsreder og skibsmægler

Agent for regelmæssige linier
Befragtning . Klarering . Spedition
Havari-, assurance- og I. A. T. A.-agent

★

14 tramp-, cargoliner- og tankskibe 154.000 ts. dw.

★

Korresponderende reder for

! DANNEBROG !

AMALIEGADE 35 . KØBENHAVN K.

Telf. Central 72 (18 linier) . Rigs 13 (2 linier)

Telgr.-adr: •HANSEN• . Fjernskriver nr. 2501 & 2502

HEDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard og Schultz ^{A/S}

Ingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Evaldsgade 9 - København

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“

Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

D. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

Dansk Industri Syndikat

Marineforeningens sendemandsmøde 1958

Atter stævnes der til Marineforeningens store landsmøde, denne gang i København, da det jo alle dage har været en uskreven lov i Marineforeningen, at sendemandsmødet hvert 5. aar skal afholdes i hovedstaden. Sidste gang vi var samlet her, var det i forbindelse med 40 aars jubilæet, da var det hele lagt an med det store festprogram — i aar bliver det formentlig et mere stiltfærdigt arbejdsmøde. Selvom mødets dagsorden ikke indeholder sprængstof af nogen art, saa kan der dog altid være et og andet specielt emne at drøfte, og der skal her ikke lægges skjul paa, at økonomien er det store og brændende spørgsmaal for hovedbestyrelsen, og en debat herom vil sikkert ikke kunne undgaas i aar.

Gang paa gang gives der fra afdelingerne udtryk for, at kontingentet er et farligt emne, at en forhøjelse heraf er uigennemførlig — et forslag herom vil næppe kunne tages, siges der fra alle sider.

Nuvel, dette har Hovedbestyrelsen taget hensyn til og forsøger at løbe et aar endnu, hvorfor der i aar ikke er fremsat noget forslag om en kontingentforhøjelse, saaledes som det blev berørt ved sendemandsmødet i fjor i Esbjerg.

Men hvordan med regnskabsposten: *Tilgodehavende hos afdelingerne kr. 8.706,45?*

Hovedbestyrelsen er sandelig ikke ude efter at forhøje kontingentet, dersom det kan undgaas, men den maa til gengæld med rette kunne kræve, at forpligtelserne overholdes fra afdelingernes side, at de skyldige beløb indbetales. Der maa være lige ret for begge parter, og ingen kan administrere, naar der aar efter aar ikke modtages de fornødne midler hertil.

Baade skriftlige og mundtlige henvendelser herom har været forsøgt gentagne gange — dog stadig uden resultat. Derved har hovedbestyrelsen været tvunget til at standse tilsendelsen af medlemsbladet til 2 afdelinger, og flere afdelinger har faaet meddelelse om, at de paa grund af kontingentrestance i medfør af lovenes § 16 ikke er stemmeberettigede ved dette aars sendemandsmøde.

Det er drastiske midler, vil man maaske mene, men Hovedbestyrelsen har maattet tage de nødvendige forholdsregler i tide. Sker der ikke en fuldstændig omvæltning paa dette punkt, ja, saa bliver forslaget om kontingentforhøjelse den truende sky over næste sendemandsmøde.

Derfor er det nødvendigt, at det økonomiske spørgsmaal tages op til behandling paa sendemandsmødet; der maa findes en løsning i denne sag, denne kedelige regnskabspost maa væk, vi kan simpelt hen ikke være dette forhold bekendt.

Sendemandsmødet 1958 skulle gerne være skelsættende derved, at det var sidste aar afdelingerne i regnskabet figurerede med gæld til Marineforeningen.

En glædelig meddelelse vedrørende dette aars landsmøde er derimod det indlagte besøg paa Orlogsmuseets udstilling i Nicolaj kirkebygning forud for selve sendemandsmødet. I en aarrække har man hørt alle slags spørgsmaal om den gamle modelsamling, om modellernes tilstand og om hele Orlogsmuseets skæbne m. m., og der har ogsaa aar efter aar i medlemsbladets spalter været forsøgt at holde liv i dette spørgsmaal.

Derfor hilser vi fra Marineforeningens side aabningen af Orlogsmuseets udstilling som en betydningsfuld milepæl paa vejen fremover mod det endelige Orlogsmuseums virkeliggørelse. Der er nu skabt mulighed for gennem denne udstilling af udsøgte ting blandt de mange skatte, der til sin tid vil kunne vises i et saadant marinehistorisk specialmuseum, at vække interesse blandt det bredere publikum for denne sags løsning, saaledes at der kan rejses et almengyldigt krav om en bygning, som kan rumme vort Orlogsmuseum. Vi maa og skal, inden det bliver for sent, skaffe husly til de uvurderlige skatte, der fortsat hviler i depoter og oplag. Der maa skaffes midler til en værdig museumsbygning, det er nationens simple pligt overfor vor orlogsflaades glørværdige historie, det er et logisk krav om bevarelse af værdier, om ærbødighed og forpligtelser mod fortiden, som nutiden ikke kan lade haant om.

Glød jer derfor over, hvad I ser, men tænk ogsaa over Orlogsmuseets videre fremtid — og gak saa til sendemandsmødet for der at arbejde for en videre udbygning og fortsat trivsel for

MARINEFORENINGEN

Sekr.

Mindestenen paa Tordenskiolds dødssted i Hildesheim

Som det blev omtalt i UNDER DANNEBROG's november nr. 1957 har Danmarks Marineforening i fællesskab med Norges Orlogsforbund taget arbejdet op med rejsning af en mindesten paa den dansk-norske søhelt, viceadmiral Peter Tordenskiolds dødssted i landsbyen Gleidingen i det gamle bispedømme Hildesheim i Nordtyskland.

I oktober var Marineforeningens landssekretær sammen med den norske repræsentant i disse forhandlinger, skibsreder R. J. J. Halle, i Tyskland paa et orienterende besøg paa stedet for at foretage forskellige undersøgelser samt føre indledende forhandlinger med myndighederne m. m.

Herefter har forhandlerne hver for sig paa forskellig vis arbejdet videre med sagen, og først i marts maaned

i aar afrejste de sammen med præsidenten for Norges Orlogsforbund, losdirektør B. Gilhuus-Moe, atter til Hildesheim for her at optage en realitetsforhandling med regeringsrepræsentanterne, grundejernes repræsentanter og de lokale myndigheder. Beklageligvis var Marineforeningens formand paa grund af tjenesterejse forhindret i at deltage i rejsen til Tyskland.

Indledningsvis blev de tidligere pladsbestemmelser i Gleidingens udkant verificerede, og enkelte nye kontrolmaaling blev foretaget af den norske losdirektør, der er gammel kartograf.

Fra den tyske Bundesregierungs side er der paa foranledning af ambassaderne i Oslo og København vist sagen overmaade stor interesse, og det er saaledes paalagt lands-

regeringen i Hannover/Hildesheim at yde forhandlerne fra Norge og Danmark al mulig støtte og forstaaelse i sagen.

I regeringsbygningen i Hildesheim mødtes forhandlerne med statens repræsentant, Oberregierungs- og -baurat *Mänz*, der paa en overordentlig hjælpsom og forstaaende maade ledede de forskellige forhandlinger, ikke mindst det betydningsfulde møde paa stedet med udstykningskonsortiets repræsentanter.

Paa grund af den tidligere grundejers pludselige udvandring til U. S. A. var grundstykket i stor hast overtaget af et ejendomsconsortium, og udstykningsforretningen var allerede i fuld gang. Averteret herom var den her omtalte rejse hurtigt bragt i stand, og den afsluttende aastedsforretning resulterede i, at planerne til mindstensens rejsning nu har taget fast form.

Mindestenen, en natursten fra Norges fjelde, vil blive rejst i et lille træbevokset anlæg med en omgivende hæk paa grænsen mellem *Sehlwiese*, engen hvor duellen i sin tid fandt sted, og »der Krümling«, det skraanende terræn, hvor hestene og karossen holdt afventende under den ulykkelige begivenhed. Det er dette sidste terræn, der nu er udstykket, og hvis bebyggelse vil blive paabegyndt i april maaned i aar.

Fra mindestenen vil en kort spadseresti blive ført op til hovedgaden i den nye bebyggelse, der løber parallelt med hovedlandevejen Hannover-Hildesheim, og bystyret i Gleidingen har som et udtryk for dets interesse for sagen tilbudt at give den nye gade navnet: *Tordenskioldstrasse*. Der vil i denne gade blive anlagt en holdeplads for biler og busser med et lille hvileanlæg, hvori en forklarende mindestavle vil berette om begivenheden her og samtidig vise vej til mindestenen.

De paafølgende forhandlinger gik ud paa tinglysning af forbud mod udsalg af postkort, iskager og »Andenken« m. m. i mindestenens umiddelbare nærhed, ligesom der jo naturligvis er en række af andre formaliteter at bringe i orden. De videre planer gaar nu ud paa i løbet af sommeren at faa stenen sejlet til Tyskland og bragt paa plads, saaledes at man kan gaa i gang med beplantning og regulering m. m. af pladsen omkring mindestenen med henblik paa, at det hele kan have sat sig og være i smuk stand til den planlagte afsløring den 12. novbr. 1958, paa 238-aarsdagen for den store søhelts ulykkelige og saa helt meningsløse død i det fremmede.

Marineforeningen har følt det som en national opgave i forbindelse med *Norges Orlogsforbund* at rejse søhelten *Peter Tordenskiold* et værdigt minde, og man har i denne sag paa en forstaaende maade modtaget betydningsfuld støtte fra *Carlsbergs Mindelegat for Brygger I. C. Jacobsen*, der har skænket den økonomiske basis for dette arbejde og derved muliggjort tankens praktiske udførelse.

Samtidig har det intime samarbejde, som med denne sag er udbygget mellem *Norges Orlogsforbund* og *Danmarks Marineforening*, tydeligt understreget de to landes nære tilknytning til hinanden, en betydningsfuld videreførelse af det nordiske maritime samarbejde, saaledes som det har udfoldet sig siden anden verdenskrigs afslutning, og hvortil der fra de respektive foreningers ledelse er knyttet ønsket om, at det i praksis ogsaa maa brede sig videre ud til et intimt og udbyttebringende samarbejde mellem landsforeningernes forskellige lokale afdelinger.

H. de L.

Orlogsmuseets udstilling aabnet i Nicolaj kirke

Endelig lysnede det, endelig tog de tanker, planer og ønsker om et dansk orlogsmuseum — som *Marineforeningens* medlemsblad gennem en aarrække indtil trivialitet har gjort til sine — fast form ved aabningen af Orlogsmuseets udstilling i Nicolaj kirkebygning i København den 12. marts 1958.

Blev det paa grund af forholdene — ikke mindst de økonomiske — ikke i form af et stort og levende, virkeligt orlogsmuseum, saa er der dog her skabt en smuk specialudstilling, der paa bedste maade kaster lys over orlogsflaadens historie, bringer vore værdifuldeste, interessanteste og smukkeste maritime museumsgenstande frem i lyset paa en saadan maade, at den kun kan virke som en kraftig agitation for det museum, som før eller senere maa og skal komme. Det er jo saadan set kun den ydre

Viceadmiralen taler ved aabningen af Orlogsmuseets udstilling i Nicolaj kirkebygning.

skal, selve udstillingsbygningen, der mangler; thi faa lande har vel en saadan rigdom af værdifulde marinehistoriske minder som Danmark. Selve samlingerne har vi, og det er genstande, vi med rette kan være stolte af. Det er de smukkeste kulturhistoriske beviser for dansk snille, haandværk og foretagsomhed. Vi har her minder om en tid, da vort lands sømagt var af betydning, skabte os anseelse udadtil samtidig med at være vort stærkeste værn mod fjendtlige anslag.

Er derfor en moderne og rummelig museumsbygning stadig et uopfyldt ønske af høj prioritet, saa maatte enhver dansk alligevel med glæde hilse aabningen af Orlogsmuseets udstilling som en milepæl paa en lang og trang vej fremover mod maalet. Begivenheden blev derfor ogsaa markeret paa en højtidelig og festlig vis gennem Søværnets medvirken ved denne lejlighed.

Højtideligheden blev indledet med en festlig fanfare udført af signalhornblæsere og tambourer fra Søværnet under ledelse af musikdirigent *K. Bentzen*, og medens hornenes toner og trommernes drøn endnu rullede under kirkebygningens hvælvinger, gav chefen for Søværnet, viceadmiral *A. H. Vedel*, en redegørelse for museumssagens udvikling. Paa Københavns kommunes vegne hilste over-

(fortsættes paa venstre spalte side 6)

Program for Marineforeningens Landsstævne i København den 17.-18. maj 1958

Som tidligere meddelt afholdes Marineforeningens årlige sendemandsmøde i aar i København søndag den 18. maj. Der er til afdelingsbestyrelserne udsendt indvarsling med dagsorden, regnskaber i fornødent omfang, afstemningsskemaer samt eksemplarer af de nyoptrykte love.

Som sædvanligt, naar der afholdes sendemandsmøde i København, træffes der ikke noget arrangement med hensyn til reservering af hotelplads eller andet natlogi, det har gang paa gang vist sig, at de fleste tilrejsende foretrækker deres egne overnatningssteder i storbyen.

Iøvrigt vil *Marineforeningens Hovedkontor, Havnegade 55, II., København K., telf. Palæ 2886, postgiro nr. 1608*, aabent kl. 10-16, virke som stævnets sekretariat, herunder ekspedere de forskellige billetter, idet det er strengt nødvendigt af hensyn til stævnets tilrettelæggelse, at alle sendemænd og andre deltagere anmelder sig i god tid ved at indbetale for de forskellige arrangementer, som de ønsker at deltage i, se nærmere nedenfor.

Lørdag aften den 17. maj kl. 1930 samles sendemændene med andre marineforeningskammerater og deres damer til et kammeratligt samvær, arrangeret af Marineforeningens Københavns afdeling i »Borgernes Hus«, Rosenborggade 1 (hj. af Frederiksborggade tæt ved Nørreport station).

Der vil her være tilrettelagt en munter og fornøjelig, alsidig underholdning, Københavns afdelingens store udvidede musikkorps medvirker, og aftenen slutter med dans.

Entrébillet til denne kammeratlige aften koster 3 kr. og kan faas ved henvendelse til Hovedkontoret eller til Københavns afdelingens kontor, Landlystvej 26 C, Valby, telf. Valby 1025.

Søndag den 18. maj er der kl. 1000 arrangeret besøg paa Orlogsmuseets nyaabnede udstilling i Nicolai kirke (tæt ved Amagertorv) med specielle sagkyndige omvisere.

Gang paa gang har der fra de gamle orlogsgæster ved stævner o. l. været forspurgt om modelsamlingens skæbne og om besøg her.

Marineforeningen har derfor taget initiativet til et fællesbesøg paa Orlogsmuseets udstilling som optakt til sendemandsmødet og haaber paa stor tilslutning til besøget paa dette nyeste nye indenfor den københavnske museumsverden. Anmeldelse til Hovedkontoret ved indsendelse af entréafgiften (75 øre), hvorefter adgangsbillet vil blive tilsendt sammen med øvrige billetter.

Kl. 1130 serveres der samlet frokost i »Borgernes Hus« (ca. 15 minutters gang fra Orlogsmuseets udstilling ad Købmagergade). — Der serveres:

Sildeanretning m. brød og smør,
Boeuf Bistronoff med tomat og bacon,
Ostesnitter

for en pris af kr. 14,00 inclusive serveringsafgift for madvarene; drikkevarer og serveringsafgift herfor betales særskilt.

Frokostbillet vil blive tilsendt, efter at beløbet herfor er indsendt til Hovedkontoret (alle indbetalinger bedes saavidt muligt foretaget over Hovedkontorets postkonto nr. 1608). Opmærksomheden henledes paa, at der ikke sælges frokostbilletter ved indgangen — forudanmeldelse er absolut paakrævet.

Kl. 1400 afholdes sendemandsmødet i den store sal i »Borgernes Hus« med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Aflæggelse af Hovedbestyrelsens årsberetning.
3. Aflæggelse af det reviderede regnskab.
4. Behandling af indkomne forslag*).
5. Valg af hovedbestyrelsesmedlemmer**).
6. Valg af revisor og revisorsuppleant***).
7. Eventuelt.

*) Der er indkommet forslag fra *Bornholms* afdelingen om afholdelse af sendemandsmødet 1959 i Rønne.

**) Følgende hovedbestyrelsesmedlemmer afaar efter tur og er alle villige til genvalg:
Skibbygmester Anton Nielsen, Holbæk, distrikt I, Købmd. Hans Petersen, Nykøbing F., distrikt III, Ingeniør E. D. Fylling, Odense, distrikt IV, Direktør Knud Schrøder, Esbjerg, distrikt V, Tandlæge Strange-Friis, Kolding, distrikt VI, Endvidere indstilles Hovedbestyrelsens supplerer med fuldmægtig O. Maegaard, Hørsholm/Rungsted, under kommandør Sv. Greves orlov, til sendemandsmødets godkendelse.

***) Som revisor og revisorsuppleant foreslaar Hovedbestyrelsen genvalg af bankfuldmægtig *O. Manhof* og direktør *V. Thomsen*, begge af København.

Efter sendemandsmødet — ca. kl. 1700 — er der samlet afmarch fra »Borgernes Hus« med Københavns afdelingens musikkorps i spidsen til »Haandværkerforeningen«, Moltkes Palæ, hj. af Bredgade og Dronn. Tværgade. Undervejs foretages kransenedlægning ved Sømands-Mindegædet for enden af Nyhavn.

Kl. 1800 afholdes festmiddagen i »Haandværkerforeningen«, hvor der serveres:

Legeret suppe med grøntsager og kødboller,
Ribbensteg med kompot og salat,
Othellokage — kaffe

for en pris af kr. 19,50 pr. kuvert incl. serveringsafgift herfor. Drikkevarer og serveringsafgift herfor betales særskilt.

Ogsaa til festmiddagen vil det være nødvendigt at bestille billet forud — lettest ved indbetaling paa postkonto nr. 1608.

Husk, det gælder om at lette de kammerater, der har paataget sig de mange arrangementsbesværligheder, saa meget som muligt i deres store arbejde — meld derfor deltagelse i god tid og følg nøje de givne anvisninger:

1. Entrébillet til lørdagens aftenunderholdning kl. 1930 kr. 3,00
2. Entrébillet til søndagens besøg paa Orlogsmuseets udstilling kl. 1000 kr. 0,75
3. Frokostbillet til »Borgernes Hus« kl. 1130 kr. 14,00
4. Middagsbillet til »Haandværkerforeningen« kl. 1800 kr. 19,50

Alle reserveringer sker lettest for begge parter ved indbetaling af beløbene pr. postgiro for de ting, man ønsker at deltage i, hvorefter de paagældende billetter omgaaende vil blive tilsendt hver enkelt.

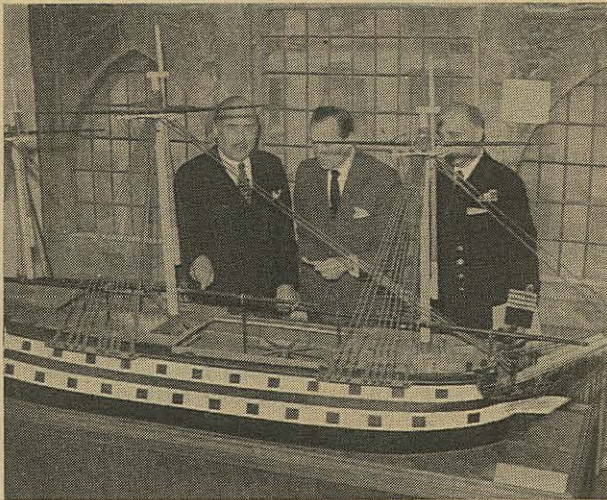
Sidste frist for anmeldelse er sat til lørdag d. 11. maj.

Hovedkontorets adresse er: *Havnegade 55, II., Kbh. K.*
Telefon Palæ 2886 — og postgirokonto nr. 1608.

(Fortsat fra side 4)

borgmester *S. Munk* flaadens velkommen i Nicolaj kirkebygning. Netop Sct. Nicolaj er jo søfolkenes skytshelgen.

Nationalmuseets direktør, professor *J. Brøndsted*, talte med lune og glimt i øjet. Som museumsmand paapegede han betydningen af et dansk orlogsmuseum, som denne udstilling var en begyndelse til. Ogsaa professoren gav udtryk for, at fremtidsdrømmen: det store, frie orlogsmuseum, var en opgave, der maatte løses — intet understregede det mere end den udstilling, som netop blev aabnet, og som i sig rummer de skønneste ting, smukke modeller og uvurderlige minder om vor flaadens storhedstid, om det maritime forsvars udvikling gennem rigets

Formanden for Orlogsmuseets komité, kommandør *F. Kjølser*, sammen med to af komitéens medlemmer, redaktør *Hjulær* og kommandør *Greve*, foran modellen til linieskibet *PRINS CHRISTIAN FREDERIK*

historie. Efter en afsluttende fanfare erklærede *viceadmiralen* orlogsmuseets udstilling for aaben, og der blev trængsel i lokalerne, da komitéen derpaa viste de mange indbudte rundt og høstede fortjent anerkendelse for det smukke resultat. Blandt de talrige gæster fra nær og fjern bemærkedes Marineforeningens gode venner fra Norge: marinehistorikeren, orlogskaptein *Rolf Scheen*, samt presidenten for Norges Orlogsforbund, losdirektør *B. Gilhuus-Moe*, og skibsreder *R. J. J. Halle*, der paa gennemrejse til Tyskland for at arbejde med sagen om en mindesten for Tordenskiold fik lejlighed til at deltage i den smukke indvielseshøjtidelighed.

Orlogsmuseets udstilling er nu aaben for besøgende daglig fra kl. 13—16, i sommertiden kl. 10—16. Entréen er sat til 75 øre, og det kan trygt anbefales enhver gammel orlogsgast, enhver søinteresseret at aflægge udstillingen et besøg. Det kan i denne forbindelse nævnes, at Marineforeningen som en indledning til sit landsmøde den 18. maj har arrangeret et fællesbesøg for de mange tilreisende sendemænd og andre, saaledes at ogsaa vore provinskommeraters opmærksomhed henledes paa denne interessante marinehistoriske udstilling.

Red.

— og skaalen bør drikkes i
Marineforeningens glas

Fra Søværnet

Paa 300-aars dagen for *Peter Bredals* dristige kamp paa Nyborg fjord mod den svenske invasionshær i den meget haarde isvinter 1658 henlagde chefen for marinestation Korsør, kommandørkaptajn *E. Borg*, paa Søværnets vegne en smuk krans ved *Bredals* mindestøtte paa Nyborg havneplads i overværelse af byens borgmester og politimester med flere.

Den 1. juni sker der chefskifte i Søværnet. Efter 17 aars virke trækker flaadens chef, viceadmiral *A. H. Vedel*, sig tilbage og efterfølges i denne stilling af tidligere kontreadmiral *H. A. Nyholm*. Samtidig er kommandør *Aa. Linde* udnævnt til kontreadmiral og chef for kystbefæstningen, idet dennes hidtidige chef, kontreadmiral *S. Pontoppidan*, tiltræder som chef for søværnsstaben.

Undervandsbaaden *DELFINEN* forventes som den første af de nye danskbyggede U-baade at kunne paabegynde prøvesejladserne i foråret 1958, medens nr. 2, *SPÆKHUGGEREN*, vil afvikle bolværksprøverne til efteråret.

Med Grønlandske Handels m/s *DISKO* er der i marts maaned afrejst 51 værnepligtige af Søværnet til afløsning paa Marinestation *Grønødal*.

Paa Livgardens 300-aars fødselsdag den 30. juni 1958 vil vagten paa Amalienborg slot blive besat fra Søværnet, der bliver dog ingen vagtparade, da Kongen til den tid opholder sig ombord i Kongeskibet *DANNEBROG*.

Marinefartøjet *SKARVEN* fra marinestation *Grønødal* paa Grønlands vestkyst har undsat politibaaden *JENS JARL*, der paa vej til Ivigtut med tre mands besætning og fire passagerer gik fast i isen ved *Mercurius* havn. Politibaaden sad fast i isen nogle dage, det er ikke oplyst hvor længe, men der blev 4/3 med andre baade gjort forsøg paa at naa frem og undsætte den nødstedte baad, hvor provianten var ved at slippe op.

SKARVEN naaede frem til iskanten, og efter flere forgæves forsøg paa at trænge igennem isen, som paa denne aarstid ofte volder skibsfarten besvær, gik marinestationens næstkommanderende og fire værnepligtige over isen med proviant. Undsætningsholdet tog derefter passagererne med til *SKARVEN*, som kl. 2200 den 5/3 vendte tilbage til marinestationen.

Redningsaktionen var saa vidt fremme, at den amerikanske luftredningstjeneste paa *Søndre Strømfjord* var anmodet om at assistere. Der var givet anmodning om at være klar, saa der fra en flyvemaskine kunne nedkastes proviant til de nødstedte paa *JENS JARL*, men aktionen aflystes, da det danske marinefartøj opnaaede kontakt med politibaaden.

I løbet af efteråret forventes Søværnets nye moderne uddannelsescenter for værnepligtigt mandskab, eksercerskolen i Auderød ved Frederiksværk taget i brug — og det vil saa være slut med benyttelsen af den meget miserable barakkelejr ved *Arresødal*, der er udlaant af Hæren.

Mindehøjtideligheden paa Odden den 22. marts 1958

Barskt og vinterfriskt fejede østenvinden langs Sjællands Odde, maaske vel friskt for de mange, der langvejs fra var støvnet herud for at mindes linesskibet PRINS CHRISTIAN FREDERIKS sidste kamp og i forbindelse hermed de mange tapre orlogsgaster, der satte livet til — heriblandt ogsaa den folkeynkede søhelt *Peter Willemoës*.

Gennem sin nærværelse ved denne højtideligholdelse af søkampen — arrangeret af Søværnet, *Soe-Lieutenant-Selskabet* og enen — gav vor orlogsflaadens højeste chef, Hans Majestæt Kong *Frederik*, udtryk for, hvor betydningsfuld en indsats, der blev øvet her for 150 aar siden. Den ulige kamp var desværre kæmpet forgæves, og denne søkrigshistoriske begivenhed blev beklageligvis afslutningen paa vort fædrelands betydning som sømagt. Det var indledningen til tvillingeriget sønderlemmelse, til en række økonomisk vanskelige aar, der langt fremover hæmmede landets udvikling. Orlogsflaadens storhedstid var bragt til afslutning og Danmark derigennem frarøvet en position, som det aldrig siden genvandt.

Om formiddagen havde majestæten inspiceret og med interesse beset den meget moderne artilleriskydeskole paa *Gniben*, yderst paa Sjællands Odde og her sammen med festudvalget indtaget frokosten i officersmessen.

Kl. 1400 samledes de af pladshensyn meget faa indbudte til en mindegudstjeneste i Odden smukke, rødkalkede kirke. Foruden kontreadmiral, Arveprins *Knud*, saas forsvarsministeren, forsvarschefen og de tre værnschefer, den britiske ambassadør, den norske kontreadmiral *Andresen* m. fl. Endvidere Søværnets admiraler i spidsen for en repræsentation af højere søofficerer og officerer af de øvrige værn samt repræsentanter for talrige civile myndigheder med amtmænd og biskop i spidsen. I forsamlingen saas ogsaa medlemmer af slægten *Willemoës*, ligesom efterkommere efter kaptajn *Hohlenberg*, linesskibets bygmester, var kommet til stede. Efter at de lokale soldaterforeningers faner sammen med Marineforeningens flag var ført op i kirken, ankom Hans Majestæt *Kongen* hilst med honnørsignaler fra det udenfor kirkegaarden opmarcherede æreskompagni.

Sognepræsten, *Børge Petri*, indledede mindegudstjenesten med at rette en tak til *Kongen*, fordi han ved sin nærværelse som et samlende midtpunkt hjalp »odboerne« med at hædre mindet om begivenheden i en stille hyldest til de tapre landsmænd, der satte livet til ved den lejlighed:

»Ligesom 5. maj blev en foraarsdag, der aldrig glemmes, blev den 22. marts de mange aar i forvejen en vaardag, der er indskrevet i danske hjerter. I dag for 150 aar siden saa det — som saa ofte før og siden — sort ud for Danmark. Vort lille land maatte tage kampen op mod en overmægtig fjende, som det oftest blev Danmarks lod. »Havombruset ligger landet«, og derfor maatte kampen kampen staa til søs. Men — som Grundtvig skrev det paa mindestenen derude paa vor kirkegaard — saaledes kom dommen over den ulige kamp til at lyde »Danmarks søhæder stadfæstedes« — og vi tilføjer i dag »Takket være de tapre orlogshelte«. Dem mindes vi i dag med tak for deres uselviske indsats. »Willemoësgraven« plejer vi at kalde den heltegrav, ved hvilken vi om lidt skal samles. Men ved siden af de navnkundiges stov hviler ogsaa deres stov, hvis navne ikke før var offentlig kendt, men nu er det, fordi mindetavlen her i kirken rummer dem alle. Vi ærer deres minde!«

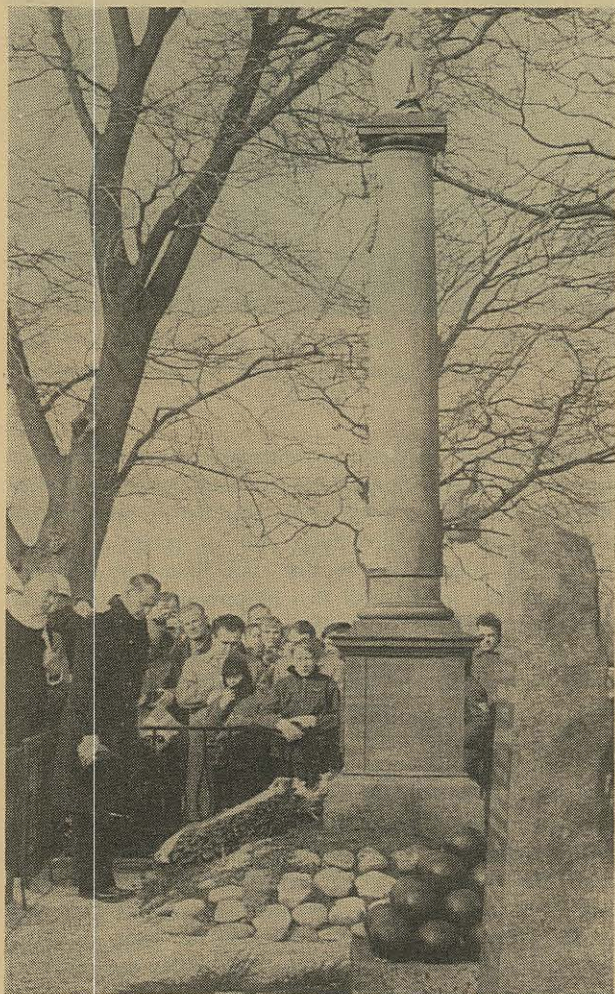
Derefter besteg *Holmens provst*, kgl. konfessionarius,

dr. theol. *Michael Neüendam*, prædikestolen for i en varmfølt mindetale over de faldne at give et billede af de tapre dansk/norske søfolks ufortrødne kamp mod overmagten:

»Hvorfor mindes om det svidende nederlag for vort sidste linesskib? Fordi sejren er den mands, der vinder styrke af et nederlag. Skibets chef, kaptajn *Jessen*, var gjort af et stof, hvoraf der kommer *ledere*. Han havde været med før, han stod sin ildprøve ved Odden. Mange af hans folk havde ikke set en kanon før. Han blev klemt inde baade fra styrbord og bagbord, roret blev ødelagt, skibssiderne gennemhullet, en kamp under blod, sved og taarer. Det var et vrage, der blev erobret af englænderne. Den dansk-norske besætning hævdede traditionerne fra gamle dage. Danmarks søhæder stadfæstedes. For haabet samler sig ikke om nederlaget, men om hæderen.«

Efter provstens gribende og malende ord traadte Søværnets chef, viceadmiral *A. H. Vedel*, frem i korbuen og udtalte efter gammel orlogsskik: *Gud bevare Kongen*, hvilket gentoges af alle tilstedeværende.

Nu forlod *Kongen* det smukke, hvidkalkede og blomsterpyntede kirkerum, og efterhaanden samledes alle ved fællesgraven paa kirkegaarden. Her lagde Kong *Frederik* den første krans, derefter henlagdes krans af viceadmiral

H. M. Kong Frederik nedlægger krans ved mindesmærket paa Odden kirkegaard.

Vedel og næstformanden i *Søe-Lieutenant-Selskabet*, kaptajn *Broberg*. Det er dette gamle traditionsbundne selskabs *Willemoes-fond*, der gennem en aarrække har staaet for fællesgravens pasning.

Derefter blev mindesmærket paa graven bekranset af formanden for Odden sogneraad, af kontreadmiral *R. K. Andresen* som repræsentant for den norske marine og af den britiske marineattaché, commander *J. L. Buckerridge RN.*, det var modstanderens smukke hyldest til en slagen, men tapper fjende. Som afslutning paa denne stemnings-

Viceadmiralen taler ved mindefesten paa Odden. I baggrunden ses skansevagten og mellem flagene selve mindestenen.

fulde højtidelighed blæste to orlogsgaster fra artilleriskolen det smukke gamle signal *The last Post* hen over graven, hvorpaa Kongen tog bort, og en stor del af forsamlingen begav sig ned til Odden havn, efter at graven yderligere var smykket med endnu et stort antal krans og blomster.

Tæt øst for indløbet til den nuværende Odden fiskerihavn sprang PRINS CHRISTIAN FREDERIK i luften aftenen efter kampen, og her kan i klart og stille vejr endnu spores rester af det sunkne vrage. Man forbavsedes over, hvor klods paa land vrage ligger, og paa skrænten herudfor blev der i 1933 rejst en bautasten til minde om begivenheden. Paa begge sider af stenen paraderede et par moderne luftforsvarskanoner og en skansevagt af orlogsgaster, hvis hvidpibede gamacher, livremme og andre føringsmidler stod smukt til de blaa uniformer mod den klare foraarshimmel. Foran mindestenen, der var flankeret af to store splitflag, stod æreskompagniets chef med dragen sabel. Paa skrænten nedenfor var rejst en talerstol, hvor viceadmiral *Vedel* som den første tog ordet og mindedes den hæderfulde kamp mod overmagten, hvorunder 64 gode danske og norske søfolk blev dræbt, og 84 saaret, mens alle de overlevende kom i fangenskab i Eng-

land. Skibets chef, *C. W. Jessen*, førte kampen til ende med ære, og det fremgaar af beretningerne, at enhver fuldt ud gjorde sin pligt. Det var sidste gang, danske og norske kæmpede sammen, og her fra den sydlige del af det gamle monarki vil vi sige en tak til vore fordums kampfæller fra Norge.

Vor søkrigshistorie rummer baade stolte minder og nederlag mod overmagt, sagde chefen for Søværnet, men eet er fælles: At vi altid var rede til at gøre vort bedste. Ingen talte om, hvad det kunne nytte. Mindet om de faldne fra PRINS CHRISTIAN FREDERIK vil staa som et levende eksempel til efterfølgelse.

Derpaa talte admiral *Andresen* og bragte en hilsen og hyldest fra Norges Orlogsmarine til de norske søgutters medkæmpere i denne kamp, hvor brødrefolkene som saa ofte før kæmpede mod en fælles fjende.

Endelig sluttede sogneraadformand *Andreasen* med at uddybe den betydning, den svundne begivenhed havde for egnen. Den 22. marts var blevet til den lokale nationale mindedag, og gennem dette minde følte egnen, som nu ogsaa paa anden maade var kommet i nært samarbejde med Søværnet, en vis samhørighed med den danske orlogsflaade og dennes aarhundredgamle, traditionsbundne historie.

Den smukke højtidelighed afsluttedes med afsyngelsen af nationalsangen, og i takt hermed afgav kanonerne ved mindestenen æressalut under honnør fra den opmarcherede skansevagt, medens et par af orlogsflaadens nye moderne motortorpedobaade kredse rundt over vrage for derefter med høj fart at sætte kursen mod Sundet. Det var vor tids hurtige orlogsfartøjer, der efter at have hyldet fortidens slagne kæmpe, med høj fart forsvandt ud over Kattegats blaa bølger, medens æressalutten lød, og krudtrøgen bølgede henover stedet for PRINS CHRISTIAN FREDERIKS kampplads — en smuk og værdig afslutning paa den stemningsfulde og højtidelige mindedag.

H. de L.

Nyt fra

DET MARITIME HJEMMEVÆRN

Orlogsværftet har afleveret en serie paa tre nye, store hjemmевærnskuttere til *Det Maritime Hjemmевærn*. Det skete ved en højtidelighed, hvor direktør *N. K. Nielsen* overdrog den første baad til chefen for hjemmевærnet, general *Johnstad-Møller*, der atter afleverede den til flotilleinspektøren, kommandør *G. de Lichtenberg*.

De to andre kuttere vil være færdige i nær fremtid, een kutter faar station i Fredericia til brug for flotillerne ved Lille Bælt, de to andre skal gaa paa omgang mellem hjemmевærnsflotillerne, for-at de kan anvende dem til uddannelses- og øvelsesbrug. Gennem en fastlagt turnusordning opnaar man, at alle faar glæde af det nye materiel.

Hjemmевærnet vil gerne have endnu flere kuttere, og faktisk skulle hver eneste flotille have udskiftet sit fartøj med en saadan specielt bygget hjemmевærnskutter. Det er der imidlertid ikke raad til paa nuværende tidspunkt.

Fra Hovedbestyrelsen

Marineforeningens Hovedbestyrelse afholdt sit ordinære foraarsmøde paa Hovedkontoret den 1/3. *Æresformanden* havde tilsagt sin nærværelse til den paafølgende soupér i Styrmandsforeningens lokaler, og Hs. Majestæt *Kongen* bad om, at hans hilsen maatte blive bragt ud til alle Marineforeningens medlemmer landet over.

Den nye chef for Søværnets personelkontor, kommandørkaptajn *H. H. Wesche* er 1/2 indtraadt som medlem af bestyrelsen for *Marineforeningens Admiral Carstensens Fond* i stedet for afdøde kommandør *H. V. Kaalund*.

Paa mindedagen den 2. april henlagde Marineforeningens formand sammen med repræsentanter for Kystbefæstningen og for Kystartilleriforeningen krans ved gravhøjen paa Holmens kirkegaard, hvor de faldne fra slaget paa Rheden 2. april 1801 har fundet deres hvilested.

Marineforeningen sendte en blomsterhilsen til foreningen ØRNEN (forhen Dæksofficersforeningen) til 75 aars jubilæet den 31/3.

Marineforeningens formand, kommandør *G. de Lichtenberg*, har i anledning af tronfølgeren, Prinsesse *Margrethes* 18 aars fødselsdag den 16. april indskrevet sig paa de i palæet paa Amalienborg Slot fremlagte lister over gratulanter.

Marineforeningens gode ven og interesserede medarbejder i sagen vedrørende mindestenen for *Tordenskiold*,

skibsreder *R. J. J. Halle*, Oslo, har sendt Marineforeningen en interessant serie fotostater af de mange dokumenter fra Statsarkivet i Hannover og forskellige kirkebøger fra egnen omkring dødsstedet, som har betydning i efterforskningen om søheltens dødssted. Det er tanken, naar sagen er bragt til afslutning, at deponere dette interessante arkivmateriale i Marinens Bibliotek.

Ved foreningen »Dannevirke«s Odense afd.s 50 aars jubilæum 18/2 var Marineforeningen repræsenteret ved hovedbestyrelsesmedlem, ingeniør *E. D. Fylling*, der som gave overrakte et bronceaskébæger sammen med en penge-gave fra Marineforeningens Odense afd. Ingeniør *Fylling* og afd.s næstformand deltog samme aften i jubilæumsfesten paa kasemen.

Paa given foranledning skal oplyses, at det lille restoplæg af den norske mindemedalje for 1906, som *Norges Orlogsforbund* uddelte til sine medlemmer, til »veteranerne« fra 1906, som med en kammeratlig gestus blev foræret til *Marineforeningen* til uddeling blandt dens medlemmer, ikke kunne dække behovet. Der er flere gamle gæster, der har rettet henvendelse til hovedkontoret om at komme i betragtning ved uddeling af denne norske foreningsmedalje. Beklageligvis maa man meddele, at der findes ikke flere medaljer, hverken i Danmark eller Norge, det var kun en lille restbeholdning, som kom hertil, og der vil ikke blive fremstillet flere — det er derfor overflødig at skrive til Hovedkontoret om at faa en saadan medalje, vi har ingen og faar ikke flere, da der ikke præges flere.

Marineforeningens love er nu optrykt i en fiks form i overensstemmelse med vedtagelsen paa sendemandsmødet

FRA HOVEDBESTYRELSESMØDET DEN 1. MARTS 1958

Forreste række fra v.: *H. Petersen*, Nykøbing F., *C. Bonnelycke*, næstformand, — *Æresformanden* —, *G. de Lichtenberg*, formand, *Chas. Mortensen*, Randers. — Bageste række fra v.: *O. Petersen*, Vordingborg, *Hønnens de Lichtenberg*, landssekretær, *O. Mægaard*, Nordsjælland, *E. D. Fylling*, Odense, *K. Schrøder*, Esbjerg, *Chr. Petersen*, Rønne, *Janus Sørensen*, hovedkasserer, *T. Skaaning*, Ringkøbing, *Anton Nielsen*, Holbæk, *A. Sørensen*, Aalborg, *Strange Friis*, Kolding.

i Esbjerg 26/5 1957. Der er tilsendt hver afd. nogle eksemplarer sammen med indkaldelsen til sendemandsmødet. Senere vil der blive tilsendt hver afd. en passende beholdning, saaledes at lovene kan udleveres til ældre medlemmer, som maatte ønske det, medens nyindmeldte medlemmer automatisk modtager lovene ved optagelsen.

Hovedbestyrelsen havde paatænkt her i foraaet ogsaa at foretage et nyoptryk af sangbogen, da beholdningen heraf er ved at slippe op. Denne plan har imidlertid maattet udskydes til hen paa efteraaet, idet man paa grund af det store tilgodehavende hos afdelingerne ikke i øjeblikket kan afse likvid kapital til dette formaal. For at faa sangbogen ud, maa vi have pengene ind, og det henstilles derfor indtrængende til de alt for mange afdelinger, der er i restance med indbetalingerne til Hovedkontoret, snarest at faa afviklet dette pinlige mellemværende.

»Samraadet for det frivillige soldatarbejder i Danmark« har for 10. gang faaet tilladelse til at sælge et 25-øres mærke til fordel for sit arbejde blandt de indkaldte værnepligtige, og »Soldaterhjemmenes dag« er i aar fastsat til 13/5. Indsamlingskomitéen, hvis præsident er fhv. forsvarsminister *Harald Petersen*, tæller baade forsvarschefen, admiral *Qvistgaard* og chefen for Søværnet, vice-admiral *Vedel*, blandt sine medlemmer, og sagen anbefales bl. a. af formanden for Marineforeningen, kommandør *G. de Lichtenberg*.

Paa grund af ikke afviklet gæld til Hovedkontoret har Hovedbestyrelsen set sig nødsaget til for to afdelingers vedkommende at standse tilsendelsen af medlemsbladet, indtil gælden bliver afviklet. Hovedbestyrelsen har ligeledes vedtaget ikke at tilsende afstemningsskema til sendemandsmødet til de afdelinger, der i h. t. lovenes § 16 paa grund af restance ikke har stemmeret ved sendemandsmødet 18/5 i København.

Opmærksomheden henledes paa, at Marineforeningens revisorer fastholder som nødvendigt for en effektiv kontrol af de økonomiske mellemværender mellem afdelingerne og Hovedkontoret, at de usendte statusgenparter returneres i underskreven stand.

I anledning af det prekære kontingentspørgsmaal er modtaget følgende:

Slendrian!

Vi vil enstemmigt hævde, at alt, hvad der hedder slendrian, er bandlyst ombord i danske skibe. Her er der ikke og maa heller ikke være noget, der er overladt til tilfældighederne. Alt, hvad der skal gøres, det gøres og gøres til rette tid. Dette er en fast regel og en regel, der i den grad gaar i blodet ombord i et skib, og netop denne punktlighed har danske sømænd haft megen ære af. Derfor er det beskæmmende at læse den lille artikel »Til eftertanke« i januar-nummeret, hvor det oplyses, at afdelingerne mangler at indbetale 9739 kr. til hovedkassereren, penge, som denne i høj grad mangler, og som, indtil disse er indbetalt, maa regne med dem som et imaginært beløb.

Denne form for »punktlighed« har ingen lært ombord. Afdelingskasserere saavel som alm. medlemmer: husk den gyldne regel: *Hvad der skal gøres, det gøres — og til rette tid.*

Det vil gavne os alle.

Marineforeningens Damhusso afdeling.

Den 18. april fyldte næstformanden i Danske Soldaterforeningers Landsraad, næstformand i De danske Feltartilleriforeninger og formand for Holbæk Feltartilleriforening, redaktør *August Pedersen*, Holbæk, 70 aar. *Aug. Pedersen* har gennem en lang aarrække taget levende del i den danske soldaterforeningsbevægelses udvikling; han har i en aarrække været en fortræffelig formand for *Soldatens og Orlogsgastens Fond*, hvor han har ledet og præget det forbilledlige samarbejde, der her finder sted mellem repræsentanterne for *Danske Soldaterforeningers Landsraad*, *De samvirkende Forsvarsbroderselskaber* og *Marineforeningen*. Ogsaa Marineforeningen vil være blandt de mange, der ønsker en god kammerat hjertelig til lykke paa festdagen.

Fregatten JYLLAND

Det store landslotteri til fordel for fregatten JYLLANDs bevarelse er nu i fuld gang, og de mange lodsedler og forhandlerne heraf er blevet særdeles vel modtaget overalt. Interessen er ganske særlig stor i skolekredse, og rundt om i landet har Marineforeningens lokale afdelinger paa forskellig vis ydet en stor indsats i arbejdet for den gamle fregat.

Udviklingen har medført, at det videre arbejde med den gamle orlogsmands bevarelse nu er overgaaet under Nationalmuseets ledelse, og for at symbolisere dette, vil en model af JYLLAND lørdag den 19. april kl. 1600 paa højtidelig maade blive overført fra Søværnskommandoen i Nyboder til Nationalmuseet ved Frederiksholms Kanal. Modellen vil blive baaret af 8 gaster fra Det maritime Hjemmевærn, og i spidsen for processionen marcherer Marineforeningens Københavns afdelings 40 mand store musikkorps.

Medlemstilgang i januar kvartal 1958

Aalborg 4, Aarhus 16, Bornholm 4, Damhusso 4, Ebeltoft 1, Esbjerg 6, Fanø 1, Fredensborg 1, Frederiksberg 4, Frederikshavn 2, Frederiksværk 2, Gentofte 4, Gilleleje 8, Glostrup 1, Hadsund 1, Hals 1, Herning 2, Hirtshals 4, Holbæk 2, Holstebro 1, Horsens 1, Kerteminde 1, København 4, Køge 1, Marstal 4, Nexø 10, Nyborg 2, Morsø 5, Odder 1, Odense 2, Padborg 1, Randers 6, Ringkøbing 2, Roskilde 6, Rudkøbing 2, Samsø 2, Skagen 3, Skelskør 2, Struer 3, Svendborg 2, Søllerød 1, Thisted 2, Thyborøn 1, Varde 2, Vejle 3, Viborg 2 — ialt 140 medlemmer.

Samtidig er i januar kvartal udmeldt 157 medlemmer.

50-aars minde

Nulevende gaster fra HEJMDALs tog til jord-skælvsonraadet i Middelhavet 1908, som kunne tænke sig sammen med mig at fejre halvtredsdaarsdagen for indkaldelsen 19/9 1908 f. eks. ved Marineforeningens jubilæumstævne 31/8, bedes sætte sig i forbindelse med undertegnede.

Husk at bære den italienske medalje.

Med kammeratlig hilsen fra 6903/262 »Smørstikkeren«.

Bødker *Chr. Lange*,
Storegade 62, Varde.

København er Nordens næststørste søfartsby, idet der her ialt er hjemmehørende 344 skibe paa tilsammen 1.551.000 bruttoregistertons, fremgaar det af en opgørelse over Nordens største søfartsbyer, udført af Norske Veritas. Opgørelsen ser saaledes ud:

Oslo 589 skibe 3.593.000 BRT., København 344 skibe 1.1551.000 BRT., Bergen 462 skibe 1.201.000 BRT., Stockholm 304 skibe 1.183.000 BRT., Göteborg 284 skibe 1.095.000 BRT., Tønsberg 118 skibe 719.000 BRT., Sandefjord 140 skibe 622.000 BRT., Haugesund 215 skibe 534.000 BRT., Helsingfors 163 skibe 413.000 BRT., Stavanger 110 skibe 400.000 BRT.

Af danske søfartsbyer ligger Esbjerg paa andenpladsen efter København som hjemsted for 50 skibe paa tilsammen 156.000 BRT., og derefter følger Fredericia med 7 skibe og 59.000 BRT.

En forsøgskutter, som Danmarks Havbiologiske Institut i Helsingør har faaet bygget paa Holbæk Skibs- og Baadebyggeri, er fornylig sat i vandet og blevet døbt af professorinde Ellen Thorsen. Forsøgskutteren blev bestilt i fjor, efter at Københavns Universitet havde faaet tildelt 30.000 dollars til formaalet af Rockefeller-Fondet.

Kutteren, der skal benyttes til undersøgelser i indre danske farvande, er 14,7 m lang, 5,1 m bred og 2,3 m dyb. Styrehuset og laboratorium sammenbygges paa dækket. Nedenunder indrettes endnu et laboratorium. Kutteren forsynes med en Rolls Royce motor, der paa favorable vilkaar er leveret fra det engelske firma.

Kutteren faar fast station i Helsingør. Saltvandstankene er plasticforede for at undgaa beskadigelse af fisk og andre forsøgsdyr. Stabeelafløbningen overvåredes bl. a. af professor *Gunnar Thorsen* og skibsinspektør i Grønlandske Handel *Coulet Svendsen*, der har været tilsynsførende under skibets bygning.

Søkort-Arkivet har paabegyndt udgivelsen af en række søkort, paa hvilke der er paatrykt oplysning om, at længde- og breddenettet er indlagt i system ED.

Denne oplysning forbliver paatrykt nyudgivne søkort, indtil samtlige søkort er rettet i overensstemmelse med det nye system.

European Datum — ED — kan kortfattet forklares saaledes:

Hidtil har hvert enkelt lands opmaaling hvilet paa observationer til bestemmelse af længde og bredde foretaget i landet selv, uden at der blev søgt nærmere tilknytning til de omkringliggende landes bestemmelser. Herved er der opstaaet mindre divergenser mellem de forskellige landes gradnet.

Den moderne teknik har givet mulighed for at kunne sammenarbejde de forskellige landes længde- og breddebestemmelser. De moderne elektroniske navigationshjælpermidler stiller store krav til større nøjagtighed og overensstemmelse udover landegrænserne. Man har derfor beregnet et fælles udgangspunkt i længde og bredde for hele Europa, kaldet European Datum — ED.

I den internationale meteorologiske tjeneste udfører skibsfarten et stort arbejde. Hver dag sender omkring 2500 skibe fra over 30 nationer vejrmedlinger pr. radio til den nærmeste kyststation, som lader meldingerne gaa videre til meteorologerne. I denne vejrmedletjeneste ind-

gaar 25—30 danske skibe — især fragt- eller passagerskibe i fast fart, men der er behov for langt flere af disse skibe.

Hidtil har behovet ikke kunnet dækkes, fordi hele denne tjeneste, som skibene øver, er saa kompliceret. Vejrmedlingerne sendes i en ret vanskelig kode, og kontrollen med og aflæsningen af de meteorologiske instrumenter, som skibene faar bragt om bord af de enkelte landes meteorologiske tjenester, kræver lang tids træning. Derfor har man kun kunnet bruge skibsofficerer, som sejlede fast paa eet skib, og for at faa meldinger fra bestemte steder har meteorologerne ofte valgt skibe i fast rute til disse opgaver, f. eks. skibe til Færøerne-Island og Grønland. Men nu ser det ud til, at der kan ske en meget stor udvidelse af skibenes vejrmedletjeneste.

92,6 procent af den danske handelsflaades samlede bruttotonnage bestaar af motorskibe. Der er kun 68 dampskibe tilbage i hele handelsflaaden paa 616 skibe. Af de 68 dampskibe paa ialt 139.000 brt. er de 21 kulbrændere, mens resten er oliefyrede. Den sidste tankdamper er solgt i 1953.

Forskellen mellem en sejlsportsmand og en sømand er den, at den ene sejler for at faa appetit til sin mad, den anden for at faa mad til sin appetit.

Et hospitalsskib med næsten 200 senge vil om et aar blive afleveret af skibsværftet Millingen. Det skal kunne yde en indsats ved store, nationale katastrofer.

Skibet, der ejes af det hollandske Røde Kors, faar et køkken, der kan lave tusinder af portioner mad, og skibet bygges saa lavt, at det kan passere under broerne over de hollandske kanaler og floder.

Omkostningerne dækkes af det hollandske nationale katastrofefond, der blev oprettet efter den store oversvømmelse i 1953, hvor over 1800 personer druknede.

I internationale havforskningskredse beskæftiger man sig for tiden ivrigt med tanken om et internationalt havforskningsinstitut, et fuldt udrustet skib paa 1500 tons, som skal kunne løse store, vidtrækkende opgaver rundt om paa verdenshavene, oplyser tidsskriftet »Søfart«. Idéen til dette skib kommer fra lektor i oceanologi ved Københavns universitet, dr. phil. *Anton Fr. Bruun*, der er raadgiver for UNESCO i havforskningsspørgsmaal. Forslaget om et saadant havforskningskib har været grundigt behandlet i UNESCO's komité for havforskning og skal nu forelægges til godkendelse paa UNESCO's generalforsamling.

— I virkeligheden er det kun det nordlige Atlanterhav og det nordlige Stillehav, som er nogenlunde kendt, medens de enorme vandmasser i Det Indiske Ocean, det sydlige Atlanterhav og det sydlige Stillehav kun er kendt af tilfældige ekspeditioner, udtaler dr. *Bruun*. Der er saaledes store opgaver at løse med et internationalt havforskningskib. Fartøjet skal udstyres med alle mulige moderne navigationsmidler og med de sidste opfindelser inden for fiskefindere. Foruden at foretage videnskabelige undersøgelser skal skibet kunne bruges til at træne unge forskere i Østen, Indien, Østafrika og de mange andre steder, hvor man endnu ikke raader over tilstrækkelig mange uddannede havforskere.

Under det internationale geofysiske aar, som løber indtil 31. december 1958, er der gjort store anstrengelser for at inddrage skibe, der kommer udenfor de normale sejl-ruter, i en særlig vejrmedletjeneste.

Stiftelsen »GEORG STAGES Minde« har netop udsendt sin beretning for aaret 1957 til medlemmer, givere og stiftelsens støtter m. v.

I virksomhedsberetningen er ogsaa omtalt skoleskibet GEORG STAGES besøg i Skagen i juli maaned, og om denne visit hedder det i aarsskriftet:

»Torsdag den 25. juli afsejledes fra Leith. Paa hjemrejsen over Nordsøen var vinden overvejende jævn vestlig med helt pænt vejr. Allerede mandag den 29. juli passeredes Skagen tidligt om morgenen. Der var undervejs modtaget invitation fra havnemesteren i Skagen til et besøg, og havnemesteren lodsede selv skibet i havn.

GEORG STAGE havde ikke tidligere været i Skagen og var genstand for megen opmærksomhed. Havnemester *Aage Petersen*, der har været understyrmand paa skibet i 1916, inviterede som formand for Marineforeningens afd. alle eleverne paa udflugt i busser til omegnens seværdigheder med efterfølgende traktement i Marinestuen.

Fra forskellig side modtog eleverne gaver i form af is, frugt og kager. Købmand Paul Saxberg forærede skibet en elektrisk højttaler, og Chr. Christensens maskinfabrik (Rathje & Larsen) adskilte og samlede motoren uden beregning.

Med oprettelsen af *Den Danske Søredningstjeneste* løses et stort problem, som i mange aar har staaet aabent. Den 1. april staaer søredningstjenesten fuldt opbygget som et led i de vestlige landes fælles system til imødegaaelse af skibs- eller flyvekatastrofer paa havet. Søværn og flyvevaaben staaer i nært samarbejde om opgaven, og et fælles alarmeringssystem træder i funktion, saa snart en katastrofe paa søen indberettes. Redningssystemet har sit hovedkvarter i Karup. Tre helikoptere og tre flyvemaskiner staaer til raadighed paa flyvepladserne i Aalborg, Skrydstrup og Værløse, og deres eneste opgave bliver eftersøgnings- og redningstjeneste.

Redningstjenestens anden hovedfaktor er Søværnet, som har opbygget en meldetjeneste, der indgår som led i redningssystemet. Der vil altid være danske marineskibe paa søen, der fra den fælles koordineringscentral i Karup via Søværnskommandoen kan dirigeres til den position, hvor en katastrofe menes at være sket. Der bliver ikke tale om egentlig assistance til skibe, men om hjælp, hvis menneskeliv er i fare.

Redningstjenesten omfatter foruden de indre danske farvande omraader af Østersøen, Kattegat, Skagerrak og Nordsøen, og der eksisterer et nøje samarbejde med nabolandenes redningssystemer samt med Statens Redningsvæsen og Fiskeriministeriets redningsskibe.

En lille spøg —

Den af talrige fiskere kendte skibshandler Axel Bitsch i Overgaden neden Vandet paa Christianshavn i København har i udsalgstiden haft en af de moderne plastic-pøse staaende paa disken fyldt med redekammer i alle farver.

Ovenover var anbragt et skilt med ordet:

Redningsmateriel

— — og det kan man jo ogsaa kalde en redekam for.

Har du tænkt over — at der i

Det maritime Hjemmeværn

ogsaa er plads til *alle* gamle orlogsgaster —

Forenings- Meddelelser

Skagen afd. afholdt generalforsamling 22/1, hvor fiskeeksportør *Janus Gaihede* fik overrakt 40-aars emblemet og gartner *Bjørnsbæk* og slagtermester *E. Jensen* 25-aars emblemet. Formanden oplyste, at æresformanden havde drøftet muligheden af DANNEBROGS anløb af Skagen havn, hvilket man haabede blev til virkelighed. Afd. har 423 medlemmer og der er ydet tilskud til 3 drenges ophold paa skoleskibet GEORG STAGE og 1 paa DANMARK. Sommeren havde budt paa besøg af det skotske skoleskib PANDURA, det norske CHRISTIAN RADICH samt DANMARK og GEORG STAGE og endvidere det norske orlogsskib GARM. Afd.s GEORG STAGE fond har nu en formue paa kr. 8.286,—. Det vedtoges at gøre en indsats for indsamlingen til fregatten JYLLAND.

Frederiksberg afd. havde 30/1 arrangeret en interessant filmaften med forevisning af en dejlig farvefilm »Mexicanos« — senere samledes man til kaffe og pandekager — det var en god aften.

Bogense afd. havde generalforsamling 1/2, hvor formanden mindedes afdøde politibetjent *Iver Iversen*. Genvalg. Indsamlingen til JYLLAND vil i Bogense blive forestaaet af Marineforeningen.

Kongens Lyngby afd.s generalforsamling 5/2 var beklageligvis ret ringe besøgt. Beretning og regnskab godkendtes. Genvalg.

Randers afd. afholdt generalforsamling 8/2 i marinestuen, de modtagne gaver hertil blev omtalt og formanden rettede en tak til givne. Ogsaa her var spørgsmaalet om fregatten JYLLANDS bevarelse paa tale, og det blev varmt anbefalet, at man tog denne opgave op ogsaa i Randers ved at nedsætte en indsamlingskomite. Endvidere oplystes, at der havde været god tilgang af nye medlemmer i det forløbne aar.

Marineforeningens skyttelaug, *Randers* afholdt generalforsamling i forbindelse med afd. Endelig blev der »forhyret« mandskab til Fastelavnsbaaden. Senere blev der i den lokale presse indkaldt til udlevering af mundering til mandskabet og 17/2 »krydsede« »Fastelavnsbaaden« gennem byen trods sne og glat føre, som gjorde det vanskeligt for hestene at staa fast. Denne haarde vintertørn indbragte et beløb paa kr. 2.400.

Glostrup-Taastrup afd. afholdt generalforsamling 6/2. Der konstateredes en fortsat fremgang baade med hensyn til medlemstal, mødedeltagelse og økonomi.

Morsø afd. afholdt 9/2 en sammenkomst med usædvanlig stor tilslutning. Skive afd.s formand, havnefoged *Toft*, fortalte om en rejse med fiskekuttere fra Nykøbing M. til Chile, og bankdirektør *Christensen*, Skive, viste farvefotos fra turen, begge kammeraterne blev varmt hyldet for deres straalende underholdning.

Skjern-Tarm afd.s generalforsamling i Marinestuen havde god tilslutning, beretning og regnskab godkendtes. Genvalg.

Næstved afd. holdt generalforsamling 11/2, hvor formanden mindedes 2 afdøde medlemmer: Parcellist *Jacob Jacobsen* og installatør *Johs. Nielsen*. Det oplystes at afd. igen havde faaet et godt greb om økonomien. Minebøssen havde en beholdning paa kr. 430 og et nystartet »Marine-

stue-Fond« udviste kr. 78. Genvalg og tak til bestyrelsen for godt arbejde, derefter kammeratlig samvær.

Odense afd.s generalforsamling fandt sted 11/2 med genvalg. I formandens beretning, som enstemmigt godkendtes, oplystes, at afd.s *Begravelseskasses* midler, der ved kassens opløsning overgik til afd.s forvaltning, er udbetalt i h. t. den tilføjelse til lovene, som blev vedtaget ved Begravelseskassens afsluttende generalforsamling og dermed er kassens virke nu afsluttet.

Roskilde afd. holdt generalforsamling 12/2 ved hvilken lejlighed tre kammerater modtog 25-aars emblemet.

Svendborg afd. havde god tilslutning til sin genfs. den 15/2. Det vedtoges at flytte Marinestuen fra Borgerforeningen til et lokale nærmere ved havnen. Genvalg.

Odder afd. afholdt 15/2 en meget vellykket fastelavnsfest med tøndeslagning for medlemmernes damer.

Esbjerg afd. afholdt sin årlige generalforsamling 15/2 paa Hotel Esbjerg med et roligt og sagligt forløb. Genvalg. Bestyrelsen består nu af følgende: *Kaj Bohne*, formand og sekretær, *Knud Schröder*, næstformand, *Chr. Toft*, kasserer, *Gustav Hallgren*, *Holger Mikkelsen*, *R. Remler* og *Niels Mathiesen*. Efter generalforsamlingen fik vi en gang gule ærter sammen med vore piger, og aftenen sluttede med dans paa dækket.

Frederikssund afd. deltog 18/2 i et forbilledligt samarbejde: Forsvarsbrødrenes og de samvirkende Soldaterforeningers teateraften; de 7 deltagende foreninger er: Garderforeningen, Gardehusarforeningen, Marineforeningen, Feltartilleriet, Kystartilleriet, 2. Regiment og Forsvarsbrødrene, hvis faner forinden forestillingen blev ført samlet ind.

Struer afd. nyvalgte havnefoged *Møller* til bestyrelsen ved sin generalforsamling 18/2 og snedker *Holm* udnævntes til æresmedlem. Senere mødte damerne og efter spisningen blev der danset.

Gentofte afd. afholdt genfs. 19/2. Formanden mindedes de afdøde medlemmer: kaptajn *H. P. Hagelberg* og prokurist *Præstmark*. Afd. havde bekostet et Marineforeningens emblem til anbringelse paa den afdøde afdelingsformand *V. E. Holsts* gravsten. Genvalg. Blandt medlemmerne nedsattes en JYLLANDS komité, der bl. a. ville søge kontakt med skolerne gennem borgmester og skoledirektor.

Horsholm-Rungsted afd. afholdt genfs. 20/2 med medlem af Hovedbestyrelsen, *O. Maegaard* som dirigent. Formanden, malermester *Frederiksen*, aflagde en indholdsrig og fyldestgørende beretning og opfordrede medlemmerne til at møde kraftigt op, naar der kaldes til møde. Genvalg.

Gilleleje havde genfs. 22/2 med nyvalg af montør *Frede Hansen* og iøvrigt genvalg til bestyrelsen. Damerne mødte til det efterfølgende kaffebord, hvorefter der blev vist lysbilleder fra England og »Hobby-orkesteret« underholdt med sømandsmelodier.

Thisted afd. afholdt genfs. 23/2. Den mangeaarige sekretær, togfører *A. G. Svalgaard* ønskede ikke genvalg og udnævntes til æresmedlem; nyvalgt blev bogtrykker *P. W. Jensen* og *Kr. P. Trab* fra Nr. Vorupør.

Varde afd. afholdt genfs. 25/2 med genvalg. 2 nye medlemmer optoges.

Holbæk afd. afholdt genfs. 26/2. Efter mødet var der fællesspisning, hvorefter man hyggede sig ved kortspil.

Fredericia afd. tog paa genfs. 27/2 afsked med sin formand gennem 16 aar, mejeribestyrer *E. Larsen*, der fraflyttede byen. Som formand nyvalgtes skorstensfejermester *C. A. Hauser*. Den afgaaede formand valgtes enstemmigt til æresmedlem.

Frederiksberg afd. indkaldte til genfs. 27/2.

Skelskør afd. afholdt genfs. i Marinestuen med stor deltagelse fra medlemmerne. Genvalg. Der rettedes en tak til hotelejer *Møller Andersen* for den fine stand, Marinestuen altid er holdt i. Senere viste formanden film med kendte Skelskør-borgere samt en film fra sendemandsmødet i Esbjerg.

Faaborg afd. nyvalgte paa genfs. 1/3 maskinarbejder *Anton Nielsen* til bestyrelsen, iøvrigt genvalg.

Frederiksværk afd. havde genfs. 1/3 i Marinestuen. Nyvalgt til bestyrelsen blev: maskinarb. *Axel Mogensen*, kørelærer *Damgaard-Madsen*, kontorass. *Eigil Christiansen* og hotelvært *Bernhard Hansen*. Formanden omtalte fregatten JYLLAND og opfordrede til kraftig støtte af sagen. Ligeledes drøftedes et nordsjællandsk besøg i skipperbyen Marstal til sommer. Et godt møde med god stemning.

Nykøbing F. afd. afholdt genfs. 3/3 i Marinestuen, om hvis skæbne formanden kunne oplyse, at den nye vært er interesseret i at bibeholde den, saaledes at man mere trygt kan se fremtiden i møde. Nyvalgt blev *Erik Madsen* og *Keld Knudsen*. Ogsaa her omtaltes fregatten JYLLAND.

Morsø afd. afholdt genfs. 5/3, hvor formanden mindedes to afdøde kammerater, begge 80 aar, der havde været med siden 1925: proprietær *N. Overgaard* og mejeribestyrer *N. Jacobsen*. Næstformd. gartner *P. C. Larsen* og sekretæren, maskinmester *Stolze*, ønskede efter henholdsvis 19 og 25 aars virke, at nye kræfter skulle til, hvorfor skibshandler *V. Andersen* og snedker *B. Kjælde* nyvalgtes til bestyrelsen. Der arbejdes stadig med planen om at adoptere ministrygeren VILDSUND. Kongens fødselsdag fejredes sammen med byens 6 soldaterforeninger.

Hirtshals afd.s tidligere formand, fyrmester *Agerskov*, er udnævnt til æresmedlem af afdelingen.

Glostrup-Taastrup havde en rigtig saltvandsaften 6/3 med besøg af kaptajn *H. C. Røder*, forfatteren til den berømte bog: »De sejlede bare —«, som fortalte oplevelser fra den 2. verdenskrig.

Aalborg afd. fejrede 8/3 sin 41-aars stiftelsesdag med en stor fest; — efter spisningen var der dans paa dækket. Flere gaster modtog 25-aars emblemet, ligesom nye medlemmer optoges.

Frederikshavn afd.s formand, arrestforvarer *Wissing Kjeldsen* oplyste paa genfs., at afd. den 8/3 vil overrække *Hjørring* afd. et nyt flag til erstatning for det flag, der gik tabt ved Hjørring Marinestues totale ødelæggelse ved ildebranden i fjor.

Det blev vedtaget at henlægge 100 kr. til afd.s jubilæumsfond samt at arrangere en fastelavnsfest for børnene.

Kalundborgs genfs. fandt sted 9/3, 3 nye medlemmer optoges, og 4 afdøde kammerater blev mindet. Beretning og regnskab godkendtes, og ny flagbærer blev valgt — iøvrigt genvalg. Afd.s formand udnævntes til æresmedlem. Derefter fællesspisning sammen med damerne og til slut dans til kl. 0100.

Stevns afd. afholdt genfs. 11/3. Genvalg. Det vedtoges at indmelde afd. i »Selskabet Fregatten JYLLAND's Vener«, og 50 lodsedler til samme formaal afsattes. Trods det daarlige vejr, god stemning.

Horsholm-Rungsted festede paa Kongens fødselsdag 11/3, borgmester *Esbensen* og viceborgmestrene *Sv. Jørgensen* og *Anton Olsen* deltog i festen. *Maegaard* talte for Kongen, til hvem telegrafisk hilsen blev sendt, og under kaffen indløb svaret fra æresformanden. En meget fornøjelig fest med dans paa dækket, dog kunne og burde der have været flere deltagere, endda maden var god og pigerne søde.

Kongens Lyngby afd. afholdt medlemsmøde 11/3 i Marinestuen, hvor der forevistes film fra den canadiske ambassade.

Marineforeningens storkøbenhavnske afd. (Damhusso, Dragør, Frederiksberg, Gentofte, Glostrup-Taastrup, Holte-Søllerød og København) havde samlet arrangeret en stor fest paa Kongens fødselsdag 11/3. Københavns afd.s store udvidede musikkorps spillede til flaghejsning og koncerterede senere paa udmærket maade. Medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse, H. M. Kongens jagtkaptajn, kommandør *Sv. Greve* holdt festtalen, og efter kunstnerisk underholdning af høj standard blev der danset i Nimbs store sal. Arrangementet, der tog sigte paa at knytte baandene mellem Marineforeningens storkøbenhavnske afdelinger stærkere sammen, vil forhaabentlig blive en aarlig tilbagevendende begivenhed, og aftenens udmærkede forløb kunne kun bestyrke dette ønske. Blandt gæsterne saas Marineforeningens tidligere formand, kommandør *Paul Ipsen* og næstformanden, grosserer *Bønnelycke* samt hovedkassereren og landssekretæren.

Esbjerg afd. afholdt 11/3 stor kongefest, hvortil var indbudt kammeraterne fra Ribe, Varde og Fanø, det maritime hjemmevern og Kvindelige Marinere. Formanden, *K. Böhne*, mindedes i sin velkomst de fiskere fra Esbjerg, der var gaaet bort i vinterens løb. Festtalen holdtes af fhv. fiskeriminister, redaktør *Knud Rée*, hvorpaa søfartshistorikeren *Holm Petersen*, Troense, holdt foredrag om en rejse til Falklandsøerne, der ledsagedes af farvefilmen »Nabo til verdens ende« — det blev en god fest med stor tilslutning.

Helsingør afd.s genfs. 12/3 bragte ændring i bestyrelsen: kontorass. *Knud Larsen* og lokomotivfører *O. R. Wedam* udgik, og snedker *Einar Hetland* og lokomotivfører *N. Juel Christensens* nyvalgtes.

Næstved afd. afholdt en vellykket foraarsfest 15/3, og festudvalget hostede velfortjent ros for arrangementet og udsmykningen af lokalet. Afd.s æresmedlemmer, fabr. *C. Jensen* og konditor *Th. Søeborg*, der begge i aar fylder 80, var til stede; ligesaa mødte kammerater fra Fakse. Aftenen bød paa gode taler, 3 til lejligheden forfattede sange samt forskellige overraskelser — alt medvirkende til en virkelig god festaften.

Glostrup-Taastrup afholdt et velbesøgt bancospil den 20/3, der gav et overskud paa ca. 400 kr. Afd.s skyttelav afholdt 26/3 »tøndeskydning«.

Gentofte afd. afholdt møde 9/4 med foredrag af Marineforeningens hovedkasserer, orlogskaptajn *Janus Sorensen*, der er medlem af denne afdeling. Det interessante foredrag: *Minder fra flaaen gennem et halvt aarhundrede* blev overværet af afd.s æresmedlem, viceadmiral *Vedel*.

Glostrup-Taastrup fejrede 10/4 foraaret ved en vellykket fest, hvori ogsaa deltog medlemmernes damer.

Moen afd. deltog med sit flag sammen med de øvrige foreninger i Stege i aarets JUSTITIA-fest. Hvert 10. aar nedtages det smukke gamle kirkeskib i Stege for eftersyn — dette er sket hvert 10. aar siden 1728. JUSTITIA-festen i aar havde samlet mange mennesker fra nær og fjern, 5. regiments musikkorps fra Vordingborg indledte processionen og det smukke gamle kirkeskib, der efter sigende forestiller *Niels Iuels* flagskib fra slaget ved Rygen 1715 og skænket af en nordmand, der var med om bord, blev baaret paa skuldrene af raske orlogsgaster fra Marinestationen — desværre faldt det i med et flygende snevejr, men den gamle skude var godt beskyttet bag et plasticomhæng. Det blev en meget smuk og højtidelig fest, først optoget gennem byen og højtideligheden i kirken og senere samledes man til den store JUSTITIA-fest, en begivenhed, der samler alle øens organisationer og foreninger.

Vordingborg afd.s medlemmer var en lørdag aften samlet til det aarlige torskegilde paa Hotel Færgegaard i Kalvehave, og det blev en meget festlig og vellykket aften. I festen deltog en repræsentant for den nye Marineforeningsafdeling, der er blevet oprettet paa Grønland, og som er Marineforening nr. 100 her i landet.

Det var murer *Henry Andersen*, der for tiden er paa besøg hos sin svigersøn og datter i Vordingborg; han fik ved festen overrakt Marineforeningens emblem af formanden for Vordingborg afd., købmand *Otto Petersen*.

Skjern/Tarm afd. bemærker i en korrespondance med Hovedkontoret: Det glæder os, at kontingentet ikke blev sat op, men samtidig beklager vi meget, at saa mange afd. staar i restance; saa vidt bekendt gør vi det ikke (skylder intet). Vi vil gerne være behjælpelige med at sælge lodsedler til fordel for fregatten JYLLAND, send os nogle, naar de kommer.

Nye lodsskibe

En ny type lodsskibe, som skal indføres som standardtype ved de danske lodserier, har allerede bestaaet sin prøve, idet de to første skibe, hvoraf det ene blev leveret til Thybøen og det andet det Svendborgsund, har vist sig velegnede. Den nye skibstype er godt 7 meter lang og er udstyret med en motor paa 35 hk. I den kommende tid vil endnu en række lodserier faa et saadant skib. Først lodseriet i Vejle fjord, og derefter følger Masnedssund og Haderslev. Et skib af denne type koster 35.000 kroner.

Hempels skibsfarver er søstærke...

HEMPEL MARINER FARVER

AMALIEGADE 8 KØBENHAVN K.

Helsingør afd.s æresmedlem, havneassistent *Th. Petersen*, døde 16/11 1957, 83 aar gammel. Han havde som 20-aarig aftjent sin værnepligt i korvetten DAGMAR, senere sejlet med sejlskibe, i 25 aar med Fyr- og Vagervæsenet og var endelig havnebetjent og -assistent i Skagen og Helsingør. En gammel søgut, der vil blive savnet i kammeraternes kreds.

Søllerød-Holte afd.s ældste og meget trofaste medlem, gartner *Just Andreassen*, afgik ved døden 26/12 1957 i en alder af 85 aar. Afd. var repræsenteret med flaget ved begravelsen.

Randers afd.s medlem, fhv. styrmand *Niels Strangholt*, er afgaaet ved døden 24/1, 72 aar gammel.

Ved graven bragte bødkermester *H. Schmidt* en sidste hilsen fra Marineforeningen.

Hadsund afd. fulgte 25/1 sin kammerat, bogholder *Marinus Jensen*, til graven. Kammerater stod æresvagt ved den dannebrogssmykkede kiste med marskalstavene, og den tidl. afd.sformand *Wenslev*, der havde været skibskammerat med afdøde ombord i HEJMDAL, talte

Gentofte afd.s medlem, disponent *C. A. Præstmark*, er afgaaet ved døden.

Odense afd.s medstifter, bagermester *Chr. Hansen-Hoff* gik bort den 30/1, 80 aar gammel. Afdøde havde været bestyrelsesmedlem fra 1928 til 1946 og blev ved 40 aars jubilæet i 1954 udnævnt til æresmedlem.

Randers afd.s medstifter og æresmedlem, fhv. havneformand *L. M. Larsen*, afgik ved døden 13/2 i en alder af 83 aar; det var en gammel sømand, der med stor interesse havde deltaget i foreningslivet. Ved begravelsen var afd.s flag mødt, og forvalter *Ovesen* bragte en hilsen.

Assens afd.s medlem, hotelejer *O. Larsen*, der paa Marcussens hotel altid husede Marineforeningen, afgik ved døden 19/2.

Havnefoged *Th. Jacobsen*, Assens, døde 28/2 — og med ham er en stout gammel sømand gaaet bort. *Jacobsen*, der blev 84 aar gammel, var gammel underkanonér fra flaaen og havde altid omfattet Marineforeningen med levende interesse.

Faaborg afd.s æresmedlem, banearbejder *H. P. Hansen*, blev begravet den 1/3, afd.s flag paraderede, og sagfører *A. Laursen* bragte en sidste hilsen fra kammeraterne.

Kalundborg afd. har ved DSB-haandværker *Th. Poulsen* død 10/3 mistet et mangeaarigt, trofast medlem, som 15/3 blev begravet fra Kalundborg kirke.

Æret være deres minde.

Marineforeningen gratulerer

- 19/2 Kaptajn *Schouw*, tidligere havnemester i Svendborg og formand for Marineforeningens Svendborg afd. guldbryllup.
- 11/4 Lokomotivfører *H. O. Jensen*, æresmedlem af Københavns afd., 75 aar.
- 19/6 Kontrollør *Paul Petersen*, Odense (»Krølle ombord i inspektionsskibet THOR 1918) 60 aar.
- 14/6 Lokomotivfører *Vilhelm Larsen*, København, 85 aar.
- 19/7 Restauratør *Otto Bach*, Taastrup, og fabrikant *Nergaard Gøt*, Vesterled pr. Glostrup — begge 50 aar.
- 21/7 Installatør *Holger Bonde*, Glostrup, 75 aar.
- 25/7 *Einer Otto*, København, 75 aar.
- Bogtr. *Gram Mikkelsen*, Hjørring — indvalgt i byraadet.
- Toldinspektør *S. A. Cortzen*, Randers, er udnævnt til Ridder 1ste grad af Dannebrog.

Marineforeningens Kalender

Roskilde afd. afholder mødeaften den første tirsdag i hver maaned i *Marinekahytten* og spiller kegler hver mandag paa *Roarslund*.

Glostrup/Taastrup afd. afholder 1/5 medlemsmøde i Kahytten med forevisning af en Danmarksfilm.

Gentofte afd. afholder sin fødselsdagsfest 11/5, nærmere program vil tilgaa medlemmerne.

Bog anmeldelse

Kommandørkaptajn *R. Steen Steensen* har udsendt en indgaaende studie over »Den nordlige Søvej«, der dels belyser dette farvandsafsnits historiske udvikling under forsøgene paa ad søvejen at komme nord om det europæiske fastland, dels status af i dag, hvor en besejling i en lille del af aaret er mulig, hvilket blev benyttet under sidste verdenskrig og givetvis ogsaa i fremtiden vil være et stort strategisk problem. Det interessante emne er belyst fra forskellige synspunkter og giver i sin omfattende form stof til megen eftertanke.

ASKESKÅLE

vaser og glas

m. m.

dekoreret i hånden med kongeskibet, marinens skibe og Marineforeningens emblemer. Bestilles gennem skibschefen eller direkte.

HILLIGSØE

Polarvej 19 - Aarhus

AALBORG

BERG KNUDSEN'S

SLAGTERFORRETNING

SKIBSPROVIANTERING

Korsgade 28 — Telefon 2592 — Aalborg

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad

Teglegaardshaven . Tlf. 1986

Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus

Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og transportanlæg

ALT VEDR. ELEKTRISK INSTALLATION

(Speciale: Skibsinstallationer)

Reparationer af enhver art

Radio, ekkolod, dynamoer, motorer

JOHS. HØJHOLT SØRENSEN

Dynkarken 10 v. Aarhus havn.

Tlf. 3 20 71

A/S AARHUS FLYDODOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSEMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270

Simon Madsen

RØNNE

ESBJERG**Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & Søn

VAADBINDERI OG TOVTØRRERI

*ESBJERG***Esbjerg Skibshandel**

v/ Harald Nielsen

Ny Havn

Tlf. 2198

»Hotel Spangsberg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG

Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG

TLF. 2053

FREDERICIA

Den „Folkelige Forsamlingsbygning“

»Fremad« Tlf. 85 - Vald. Pedersen

God mad - Billige priser

FREDERIKSHAVN**ELECTRA ¹/_s**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63

Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER - OLIE

TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvmed

N. Due-Petersen**& Kryger** INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.)

Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74**Carlsen & Aaens Vaadbinderi**

Hirtshals - Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen**Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod**

Betjening dag og nat - Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa

SØMANDSHJEMMET

A. SAMUEL

TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****HØRSHOLM****Hotel Bakkehave**anbefaler sig med sin nye marinestue,
selskabslokaler til middag, skovture og
medbragt mad.

Tlf. Hørsholm 806

KOLDING**Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet »Thor«

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers

Telf. 529

SILKEBORG

Gamle marinere mødes i marinestuen

AKTIESELSKABET

DEN FOLKELIGE FORSAMLINGSBYGN.

Vestergade 26

Tlf. Silkeborg 68

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Tlf 41345

Skibradio, sendere og pejleantæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør - Ing. M. I. K.

*Radio-apparater Elektriske anlæg***SØNDERBORG**

Sønderborg Andelsmejeri

Telf. 61 - 487

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE^A/_s Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforening«. Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
Hovedforeningens og bladets kontor: Havnegade 55, København K., kontortid daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. Palæ 2886. Postkonto nr. 1608.
Annonceekspektion: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.
Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk

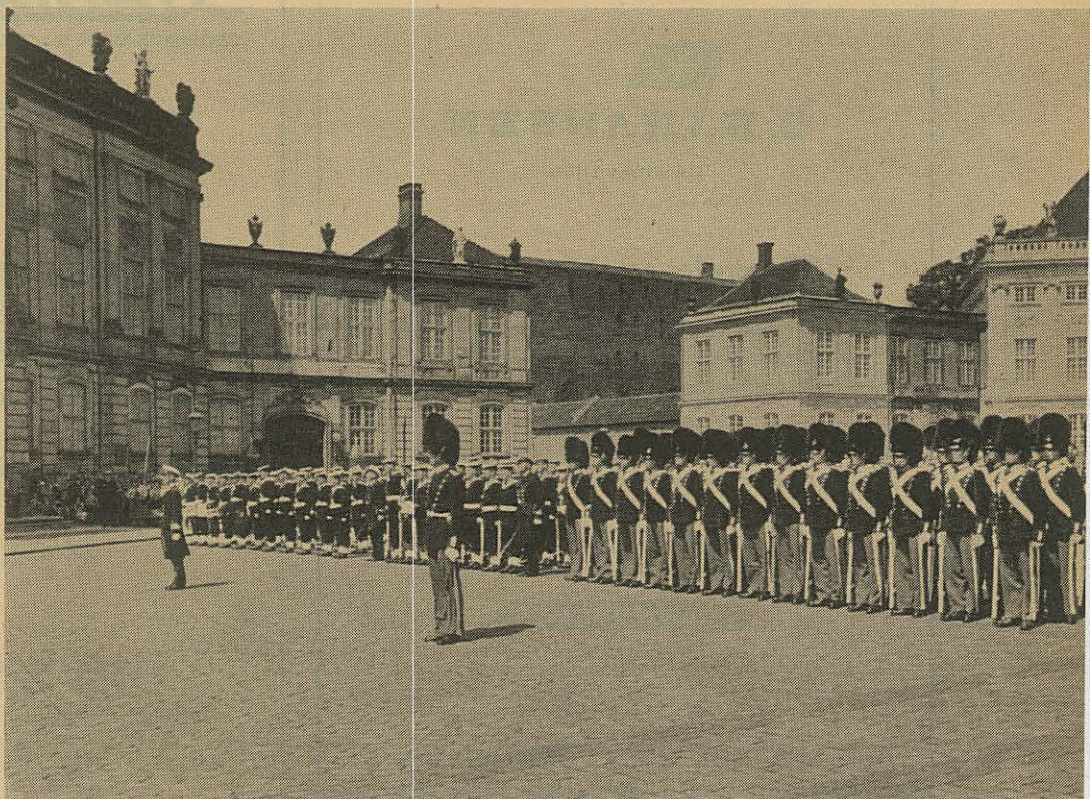
MEMLEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIOSSKRIFTER

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte III - Juli
45. aarg. - 1958

Søværnets og Livgardens mandskab paa Amalienborg slotsplads den 27. juni 1958.

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/S} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer
„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

C. K. HANSEN
Grundlagt 1856

★
Skibsreder og skibsmægler

Agent for regelmæssige linier
Befragtning . Klarering . Spedition
Havari-, assurance- og I. A. T. A.-agent

★
14 tramp-, cargoliner- og tankskibe 154.000 ts. dw.

★
Korresponderende reder for

DANNEBROG

AMALIEGADE 35 . KØBENHAVN K.
Telf. Central 72 (18 linier) . Rigs 13 (2 linier)
Telgr.-adr: »HANSEN« . Fjernskriver nr. 2501 & 2502

HEDE NIELSENS FABRIKER A/S

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard og Schultz A/S

Ingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Evaldsgade 9 - København

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“ Stiftet 1916
TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

D. Chr. Andersen OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

Dansk Industri Syndikat

Marineforeningens aarsberetning for 1957

Aflagt af formanden, kommandør *G. de Lichtenberg*,
ved sendemandsmødet i København den 18. maj 1958

Kammerater!

Jeg vil gerne byde jer alle sammen hjertelig velkommen til sendemandsmøde i København og takke Københavns afd. for god modtagelse. Ligeledes vil jeg bringe en særlig tak for den store glæde, det er her at faa lov til at høre Københavns afd.s musikkorps, og udtale min anerkendelse for den energi, man har sat ind og gennemført det trods de økonomiske vanskeligheder med at holde et korps oppe, ikke alene paa det antal, men ogsaa med den standard, som det har, og som ikke blot er til stor ære for Københavns afd., men som ogsaa virker tilbage paa os alle sammen inden for *Marineforeningen*.

Det er mit ønske, at vi maa faa et godt sendemandsmøde med et værdigt forløb, og at vi ikke alene, som sædvanlig, kan faa en fornøjelig sammenkomst, men at vi ogsaa kan bygge videre paa noget godt til gavn for os alle og bidrage til at skabe respekt og agtelse om den forening, vi alle staar samlet i, og præge foreningens arbejde videre fremover.

Efter sin indledning foreslog formanden — i overensstemmelse med Københavns-afdelingen — kommandørkaptajn *K. Hertz* til mødets dirigent. Forslaget blev enstemmigt tiltraadt, og efter at kommandørkaptajnen havde takket for valget og konstateret sendemandsmødets lovlige indvarsling og beslutningsdygtighed, blev ordet givet til *formanden*:

— Inden jeg gaar over til aarsberetningen, vil jeg meddele, at der er kommet telegram fra *Skanderborg* afd., der beklager at være forhindret, men sender en kammeratlig hilsen.

Som vi plejer, naar vi starter vort sendemandsmøde, sender vi vore første tanker til vor æresformand, Hans Majestæt *Kongen*, som vi føler os nær knyttet til, og som vi alle sammen vil staa værn om. Vi har ved vort hovedbestyrelsesmøde den 1. marts i aar haft den store ære og glæde at have vor æresformand med til vor lille middag, og jeg vil gerne her ved denne lejlighed overbringe *Kongens* specielle hilsen til alle medlemmerne derude i *Marineforeningens* afdelinger og *Kongens* ønsker om et godt arbejde fremover. Med sendemændenes forventede billigelse er der i dag sendt et telegram til æresformanden og jeg beder forsamlingen rejse sig, idet vi udbringer et nifoldigt: *Kongen leve*.

Vi har endvidere sendt en hilsen til chefen for Søværnet, viceadmiral *Vedel*, og ligeledes til vore skandinaviske broderforeninger. — I anledning af, at Søværnets chef afgaar efter eget ønske den 31. maj, havde vi haabet at se admiralen i aften i vor midte, og ganske naturligt ville vi i anledning af hans afgang bringe admiralen en tak for det samarbejde, *Marineforeningen* har haft med ham, og for den hjælpomhed, han altid har vist os. Det har jeg ogsaa haft lejlighed til selv at udtrykke over for viceadmiralen for nogen tid siden. Chefen for Søværnet har sendt *Marineforeningen* et meget smukt billede, en haandtegning, som er udført paa Kadetskolen i 1818. Paa rammen staar: »Til *Marineforeningen* fra viceadmiral *A. H. Vedel*«. Jeg har takket admiralen for den smukke tanke, der ligger bag, og vi har faaet en hilsen specielt hertil i dag, som jeg gerne vil læse op:

Jeg beder *Marineforeningen* og alle dens medlemmer modtage min hjerteligste hilsen. Jeg er meget ked af, at jeg ikke kunne være til stede i morgen, men sender paa denne maade mine bedste ønsker for foreningens fremtid med en hjertelig tak for alle de aar, jeg som chef for Søværnet har haft den ære og den glæde at samarbejde med foreningen.

Jeg beder Dem alle modtage en personlig og en dybfølt tak for den gæstfrihed og den venlighed, jeg altid har mødt hos Dem.

A. H. Vedel.

Vi beklager, at viceadmiralen ikke kunne komme i dag, men chefen for Søværnet var indbudt til en specielt afskedsaften hos admiral of the fleet, first sea lord, Earl *Mountbatten of Burma* i admiralitetet i London, og rent historisk tror jeg, det er et meget sjældent tilfælde, at en engelsk admiral ønsker at sige farvel til en dansk kollega paa denne maade. At det skulle falde sammen med vor aften, beklager vi, men jeg ved, det er en stor ære for vor viceadmiral at modtage denne indbydelse.

Formanden udtalte derpaa mindeord over de mange brave kammerater, foreningen har mistet i det forløbne aar, og nævnede heriblandt nogle enkelte: mester ved Orlogsværftet *Borrild*, lods *Niels Christensen*, Randers, og *Møller* fra Ringkøbing.

Vi vil mindes vore kammerater med en følelse af — og dermed en trøst — at mange af disse gamle i deres sidste aar fandt glæde ved tilknytningen til vor forening, hvor de kunne tale om og finde forstaaelse i minderne om deres livs arbejde, om deres indsats i Søværnet og om sejladsen paa de store have.

Tænk paa de gamle, mens de lever —.

Ved min færdens ude omkring har jeg set eksempler paa og følt, hvad det betyder, at de gamle ikke bliver glemt.

En siger saaledes engang til mig: Giv mig en blomst, mens jeg lever; naar jeg er død, har jeg ingen glæde af den.

Giv mig en blomst, medens jeg lever, er ikke ensbetydende med en blomst i ordets egentlige forstand, men et venligt ord, et haandtryk fra tid til anden, saa de gamle føler, at de ikke er glemt.

Afdelingerne. Medlemstallet er i det forløbne aar gaaet noget tilbage, men paa ingen maade foruroligende. Siden sidste sendemandsmøde i Esbjerg i fjor har der været en afgang paa 777 medlemmer og en tilgang paa 487, ialt en afgang paa 290 medlemmer. Aaret før var tallene: Afgang 793, tilgang 482 — ialt en afgang paa 311 medlemmer.

Skyttelavene er i stadig fremgang, og der synes at være en stadig stigende interesse for salonskydning, det føles, som om denne fælles interesse for skydningen baade trækker og giver godt sammenhold i vore 14 skyttelav.

Af *Marinestuer* findes der som sidste aar ialt 73 spredt over hele landet. Disse stuer er et meget vigtigt led i hele vort arbejde, og med deres genstande og minder fra søen taler de deres stille sprog og er med til at løse det første og største punkt i vor formaals-paragraf: »at styrke kendskabet til og interessen for vort Søværn og vor søfart«.

Begivenheder og arbejder i aaret, der gik: — Arbejdet har ligesom foreningslivet i afdelingerne været præget af en rolig og støt linie — nogle enkelte steder dog noget trægt. Samarbejdet med afdelingerne indbyrdes — saaledes som det dyrkes enkelte steder — vil sikkert have megen betydning.

Jubilarstævnet i august var helt igennem vellykket. Den opdeling, som er prøvet og gennemført med forskellige faser i løbet af dagen, synes at virke godt, ligesom vi er meget taknemmelige for *Flaadestationens* store imødekommenhed, hvorved vi kan spise frokosten paa Søværnets kaserne. I særlig grad maa maaske anføres den meget fornøjelige form for middagen under sejladserne til Hålsingborg. Jeg vil atter bede alle om at opfordre gamle jubilarer til at tage med til stævnet — ogsaa selv om de ikke er medlemmer af Marineforeningen.

Det ville være af betydning, om der ogsaa i provinsbladene kunne gives en omtale af dette jubilarstævne, som jeg anser for et vigtigt led i vort arbejde.

Indsamlingen til fregatten JYLLAND. Som det vil være alle bekendt fra medlemsbladet, gaar arbejdet med indsamlingen til vor gamle fregat nu ind i slutspurten med et landsomfattende lotteri, et arbejde, hvor jeg har følt, at afdelingerne lokalt kunne og burde være med, derfor skrivelsen af primo oktober 1957, hvor jeg blot ønskede at sikre mig, at Marineforeningens afdelinger kom med i arbejdet, men iøvrigt overlod til hver især, hvor stor indsats der kunne ydes, alt afhængig af forholdene, og uden at det var hensigten at paalægge afdelingsformændene hele arbejdet.

Nogle steder har afdelingsformændene været med i indsamlingskomitéerne — andre steder har afdelingerne været den ledende arrangør, der er her gjort et stort og godt arbejde, og fra udvalget skal jeg bringe en dybfølt hilsen med tak for den gode indsats.

Mindesmærket for danske faldne i allierede styrker har tidligere været omtalt, indsamlingen er gaaet godt og har indbragt kr. 37.000, det er meningen, at mindesmærket skal afsløres den 29. august i aar.

Mindestenen paa Tordenskiolds dødssted i Hildesheim har ligeledes været omtalt i medlemsbladet, og som her nævnt menes afsløringen at ville finde sted den 12. november i aar paa 238 aarsdagen for den norsk-danske søhelts død. Gennem tilskud fra *Carlsbergs Mindelegat for Brygger I. C. Jacobsen* er der skabt mulighed for *Marineforeningens* deltagelse i dette arbejde sammen med *Norges Orlogsforbund*.

Til støtte for de værnepligtiges fritidsbeskæftigelse har *Marineforeningen* fra *Tuborgfondet* modtaget bidrag til anskaffelse af materialer til bygning af piratjoller paa hobbyværkstedet paa Søværnets kaserne, og ved bidrag fra *Carlsbergs Mindelegat for Brygger I. C. Jacobsen* er anskaffet en kaproningsbaad ligeledes til kasernens mandskab.

Medlemsbladet. Ved overgangen til trykning paa Holbæk Amts Bogtrykkeri har vi økonomisk set faaet et pusterum, men det maa forventes, at udgiftsstigninger med hensyn til postforsendelse og lønninger om nogle aar vil have slugt de par tusinde, som vi har indtjent ved at flytte til et provinstrykkeri, med hvilket vi forøvrigt har et overordentlig tilfredsstillende samarbejde.

Marineforeningens love er nyoptrykt og kan faas ved henvendelse til hovedkontoret, vedtægterne for afdelingerne er rettet i overensstemmelse med lovene.

Værket »Marineforeningen i Danmark» — et meget værdifuldt værk — trænger til at suppleres med de nødvendige oplysninger fra de 10 aar, der er gaaet, siden bogen udkom. Der er derfor udsendt et spørgeskema for herigennem at faa en mere ensartet behandling af stoffet, der jo til sin tid vil være historisk, og der er planer om at lave et supplementsbind. Da der ikke findes flere eksemplarer af bogen i handelen, og man er interesseret i paa hovedkontoret at have nogle eksemplarer til disposition, er man villig til at give kr. 75,— for enkelte saadanne.

Økonomi og aarsregnskab. Vor økonomiske status i fjor var yderst slet — formentlig for en stor del p. gr. af nyanskaffelser og oppudsning af hovedkontoret. Der blev derfor givet et fair varsel om, at en kontingentforhøjelse eventuelt kunne blive aktuel, men ved nytårstid ville det blive meddelt, om det var nødvendigt med en saadan forhøjelse. Dette blev dog ikke tilfældet, da Hovedbestyrelsen har ment at ville forsøge et aar endnu med de midler, vi har til raadighed — men om vi kan klare den, kan jeg ikke sige endnu, vi vil dog atter til nytårstid varske herom. De mere detaljerede bemærkninger vil *hovedkassereren* fremkomme med ved regnskabsaflægningen.

Foruden i det hele taget at faa regnskabet til at balancere er det Hovedbestyrelsens ønske og iøvrigt ogsaa ganske nødvendigt, at vi hvert aar har mulighed for at henlægge til et fond til afholdelse af større jubilæer eller officielle fester — jeg finder det uanstændigt, at vi i denne store forening altid maa gaa tiggergang, naar der skal finde festligheder sted. Om 5 aar har vi 50 aars jubilæum, saa derfor maa vi begynde allerede nu.

I Marineforeningen vil man kunne stille sig følgende to spørgsmål:

Hvad gør vi for at udfylde vor plads, og paa hvilke omraader kan vi gøre en indsats?

Ja, vore love angiver gennem formaaalsparagraffen de veje, vi skal følge: med at styrke nationens interesse for og kendskab til vort søværn og vor søfart, og videre angiver lovene visse retningslinier for Marineforeningens virksomhed og mulige arbejdsomraader.

Ved at læse herom nikker vi genkendende til disse kendte sætninger, som vist desværre i alt for mange tilfælde kun bliver til tomme fraser.

Vi glemmer alt for ofte, at Marineforeningen er det egentlige og naturlige bindeled i vort samfund mellem søfartens mænd og vort land, at Marineforeningen medvirker til at skabe kendskab til vort Søværn og dets arbejde, til dets betydning og dets tilstand — samt til at sprede oplysninger om vor søfarts betydning og forstaaelse af de værdier, som denne har for hele det danske samfund.

Derfor maa vi være med i arbejdet for dansk søfart i ind- og udland.

Hvordan gaar det med sømandshjemmene i vore havne?

Støt sømandsmissionen i fremmede havne, naar den kalder og beder om hjælp til danske sømandshjem over hele verden, det er jo dog vore egne søfolk, det gælder.

Hjælp de unge i vor sømandsstand, naar de skal til søs med GEORG STAGE eller paa sømandsskole. Jeg ved, at man flere steder gør en indsats her. Støt dem i deres livsgerning gennem gode hjem i havnene og glem dem ikke, naar de bliver gamle — og naar det er slut, og taptoen har lydt sidste gang, lad os da mindes dem og deres indsats, som det gøres mange steder ved et smukt mindeanker.

Men der er ogsaa andre omraader, vi kan arbejde paa:

Der er historiske minder om lokale episoder med islæt fra søen — der kan være mænd og kvinder, der bør huskes — helst mens de lever — og meget andet.

Og saa skal vi endelig ikke glemme os selv, vore fornøjelige sammenkomster i kammeratligt lag er meget vigtige og værdifulde, de er grundlaget for kammeratskabet og sammenholdet, de skulle gerne være afslappende i dagliglivets besværligheder. Det er ogsaa vigtigt at komme sammen og drøfte problemerne, men husk at tage de gamle med ind i arbejdet, fordel arbejdet mellem bestyrelsens medlemmer eller tag helt udenforstaaende med ind i det, det er jo ikke paa forhaand givet, at det kun er formanden, der har idéerne, men hver paa sit omraade kan gøre en indsats.

Med mit kendskab til de mange straalende og brave mennesker, som jeg har mødt ude omkring, et møde med det danske folk, som er en stor oplevelse, er det mit haab og store ønske, at Marineforeningens afdelinger hele landet over kan være med til at sætte sit præg i det officielle liv ude omkring og paa en saadan maade, at det vækker agtelse og respekt for vor forening og de mænd i vort samfund, som repræsenterer vort Søværn og vor søfart.

Efter formandens beretning, der blev modtaget med akklamation af sendemændene, havde forskellige kammerater ordet:

Borggaard, Søllerød, takkede kommandøren for beretningen, indrømmede, at hans afd. havde skyldt Marineforeningen penge, det var nu afviklet, og han tilraadede andre afd. snarest at faa betalt, hvad de skyldte. Slog til lyd for en flittig agitation, saaledes at der kunne blive en virkelig fremgang i medlemstallet.

Broløkke, Kgs. Lyngby, fremsatte kritiske bemærkninger dels til Sendemandsmødets indvarsling og dels til redaktionen af de reviderede love. Disse bemærkninger blev inødegaaet af *dirigenten* og *formanden*.

Kyst, Aarhus, var ikke tilfreds med medlemstallet, slog til lyd for en virksom indsats for medlemstilgangen. Protesterede mod, at der indenfor Marineforeningen var afdelinger, der ikke overholdt deres forpligtelser mod Hovedbestyrelsen — »det er meningsløst, at de andre afdelinger, som betaler prompte hvert aar, skal slæbe med de afd., som halter ...«.

Jensen, Brønderslev, ankede over de dyre priser til sendemandsmøderne og jubilarstævnet.

Thrane, Helsingør, savnede i samarbejdet mellem de nordsjællandske afd. et virksomt initiativ fra distriktsformanden. Fraraadede meget stærkt en evt. kontingentforhøjelse.

Strand, Aalborg, mente, at de vpl. ikke fik oplysning om Marineforeningens eksistens under tjenestetiden.

Bøhne, Esbjerg, kritiserede dirigentens ledelse af debatten.

Landssekretæren oplyste, at Marineforeningen var omtalt i »Lærebog for orlogsgaster«, som udleveres til de værnepligtige. Efter disse og andre bemærkninger godkendte forsamlingen enstemmigt *formandens* aarsberetning.

Formanden meddelte derpaa, at man i tilknytning til beretningen havde formaaet fhv. turistchef, direktør *Mogens Lichtenberg*, til i sin egenskab af formand for indsamlingskomitéen at fremsætte en redegørelse for indsamlingen til fregatten JYLLAND.

Direktør *Lichtenberg* holdt derpaa et meget levende, indgaaende og oplysende foredrag, hvori han opridsede

hele fregattens historie, indsamlingens maal og udvikling m. m.

Af direktørens straalende foredrag skal her anføres de indledende sætninger, hvori han gav udtryk for glæde og stolthed over at staa ansigt til ansigt med repræsentanter for den stand, som vel nok har betydet mest op gennem tiderne for at bevare vort lands frihed, selvstændighed og økonomi. Direktøren citerede Kong *Alberts* ord fra havneindvielsen i Rotterdam: »Det land, der har havet som sin arbejdsmark, kan aldrig blive noget lille land« i relation til Danmarks nære tilknytning til havet, og som afslutning udtaltes: »Hvis fregatten JYLLAND bliver hugget op som demonstration mod, at det danske folk og maaske ogsaa *Marineforeningen* ikke gjorde nok, vil det betyde, at det danske folk har taget endnu et skridt bort fra søen, bort fra det, som gennem lange tider har rystet os sammen og gjort os til et stærkt folk«.

Sendemændene lønnede direktør *Lichtenbergs* manende og opildnende ord med et varmt bifald, og direktøren besvarede derpaa beredvilligt forskellige forespørgsler vedr. indsamlingen, ligesom fregattens fremtidige placering kom til debat.

S. A. Jensen, Ebeltoft, afsluttede sit varme indlæg for fregattens fremtid udfør Ebeltoft med forslag til en resolution herom, hvis behandling imidlertid blev udskudt til pkt. *Eventuelt*.

Formanden takkede direktør *Lichtenberg* for hans indlæg i tilslutning til aarsberetningen. Fregattens fremtid laa jo sendemændene stærkt paa sinde, og her havde altsaa frembudt sig en mulighed for en besvarelse fra kompetent side af de mange spørgsmaal herom, som havde trængt sig paa.

Hovedkassereren fik derefter ordet for nogle bemærkninger til regnskabet, og den røde traad heri var de svigtende indbetalinger og deres indflydelse paa hele *Marineforeningens* likviditet, samt hvorledes dette ogsaa virkede hæmmende paa foreningens virksomhed og dens daarlige betalingsmulighed som nedsættende for os i det almindelige omdømme.

Det var en alvorlig og indtrængende appel, orlogskaptajn *Janus Sørensen* rettede til sendemændene.

Hertil bemærkede *Broløkke*, Kgs. Lyngby, at han tilraadede en haardere kurs mod skyldnerne. *Bøhne*, Esbjerg, kritiserede udgifterne og tilraadede et budget at administrere efter. *Heuser*, Fredericia, henstillede til Hovedbestyrelsen at søge pengene indkasseret, i modsat fald maatte man afskrive de paagældende afdelinger. *Jensen*, Damhussø, gav sin tilslutning hertil, men fraraadede iøvrigt diskussion om kontingentforhøjelse, som maatte tages, dersom det blev nødvendigt.

Kyst, Aarhus, var bange for kontingentforhøjelse, *Bang* savnede støtte til *Marineforeningen* fra Søværnets befalingsmænd. *Thrane*, Helsingør, savnede et initiativ fra Hovedbestyrelsen til at skaffe sig indtægter.

Hovedkassereren besvarede forskellige regnskabstekniske detaljer, hvorefter der enstemmigt blev givet decharge for regnskabet.

Under dagsordenens pkt. 4, *Indkomne forslag*, havde Bornholms afd. fremsat forslag om sendemandsmøde 1959 paa Bornholm. Afdelingsformanden, kommandørkaptajn *Hassager-Christiansen*, redegjorde paa en indgaaende og klar maade for programmet for dette møde, som jo paa grund af rejse og varighed ligger noget udover den almindelige form for vore sendemandsmøder, ikke mindst derved, at det baseres som en fællesudflugt, hvor damerne skal med. (Andet steds i bladet er givet en indgaaende rede-

gørelse for dette mødes program, saaledes at alle kan indstille sig paa den særlige form for sendemandsmødet, som vil blive afholdt i Rønne i 1959.)

Formanden takkede *Bornholm* afd. for det udførlige program, som *Hovedbestyrelsen* kun kunne anbefale, og derpaa vedtoges det enstemmigt at afholde sendemandsmødet paa *Bornholm* i 1959.

Under valgene beklagede *Luckow*, København, sig over, at *Hovedbestyrelsen* havde suppleret sig med *Maegaard* fra *Hørsholm/Rungsted* i stedet for kommandør *Greve*, der hørte til *Kbhv.s* afd. *Kaldal*, *Gentofte*, afviste denne kritik, i debatten herom deltog ogsaa *Hjulgaard*, København, og *Petersen*, *Frederiksværk*, samt *Marineforeningens formand*, der gav *Kbhv.s* afd. tilsagn om, at afd.s bemærkninger skulle blive taget i betragtning ved et nyt valg. *Hovedbestyrelsens* supplerer med fuldmægtig *Maegaard* for resten af *KD Greves* funktionstid godkendtes derpaa, ligesom de foreslaaede genvalg af *Hovedbestyrelsesmedlemmer*, revisor og revisorsuppleant godkendtes.

Under »Eventuelt« behandlede først den af *Ebeltoft* foreslaaede resolution vedr. fregatten *JYLLANDS* placering ved *Ebeltoft*. Efter forskellige indlæg konstaterede dirigenten ved afstemning, at sendemandsmødet ikke paa nærværende tidspunkt ønskede resolutionen tilkendegivet overfor myndighederne.

Gentofte afd.s forslag til resolution fra *Sendemandsmødet*:

»Marineforeningen i Danmark samlet til sendemandsmøde i København søndag den 18. maj 1958 ønsker overfor regering og folketing at henlede opmærksomheden paa den store betydning, opretholdelsen af et søgaaende skoleskib fortsat vil have for den sejlende ungdoms uddannelse til officerer i den danske handelsflaade, samt den betydning det har for Danmark, at statens flag vises i fjerne lande.

Sendemandsmødet tillader sig at henstille, at nøje og saglige overvejelser maa finde sted, før endelig beslutning om skoleskibet *DANMARK* fastlægges.«

Det vedtoges enstemmigt, at *Hovedbestyrelsen* skulle fremme den foreslaaede resolution (denne har derpaa været sendt til de paagældende myndigheder, og meddelelse herom er udsendt gennem dagspressen).

Efter at forskellige kammerater havde haft ordet for nogle bemærkninger af mere intern art, afsluttede formanden mødet med at oplæse *æresformandens* telegrafiske hilsen og tak, samt takkede sendemændene for fremmøde og indlæg til vejledning for *Hovedbestyrelsens* videre arbejde for *Marineforeningen*.

Sendemandsmødet forløb iøvrigt efter det traditionelle program: *Københavns afd.* havde om lørdagen tilrettelagt en underholdningsaften med optræden af medvirkende fra aarets studenttervevy og fra *K.M.* Søndag formiddag havde besøget paa *Orlogsmuseets* udstilling, hvor kontorchef *Munthe af Morgenstjerne* paa saglig maade gav de gamle gaster forklaring om udstillingens mange interessante skatte, samlet stor tilslutning. Alle var glade for atter at se flaadens smukke gamle modeller og se dem som et led i en saa smuk udstilling. Som altid var der en god og hyggelig stemning ved frokosten, hvorfra man gik lige til mødet. Her bestod *Erik Christensens* udmærkede mødekontrol- og afstemningssystem atter sin prøve, det er langt at foretrække for tidligere tiders endeløse mønstring.

Efter sendemandsmødet marcherede deltagerne med *Københavns afd.s* musikkorps i spidsen til mindeankeret i

Nyhavn, hvor *Marineforeningens formand* under dæmpede trommehvirvler lagde en smuk krans. Marchen gik derefter til *Haandværkerforeningen*, der var rammen om den afsluttende fornøjelige middag.

Foreløbigt program for Marineforeningens Sendemandsmøde i Rønne den 23. og 24. maj 1959

Som meddelt i referatet af sendemandsmødet i København i aar blev det bestemt at afholde næste aars møde i *Rønne*, og at der i førstkommande nr. af medlemsbladet skulle bringes et foreløbigt program for landsstævnet paa *Bornholm* 1959, der i hele sin tilrettelægning falder noget udenfor sendemandsmødernes sædvanlige rammer, bl. a. fordi det for første gang officielt bliver »med damer«.

Fredag den 22. maj afgang med reserveret skib (m/s *HAMMERSHUS*) fra *Havnegadekajen* i København. Afgangsklokkeslettet vil blive afpasset efter aftenlytningens ankomstid til *Københavns hovedbanegaard*.

Efter ankomsten til *Rønne* lørdag morgen vil der være tilrettelagt en fælles busudflugt, først til *Hammeren* og »*Hammershus*« ruin, derfra ad den smukke strandvej via *Bokul* og *Gudhjem* til *Østerlars rundkirke*, som vil blive forevist. Efter en fælles frokost i *Svaneke* køres til klitlandskabet ved *Ducodde* og videre gennem *Aakirkeby* og *Almindingen*, der er Danmarks trediestørste skov, til *Rønne*.

Lørdag aften afholdes kammeratligt samvær i *Rønne*.

Søndag formiddag er der kransenedlægning ved søfartsmonumentet paa *Rønne havn*, og efter frokosten paa »*Industrien*« marcheres med *Københavns afdelingens* store musikkorps i spidsen gennem byen til sendemandsmøde paa hotel »*Borgen*«.

Kl. 1830 er der middag med damer paa »*Industrien*«, og der sluttes med en svingom, inden *HAMMERSHUS* kl. 2300 afgaar fra *Rønne*.

Mandag den 25. maj kl. 0700 ankomst til København.

M/s *HAMMERSHUS* er stillet til raadighed for befordring af *Marineforeningens* sendemænd med damer. Der raades over 197 køjepladser i 2-, 3- og 4-mands kamre, og paa 3. kl. kan redes op til 60 passagerer. Billetpriserne er 66-selskabets normale, men moderationen bestaar i, at man uden vederlag kan overnatte om bord natten mellem lørdag og søndag i *Rønne havn* — der soves altsaa tre nætter ombord uden ekstraudgift til hotelophold. Morgenmaaltidet kan ligeledes indtages om bord under opholdet i *Rønne havn*.

Kammerater, der ikke kan afse tid til denne lørdag-søndags-udflugt, kan dog naa at deltage i sendemandsmødet i *Rønne* ved at benytte den ordinære rutebaad med afgang fra *København* lørdag aften og retur fra *Rønne* søndag aften.

Ovenstaaende programudkast er kun rent foreløbigt — det detaljerede program vil som sædvanlig blive optaget i medlemsbladets april nr. 1959.

Hovedbestyrelsen.

Har du tænkt over — at der i

Det maritime Hjemmeværn

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

Marineforeningens jubilarstævne

Søndag den 31. august 1958

afholder Marineforeningen jubilarstævne paa Holmen til minde om indkaldelse til tjeneste ved søværnet, i aar er det for aargangene 1948 — 43 — 38 — 33 — 28 — 23 — 18 — 13 og 1908 — 1903 o. s. v.

Hjælp selv med til at skaffe den store tilslutning fra egen aargang ved at skrive til kammeraterne.

Der gøres et stort arbejde for at faa jubilarstævnet gjort bekendt for alle de jubilarer, hvis adresse er Marineforeningen bekendt, ligesom ogsaa dagspressen er anmodet om at omtale det, men den personlige paa-virkning er altid den bedste.

Jubilardagens program er følgende:

- Kl. 1030 Møde ved Værftsbroen for enden af Prinsesse-gade (linie 8). Her afholdes parade for chefen for flaadestationen og Marineforeningens formand, og der vil i forbindelse med en kort andagt ved en vpl. teolog blive henlagt kranse ved mindestenen for civilt og militært personel af Søværnet. Derefter afmarcheres med Marineforeningens Københavns afdelings musikkorps i spidsen til frokost, som finder sted
- Kl. 1200 paa Søværnets Kaserne paa god, gammel orlogsmanér. Opmærksomheden henledes paa, at der i de senere aar har været for mange, der møder uden forud at have anmeldt deltagelse, hvorved der skabes mange og store vanskeligheder i arrangørernes frivillige arbejde, og samtidig udvises en utilladelig hensynsløshed overfor personellet paa Søværnets Kaserne m. fl. Det er derfor bestemt, at der for fremtiden ikke kan gives adgang til jubilarstævnets frokost eller middag uden den forud-anmeldelse, der er betingelse for deltagelse. Alle, der ikke har fulgt de givne anvisninger, maa beklageligvis afvises.
- Kl. 1400 Kort rundgang paa Holmen.
- Kl. 1515 sejles deltagerne til Højbro, hvorfra der kun er faa minutters gang til *Orlogsmuseets udstilling* i Nicolaj kirkebygning. Her vil udstillingen blive forevist for jubilarerne af særlige sagkyndige.
- Kl. 1630 marcheres med musik i spidsen til kransnedlægning ved mindeankeret i Nyhavn, hvorfra der fortsættes til Havnegade-kajen.
- Kl. 1730 finder jubilmiddagen sted under sejlads i Sundet. Skibet afgaar kl. 1715 pr.

Parolen lyder derfor nu:

Deltagelsen er dyr, men frivillig, og den kan opdeles i 3 dele, hvoriblandt der frit kan vælges deltagelse i eet, flere eller alle af de følgende programpunkter:

I. Jubilarparaden. Til dækning af de mange forskellige udgifter ved det store arrangement vil der være at erlægge en afgift paa kr. 5.00 af hver deltager.

II. Frokost bestaaende af biksemad, 2 stk. ost, 2 øl, 2 snapse og kaffe incl. alle omkostninger for kr. 14.00 pr. kuvert.

III. Jubilmiddagen vil i aar blive afholdt om bord i m/s SCT. IBB under sejlads i Sundet med anløb af Hålsingborg med besøg i FLOTTANS MÅNs Marin-stuga.

Der serveres:

Sild
Svinekotelet med rødkaal
Ost

for en pris af kr. 14.— inclusive serveringsafgift samt billetpris for sejlturen.

Drikkevarer og serveringsafgift herfor betales særskilt.

Bemærk: Da arrangementet er baseret paa fælles-udflugtsbasis, er der ingen mulighed for at løse almindelig billet uden spisning — ligesom pladsreservering kun kan ske ved sædvanlig anmeldelse som nedenfor anført.

Forventet hjemkomst til Havnegade ca. kl. 2300.

Tegningen er bindende, og anmeldelse om deltagelse sker til Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, 2. sal, tlf. Palæ 2886, ved indbetaling af beløbene paa foreningens postkonto nr. 1608, hvorefter adgangskort vil blive tilsendt. Der er af den grund nødvendigt paa indbetalingskortets talon at anføre nøjagtig adresse og aargang.

Beløbene bliver:

Deltagelse i jubilarstævnet	Kr. 5.00
— i frokosten	- 14.00
— i festmiddagen	- 14.00
eller ialt kr. 33.00	

I betalingen er indbefattet udgifter til musik, dekoration, til- og afrigning af spisesal m. m., transport af service, materiel, tryksager m. m.

Sidste frist for anmeldelse ved indbetaling paa postkontoret er mandag den 25. august.

Efter lørdag den 23. august vil adgangsbilletterne ikke blive tilsendt, men de ligger til afhentning ved værftsbrovagten paa jubilæumsdagen mod forevisning af postvæsenets kvittering for beløbets indbetaling. Af hensyn til de vanskelige forsyningsforhold er mandag den 25. august fastsat som absolut sidste frist for anmeldelse til jubilarstævnet. Uden forudanmeldelse kan plads ved maaltiderne ikke paaregnes, og deltagerne opfordres til i egen interesse at lette arrangørernes arbejdet dels ved at anmelde deltagelse i god tid og dels ved at følge de her givne anvisninger.

Det vil være jubilarudvalgets opgave at gøre festen saa smuk og fornøjelig som muligt; — hertil kræves dog hjælp og støtte, og for at vore mindre bemidlede aargangskammerater ogsaa kan komme til at deltage, beder vi bedre situerede om at yde et ekstra bidrag, hver efter sin evne.

Ogsaa *ikke-medlemmer* af Marineforeningen kan som jubilarer deltage i stævnet.

Under stævnet vil der for en pris af kr. 5.— blive forhandlet 25 og 40 aars jubilæumstegn for aftjening af værnepligt, naar dokumentation for indkaldelsesaar forevises.

Paaklædning: »Daglig blaåt«.

Jubilarudvalget.

Chefskiftet i Søværnet

Den 1. juni i aar tog viceadmiral *A. H. Vedel* sin afsked efter 46 aars tjeneste i søværnet — en tjeneste, som i kort-hed har følgende data:

Kadet 1912, sekondløjtnant 1916, premierløjtnant 1917, kaptajn løjtnant 1923, orlogskap-kajn 1932, kommandør-kaptajn 1938, kontreadmiral 1941, viceadmiral samme aar, chef for Søværnskommandoen og direktør for Marine-ministeriet fra 1941 til 1950, derefter chef for Søværnet.

For den omhyggelige læser vil disse aarstal vække til eftertanke og saaledes sige mere end blot det at være en slet og ret opremsning af data,

— de kunne fortælle om en opvoksen i Søværnet under første verdenskrig, hvor Danmark paa en lykkelig maade blev holdt udenfor, men som efterfulgtes af en tid med politiske brydninger og dermed en ny indstilling,

— de kunne fortælle om mellemkrigsaaene med forsvarets forringelse og om en tid, hvor de militære ledere med bekymring imødesaa et kommende opgør i Europa — en bekymring, som viceadmiralen paa daværende tids-punkt deltog i paa første haand,

— de kunne fortælle om den 2. verdenskrig med dens ydmygelse for landet som besat, men ogsaa om en oprejs-ning, da Søværnet sagde nej til at udlevere flaaden,

— de kunne fortælle om skuffede forventninger efter en stor og blodig krig — om alliancer, forhandlinger og af-taler med fremmede lande, om militært beredskab mod en knugende trusel udefra og om Søværnets chefs ansvar med bekymringer for beredskabets effektivitet og tilstræk-kehed.

Mange skiftende tanker i skuffelser og glæde som i tvivl og tillid maa have passeret viceadmiralen i det ansvar, som i de store afgørelser ikke kunne deles med andre.

En ganske særlig erindringsbog kunne her skrives om tiden, der svandt, om samtaler og møder med mange mennesker, om afgørelser, der blev taget og om resultater, der blev naaet — det ville ikke alene blive et afsnit af Marinens historie, men ville ligesaa meget give et værdi-fuldt bidrag til landets historie i en stormfuld tid.

Men alle, der kender viceadmiralen, ved, at han ved siden af sine mange og krævende pligter omfattede perso-nellet med en personlig interesse, som gik langt ud over den enkelte, og han værdsatte i høj grad det gode hjem-s betydning for manden i tjenesten.

Her i Marineforeningen vil vi ogsaa huske viceadmi-ralens store interesse for og dybe forstaaelse af foreningens betydning, og man gik aldrig forgæves, naar man søgte viceadmiralen i en anledning vedrørende foreningens ar-bejde og forhold.

Vi vil derfor ved viceadmiralens afgang fra Søværnet ogsaa være med blandt de mange der — saavel tjenstligt som personligt — gerne vil sige ham tak.

Vi vil bringe vor varme tak i respektfuld agtelse for ind-sats som chef for Søværnet i en tung og vanskelig tid, og med de bedste ønsker om et lykkeligt og velfortjent otium i tiden fremover.

Jac Liechtenberg

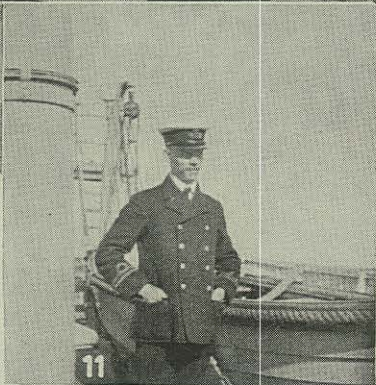
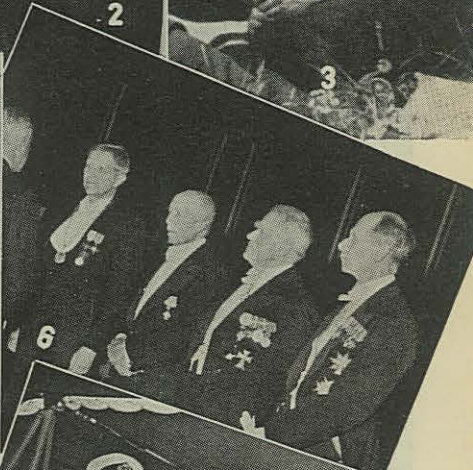
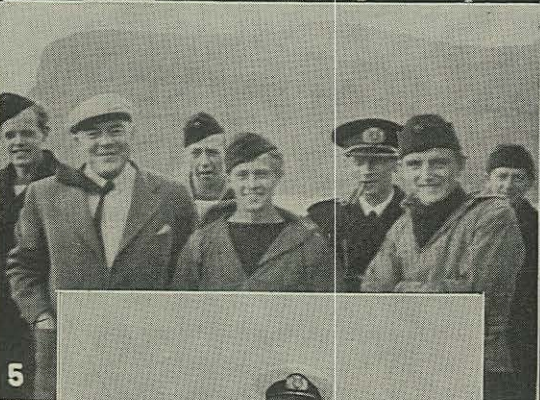
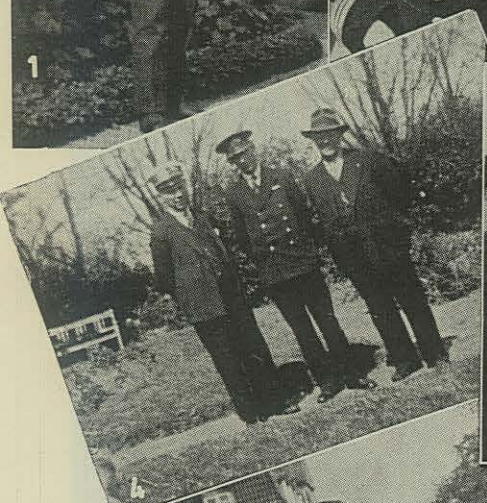
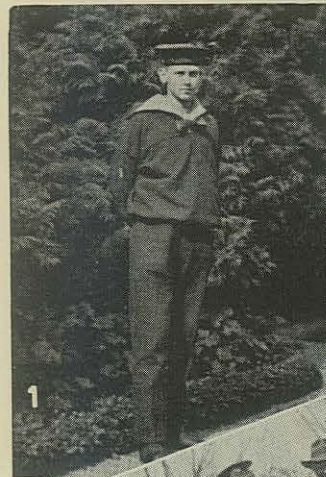
Viceadmiral *H. Nyholm*.

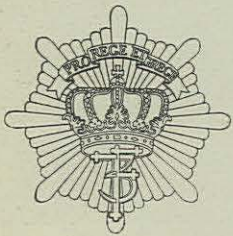
Den 1. juni 1958 har den hidtidige chef for Søværnssta-ben, viceadmiral *H. Nyholm*, overtaget posten som chef for Søværnet. Den nye VA, der er søofficer fra 1919, og blev premierløjt. 1920, kaptajn løjt. 1927, orlogskaptajn 1937, kommandørkapt. 1945, kommandør 1948 og kon-treadmiral 1950, var i mange aar tilknyttet undervands-baadsvaabenet og har i de senere aar virket paa forskellige poster: souschef i marinestaben, stabschef ved kystflaaden, chef for undervandsbaadsdivisionen, og senest chef for søværnsstaben.

Enhver gammel orlogsgast i *Marineforeningen* vil som altid med interesse og forhaabning se hen til den nye mand, der besætter den høje og ansvarsfulde post, i for-visning om, at viceadmiralen ogsaa maa have forstaaelse for det arbejde, der af Marineforeningens medlemmer ud-føres til gavn for vort Søværn — vi vil til gengæld slutte op om ham og ønske ham al mulig held og lykke til ud-førelsen af hans betydningsfulde gerning.

Paa hosstaaende side bringes nogle billeder fra vice-admiral *Vedels* 46-aarige tjeneste i Søværnet:

1. Som kadet aspirant i 1912.
2. Fra inspektionsrejsen til Østgrønland 1957, fra venstre ses: *TEISTENS* chef, *KL Haar*, *OK Balle*, chefen for Søværnet samt *OK Janus Sorensen*.
3. Som kvarterchef i kadettiden, 1916.
4. Fyrinspektøren paa inspektion.
5. Med statsminister *Hedtoft* paa Grønland, 1948.
6. Promotionen til æresdoktor ved Københavns uni-versitet, 1956.
7. Med general *Eisenhower* paa *Holmen*.
8. Chefen for Søværnet paa inspektion i *NIELS EBBESEN*.
9. Ved modtagelsen af *Vitus Berings* kanoner, 1956.
10. Paa *Amalienborg* efter udnævnelsen til kontre-admiral, 1941.
11. Som ung premierløjtnant om bord i *BESKYTTE-REN*, 1917.
12. »Skipperen« i inspektionsskibet *NORDSTJER-NEN*, Østgrønland, 1933.
13. Æreskompagniet foran *H.M.S. VICTORY* inspi-ceres under afskedsbesøget i *Portsmouth*, 1958.

Vagtafløsningen
paa Amalienborg
27. juni 1958

Søværnets vagttørn ved de kongelige slotte

Den 30. juni 1958 fejrede *Livgarden* sin 300-aars fødselsdag under store, smukke og værdige festligheder. For at alt det tjenstgørende mandskab kunne faa lejlighed til at deltage i det omfattende festprogram, havde Hans Majestæt *Kongen* bestemt, at »Palævagten« paa Amalienborg og vagten paa Sorgenfri fra 27/6 til 1/7 skulle overtages af Søværnet.

Da Majestæterne paa dette tidspunkt var paa togt med kongeskibet DANNEBROG, var hele det store og festlige vagtceremoniel med vagtparade gennem byen og fanemarch, saadan som vi alle kender det, ikke paa tale. Alligevel blev der fra Holmens vagtstyrke paa Søværnets kaserne gennem flittig træning sat alt ind paa at leve op til den ærefulde opgave, vagtoverleveringen fra et værn til et andet er, og tilmed var det første gang herhjemme, at blaa-kravede orlogsgaster med runde, hvide huer skulle afløse de granhøje gardere med bjørneskindshuerne paa vagterne ved *Kongens* og *Arveprinsens* slotte.

Dette maatte gøres til noget mere end en normal palævagsafløsning.

Med musikkorps i spidsen — Arresødallejrens trommer, horn og fløjter — marcherede de tre vagthold under kommando af kaptajnlojtnant *B. Larsen* med en overfenrik og 2 fenrikker den 27de kl. 1200 gennem Amalienborgs kolonnade under aflæggelse af honnør for *post for gevær*, garderen paa vagtens hovedpost i kolonnadens W-side.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at der var trænet saa flittigt og intensivt, at orlogsgasterne paa udmærket maade gennemførte det for Søværnet noget fremmedartede vagtceremoniel. Saa snart de to vagtchefer havde honoreret hinanden med svingende sabelklinger, skiftede vagtstyrkerne plads, de tilsyneladende langt mindre orlogsgaster indtog nu pladserne foran geværfouchetterne, medens de stoute soldater taktfast marcherede ud og tog opstilling med front mod Søværnets mandskab. Derpaa gjorde afløsningen sig klar, under kommando af en orlogsgast gik turen slotspladsen rundt. Ved hver vagtpost skete afløsningen, saadan som det er saa kendt fra *Livgardens* daglige tjeneste, og til slut vendte afløsningsføreren, der drog ud med en garder og 4 orlogsgaster, tilbage med 5 gardere.

Alt dette foregik under livlig deltagelse fra en usædvanligt maritimt præget tilskuerskare, idet Søværnets forskellige charger fra menig gast til admiral var rigt repræsenteret. Ogsaa mange befalingsmænd fra Hæren fulgte interesseret med i, hvorledes orlogsgasterne nu tog denne uvante tørn, ligesom mange gamle gardere og civile tilskuere var mødt op for at overvære denne sjældne begivenhed.

Til tonerne af en rask signalhornsfanfare ledsaget af dundrende trommehvirvler afmarcherede de to tørfrie vagthold fra Søværnet i spidsen for den samlede, nu afløste gardervagt fra slotspladsen, der dermed faldt tilbage i daglig orden; kun vakte de nye vagtposter ved palæerne en vis opsigt hos de mange forbipasserende, der her som altid ventede at se en blaa-garder med »bjørn« ved de røde skilderhuse.

Mandag den 1ste juli gentog ceremoniellet sig i omvendt orden. Atter var det *Livgardens* mandskab, der indtraadte i vagten, og havde vagtskiftet første gang samlet

mange tilskuere, saa var det intet mod anden gang. Talrige gamle gardere skulle som altid, naar lejlighed byder sig dertil — et smut rundt Amalienborg for at se til de kendte steder — og da især nu — for at se det uvante syn med rækken af hvide huer og blaa kraver foran vagtlokalet i Chr. VII's Palæ; det var en lille tillægsgevinst til garderejubilæets store og alsidige program.

Overleveringen fra orlogsgasterne til soldaterne gik, som om det at tørne om vagten paa Kongens slot var en ganske dagligdags begivenhed. Gensidig agtelse og respekt for hinanden vistes gennem honnøraflæggelsen, atter var den ærefulde pligt at staa vagt ved Kongens slotte overgaaet til den hærafdeling, der med stolthed og hæder gennem 300 lange aar har haft denne smukke ret og pligt. Hornene gjaldede, trommerne drøned, ikke mindst gjorde den fuldsåkægbærende stortrommeslager sin indsats. Er end stabstambourens fuldsåkæg nu en saga blott ved *Livgarden*, naar vagtparaden trækker op, saa mestredes Søværnets stortromme under afløsningen af en skægget orlogsgast med en saadan ildhu, at næppe han eller andre bemærkede, at værnenes øverste chef fra sin balkon saa Flaadens mandskab rykke af vagt.

Selv om Søværnet tidligere har afgivet en slotsvagt, en dobbeltpost ved »Det gule Palæ« og Bernstorff Slot i admiral, Hs. kgl. Højhed Prins *Valdemars* tid, saa var det i dagene fra 27. juni til 1. juli 1958 første gang, danske orlogsgaster stod vagt ved Kongens slot.

G. H. de L.

Soldatens og Orlogsgastens Fond

har holdt aarsmøde i maj maaned i København. Formanden, redaktør *Aug. Pedersen*, Holbæk, aflagde beretning og omtalte herunder, at der i 1957 havde været 23 ansøgninger om laan, og heraf var 11 til et beløb af 10.025 kr. bevilget.

Fonden har, siden den genoptog sin virksomhed, ydet 86 laan til et samlet beløb af 48.501 kr. Restancerne for ydede laan adrager 4706 kr. Der er paa grund af to laantageres død eftergivet laan paa tilsammen 960 kr. i 1957, og der er i understøttelse ydet 967,50 kr. Driftsregnskabet balancerede med 4669 kr. og viste et overskud paa 1611 kr., der overføres til formuen, som pr. 31. december 1957 adrager 106.790 kr.

Til formand genvalgtes næstformanden i Danske Soldaterforeningers Landsraad, redaktør *Aug. Pedersen*, Holbæk, og der bragtes ham fra hovedkomitémedlemmer en hjertelig tak for hans store og uegennyttige arbejde.

Til sekretær genvalgtes fuldmægtig *Honnens de Lichtenberg*, København, der repræsenterer Marineforeningen.

Medlemstilgang i april kvartal 1958

Aarhus 2, Bogense 3, Bornholm 6, Brønderslev 1, Damhussø 1, Ebeltoft 1, Faxe Ladepl. 2, Fanø 2, Fredericia 1, Frederiksberg 2, Frederiksværk 6, Gentofte 1, Glostrup 8, Grenaa 11, Hals 2, Helsingør 6, Hjørring 3, Hobro 2, Hundested 68, Hørsholm 1, Kalundborg 7, Kerteminde 1, Kolding 2, København 2, Møen 1, Neksø 4, Roskilde 2, Skagen 2, Skanderborg 2, Skelskør 1, Struer 1, Svendborg 8, Søllerød-Holte 1, Sønderborg 1, Thisted 2, Varde 2, Vordingborg 3, Årøskøbing 1. *Ialt 194 medlemmer.*

Samtidigt er udmeldt i april kv. 225 medlemmer.

Fra Hovedbestyrelsen

Som nævnt i referatet fra Sendemandsmødet har vice-admiral *Vedel* inden sin afgang fra posten som chef for Søværnet sendt Marineforeningen en gammel søkadettegning fra 1818-19.)*

Paa en sølvplade under billedet læses:

Til Marineforeningen fra Chefen for Søværnet
Viceadmiral, Dr. phil. A. H. Vedel.

I den anledning har formanden for Marineforeningen sendt følgende takkeskrivelse til admiralen:

Den 5/5 1958.

Kære *Vedel* —

Paa Marineforeningens vegne sender jeg dig min hjerteligste tak for det baade smukke og værdifulde billede, som du har glædet os meget med, og som vil minde os om den hjælpsomhed og forstaaelse, vi i vores arbejde i Marineforeningen altid har mødt hos dig.

Med venlig hilsen.

Din hengivne

Lichtenberg.

Efter indbydelse overværede Marineforeningens formand *Liugardens* jubilæumsparade paa Rosenborg eksercerplads og deltog i festmiddagen i Forum, ligesom Marineforeningen sendte blomster.

Der er senere modtaget:

Liugarden takker meget for den smukke blomsterhilsen paa jubilæumsdagen.

E. Freiesleben.

De tyske ambassader i København og Oslo har tilskrevet henholdsvis Marineforeningen i Danmark og Norges Orlogsforbund, at den tyske Bundesregierung har godkendt de to foreningers planer for rejsning af en mindesten paa den dansk-norske viceadmiral *Peter Tordenskiolds* dødssted i Gleidingen ved Hildesheim.

Det planlagte arbejde kan saaledes nu bringes til udførelse. Selve stenen ventes i løbet af sommeren fragtet fra Norge til Tyskland og bragt paa plads her, saaledes at omgivelserne kan bringes i orden med henblik paa afsløringen i november 1958.

Paa TUBORGS 85 aars fødselsdag modtog Marineforeningen en check paa kr. 3000.— som 2. og sidste rate af *Tuborgfondets* bevilling til indkøb af materialer til piratjoller, som bygges af de værnepligtige paa Søværnets kaserne hobbyværksted.

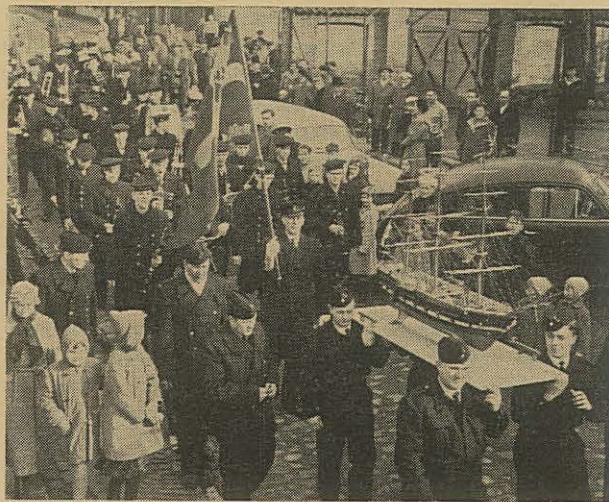
Marineforeningen modtog 11. maj en telegrafisk hilsen fra *Oslo Orlogsforening* paa dennes 10-aars stiftelsesdag.

Paa *Marineforeningens Københavns afdelings* kontor henligger endnu en uafhentet gevinst fra lotteriet, der blev trukket paa kammeratskabsaftenen før Sendemandsmødet, — det er gul seddel nr. 36, der berettiger til den gevinst.

*) Tegningen er udført af søkadet *C. P. C. J. de Torne*, søn af en fransk sproglærer i København. Han var født i 1797, kadet 1816, sekondløjtnant 1822, men allerede aaret efter søgte han sin afsked for at gaa i fransk tjeneste og levede siden i Frankrig, hvor han døde 1877.

Marineforeningens hovedkasserer, OK *Janus Sørensen*, afsejlede 14/7 som fører af m/gl NOONA DAN tilhørende rederiet *J. Lauritzen* paa opmaalingstogt til Østgrønland.

Den 19. april overgik fregatten JYLLAND fra Søværnet til Nationalmuseet. Som et symbolsk udtryk for denne overdragelse blev en model af den gamle fregat, kirkeskibet fra Taarnby kirke paa Amager, i sin tid skænket af Marineforeningens Københavns afdeling og Marineforeningens Skyttelav, København, til kirken som et minde om den sidste Helgolandsveterans jordfæstelse paa Taarnby kirkegaard, denne dag baaret paa skuldrene af maritime hjemmевærmsgæster og ledsaget af Marineforeningens Københavns afdelings musikkorps fra Søværnskommandoens bygning i Nyboder gennem byen til Nationalmuseets kompleks ved Frederiksholms Kanal. Her modtoges fregatmodellen af museets direktør, professor dr. phil. *Johannes*

Processionen med modellen af JYLLAND paa vej fra Nyboder til Nationalmuseet.

Brøndsted, og formanden for JYLLAND-komitéen, fhv. turistchef, direktør *Mogens Lichtenberg*, og digteren *Hans Hartvig Seedorff* reciterede. Det symbolske optog var et led i agitationen for det store landsomfattende »fregatlotteri«, som, naar disse linier gaar i trykken, er afsluttet, men endnu er resultatet ikke bekendtgjort.

Interessen for fregatlotteriets lodsedler har i *Kolding* givet sig det bemærkelsesværdige udslag, at et stort *Kolding-firma* købte lige saa mange lodsedler, som man har arbejdere og funktionærer, og lodsedlerne blev saa lagt i lønningsposerne som en lille hilsen fra firmaet til dets medarbejdere.

I *Randers* koncerteredes paa Raadhustorvet lørdag den 5. april kl. 11-12 af et ti mands orkester i originale gamle orlogs-uniformer, og samtidig startede man fra *Randers* havn et stort indsamlings-optog. Ogsaa disse mennesker var festligt udklædt i gamle marine-uniformer, og i spidsen for optoget, der drog gennem gaderne og solgte lodsedler, kørte en vogn med den smukke plakat, som er tegnet af *H. Flygenring* og lige trykt op i nyt oplag.

En lille paamindelse —

Alt for ofte hører og ser man, hvorledes der ude omkring i Marineforeningens afdelinger sløses med vort smukke ceremoniel ved flagets hejsning og nedhaling gennem anvendelse af fejlagtige kommandoer o. l.

Husk derfor, det kan aldrig hedde »Stryg flaget« — uha! det høres desværre alt for ofte.

De eneste rigtige kommandoer er: *Hejs flaget — hal ned flaget*. Vi maa ikke taale denne eftergivenhed i respekten for vort flag ved at slække af paa kravene til vort smukke flagceremoniel.

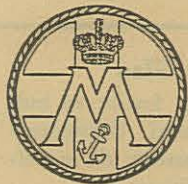
Derfor maa enhver formand erindre sig de rigtige ord og betegnelser, flagreglementet kan blot rekvireres fra Hovedkontoret — og naar det er lært udenad, saa kan der ikke tages fejl — og vi er da naaet et skridt videre mod maalet: en ensartet gennemførelse af flagceremoniellet — Orlogsflaadens smukke ydre tegn paa hyldesten til vort flag.

Undervandsbaad søsat

Den 22. maj 1958 søsattes undervandsbaaden TUMLEREN fra Orlogsværftets byggebedding som den tredje og sidste enhed i DELFINEN-klassen.

Under afløbningen krængede den tilsyneladende stærkt styrbord over, hvilket skyldtes, at installationen indenbords var mere fremskredet end i de 2 andre baade, da de blev søsat. Den ulige vægtfordeling inden det endelige trim medvirkede sammen med en trosse, der fiskede, til den opstaaede slagside — dog TUMLEREN rettede sig hurtigt op, da den flød i sit rette element. Gammel skibsovertro siger, at styrbords slagside giver lang rejse — hvilket i dette tilfælde forhaabentlig kan udlægges som en kommende lang og virksom tjeneste for den nye undervandsbaad i det danske Søværn.

—del i VIKINGEN.

Forenings- Meddelelser

Godthaab afd. (Grønland) afholdt sin første generalforsamling den 24/1 1957. Da initiativet til afd.s stiftelse er taget af gl. orlogsgaster og søfartsinteresserede, var det naturligt, at det blev en afdeling under *Marineforeningen*, selv om den grundet paa de spec. lokale forhold har undertitlen: *Sammenslutning af samtlige vaabenarter i Grønland*. Til afdelingsformand er valgt bagermester *Albert Eckwald*.

16/2 1957 holdt afd. fastelavnsfest i Gæstehjemmet i Godthaab.

Søllerød afd. holdt genfs. 27/2 1958, et forrygende snevejr øvede sin indflydelse paa mødeprocenten — den var for ringe. Afd. har haft succes med sine *Rex-Olsens rundture*, der vil blive fortsat. Afd.s kasserer tyder signalet SOS paa sin særegne maade: *Slip Omgaaende Somandslanterne* = betal dit kontingent rettidigt, saa er det let at være kasserer. *Denne sentens var i visse afd. værd at overføre ogsaa paa kontingentet til hovedkontoret.*

Frederiksberg afd. nyvalgte paa genfs. 27/2 *E. Lindewald* til bestyrelsen i stedet for *Hartvig Jørgensen*, der ønskede at udtræde. Fra et medlem, *von der Recke*, er givet tilsagn om at skænke en porcelænsfigur til den bedste værnepligtige skytte i flaadens i 1958.

Aarhus afd. holdt genfs. 11/3, hvor formanden omtalte deltagelse i udstillingen »Forsvarets dag«, som blev en stor succes. Kontakarbejde er optaget mellem FLOTTANS MÄN i Göteborg og Marineforeningens afd. i Aalborg og

Aarhus. Til bestyrelsen valgtes renserejer *P. Holmsted Møller* og fuldmægtig *Dalbøge Andersen*. Efter genfs. deltog Marineforeningens formand i det kammeratlige samvær, kommandøren overrakte 25-aars emblemet til skibsreder *Nygaard*.

Odder afd. afholdt genfs. 11/3 — alle valg var genvalg.

Hals afd. nyvalgte lods *J. C. Schulz* (kasserer) og fisker *L. Bergmann* til bestyrelsen. Afd.s formand gennem 10 aar, lodsformand *Willemoes Nielsen*, og kassereren gennem 8 aar, havnefoged *N. Nielsen*, der begge nægtede at modtage genvalg, blev takket og hyldet af generalforsamlingen.

Randers afd. sluttede sin vintersæson 12/4 med kammeratligt samvær og underholdning i Marinestuen.

Minebøsseindvielse i Odense.

Odense afd. indviiede paa Tronfølgerens fødselsdag 17/4 en minebøss opstillet i et anlæg ved den nye havnetoldbod i Odense. Begivenheden havde samlet mange interesserede tilskuere, og afd.sformanden, medlem af hovedbestyrelsen, ingeniør *Fylling* lagde den første mønt i minebøssen, Repræsentanter for havnevæsenet, kommunen, hjemmevernet, KM, soldaterforeningerne m. fl. overværede begivenheden.

Svendborg afd. indviiede 19/4 sin Marinestue i nye lokaler i *Hotel Phoenix*, det var 4. gang, stuen holdt flyttedag. Medlem af hovedbestyrelsen, ingeniør *E. D. Fylling*, holdt indvielsestalen og gav udtryk for de tilstedeværendes beundring for den smukke stue, som man nu haabede havde faaet en sikker ankerplads her.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholdt sin aarlige mesterskabsskydning 29/4 i Idrætsparken, efter skydningen var der præmieuddeling og kammeratligt samvær.

Godthaab afd. afholdt genfs. 19/1 — indvarsling var sket gennem den grønlandske radioavis og i »Mikken«. Formanden oplyste, at medlemstallet var naaet 90, at Marineforeningens hovedbestyrelse havde godkendt afd.s ved-

tægter, og at afd.s stiftelsesdag var 22/5 1956. Der blev arbejdet med oprettelse af en marinestue i Godthaab samt fastlæggelse af visse traditionelle festaftner i aarets løb. Telegrafisk hilsen var bl. a. indløbet fra Marineforeningens formand, KD *de Lichtenberg*, og chefen for Grønlands Kommando, kontreadmiral *Jegstrup*. Afd. har indmeldt sig som medlem af *Selskabet, Fregatten JYLLANDS Venner*.

Søllerød afd. var 3/5 paa udflugt under mottoet: *lær din kommune at kende* med besøg paa gas- og vandværket, brandstationen og spildevandsrensingsanlægget i Furesøparken. Afslutning paa »Jægerhuset«.

Glostrup/Taastrup afd. fejrede sin 13-aarige fødselsdag med sin aarlige sommerudflugt 12/5. Turen gik pr. baad til Landskrona, og med bus via Hålsingborg (besøg i »Marinstugan«) til Kullen. Trods vedvarende regn var det en herlig og fornøjelig udflugt, hvortil var inviteret kommandør *Ipsen* og *landssekretereren*. Efter hjemkomsten var der afslutning i »Ved Stalden«, hvortil afd. til efteraaret flytter sin marinestue.

Varde afd.s formand og to bestyrelsesmedlemmer mødte 23/5 op for at gratulere en gammel orlogsgast, *Peter Damgaard*, Home ved Varde, der fyldte 100 aar. 200 mennesker var samlet for at hylde *Damgaard*, der samme dag havde modtaget hilsen fra Kongen. I en tale lykønskede afd.s-formanden den gamle kærnegut som landets ældste orlogsgast.

Roskilde afd. vedtog paa en ekstraordinær generalforsamling 28/5 at flytte sin meget smukke og særprægede marinekahyt til Hotel »Prinsen«. Forinden generalforsamlingen uddeltes præmier til vinderne i skyttebakken.

Viborg afd. udsendte mødebefaling til 31/5 til fregatskydning i Undallslund, man skulle møde udhilet og kampberedt med fyldt brødpose — vand kunne faas paa kamppladsen. Det blev en god dag for de 35 deltagere.

Glostrup/Taastrup afd. sluttede 1. halvaar med en sejltur paa Sundet 7/6. Tilslutningen var over al forventning, efter spisningen blev der danset af hjertens lyst hele aftenen.

Gilleleje afd. var 14/6 paa skovtur til Sjællands Odde med et interessant besøg paa Artilleriskydeskolen dér. Hjemturen gik over Faarevejle og Munkholmbroen — en vellykket tur fra først til sidst.

Roskilde afd. var ogsaa paa sommerudflugt 14/6, først til Aldershvile Slotspavillon, hvor der afholdtes kegleturnering, derefter kørtes til »Lottenborg«, hvor madpakkerne blev fortæret, og aftenen sluttede med dans.

Esbjerg afd. afholdt 22/6 sin sommerudflugt med særdeles god tilslutning. Turen gik til Westerland paa Sild, arrangeret i samarbejde med DSB og *Esbjerg Journalistklub*. Det blev en uforglemmelig oplevelse for alle deltagere, der var meget glade for arrangementet.

Marineforeningen gratulerer

- 1/4 Baadmand *Svend Aage Juul Møller*, Randers afd., 25 aars jubilæum ved Randers havn.
- 15/4 Kontorchef *Orla Rasmussen*, Randers afd., 25 aars jubilæum paa bryggeriet »Thor«.
- 13/5 Assistent *E. Henriksen*, Randers afd. 25 aars jubilæum hos Falck.
- 14/5 Direktør, reserveløjtnant *Viggo Thomsen*, Marineforeningens revisorsuppleant, Kbhvn.s afd., 65 aar.
- 28/5 Købmand, reserveløjtnant *E. Hollender*, Københavns afd., 65 aar.
- 11/6 Fhv. toldvagtmester *K. Wichmann*, æresmedlem af Hørsholm/Rungsted afd., guldbryllup.
- 18/6 Formanden for Marineforeningens Frederikssund afd., havnefoged *Chr. Nielsen*, Frederikssund, 60 aar.
- 19/7 Kommandørkaptajn *Niels Baron Iuel-Brockdorff* — medlem af Københavns afd. siden 1913 — 80 aar.
- 21/7 Fuldmægtig *Emil Hansen*, København, æresmedlem af Esbjerg afd., 75 aar.
- 12/8 Gartner *Th. Vald. Stryhn*, Taastrup, 60 aar.
- 3/9 Værkmester *Villy B. Christensen*, Glostrup, 40 aar.
- 18/10 Fængselsbetjent *K. V. Nielsen*, Glostrup, 40 aar.

Marineforeningens Glas

Salget af disse smukke glas giver fortsat en indtægt til Marineforeningens Admiral Carstensen's Fond — støt denne ved køb af glassene; de er velgørende som præmier eller gaver. Prisen er:

- Kr. 7,50 for øl- og whiskyglas,
- Kr. 4,50 for portvinsglas og
- Kr. 4,00 for snapsglas.

Det er en nydelse
at drikke af Marineforeningens glas!

Hempel's skibsfarver er søstærke...

AMALIEGADE 8 KØBENHAVN K.

Også vi er gået over til at levere i liter. Medlem af Foreningen for Danmarks Farve- og Lakindustri

Ringkøbing afd.s gode kammerat, fisker *Aage Olsen*, faldt paa sin post, han forliste med fiskekutteren ELLEN af Esbjerg i Nordsøen omkring 1. april.

Københavns afd.s medlem, købmand *Chr. Borsch*, er afgaaet ved døden den 3/3.

Ringkøbing afd.s æresmedlem, rutebilejer *N. N. Møller*, afgik ved døden 14 dage efter sin 92-aarige fødselsdag; ved begravelsen 9/4 paraderede flaget.

Hillerød afd.s tidligere formand, tobakshandler *Poul Jensen*, afgik 26/4 ved døden og blev begravet under meget stor deltagelse.

Aarhus afd.s æresmedlem, lokomotivfører *Mich. Sørensen* afgik ved døden 26/4. I mange aar havde han deltaget meget aktivt i foreningsarbejdet, og i 1945 udnævntes han til æresmedlem.

Dragør afd.s kasserer og flagbærer, frisørmester *Otto Christiansen*, afgik pludselig ved døden 30/5 — en sikker støtte i marineforeningsarbejdet i den gamle søfartsby er gaet bort.

Esbjerg afd.s mangeaarige medlem, pens. færgefører *Simon Madsen*, afgik sidst i juni maaned ved døden. Afdelingen har derved mistet en virkelig god kammerat, der i en aarrække varetog jobbet som revisor paa mønsterværdig maade, og saa sent som paa sidste generalforsamling ledede han som dirigent denne paa udmærket maade.

Gentofte afd.s medlem, kommandør, cand. polyt. *Gustav Paulsen*, formand for Foreningen til Søfartens Fremme, afgik ved døden 12/7.

Æret være deres minde.

Marineforeningens Kalender

Glostrup/Taastrup afd. afholder medlemsaften i »Kahytten« den 4. september. Tidligere math i Søværnet *Bent Jensen* viser film fra sine orlogstogter i inden- og udenlandsk fart samt af flaadens nyeste skibstyper.

Glostrup/Taastrup afd. afholder 25. september kl. 1930 bancospil paa Jernbanehotellet i Glostrup.

Glostrup/Taastrup afd. fejrer 18. oktober sin 13-aars fødselsdag, nærmere program vil blive udsendt.

Bogannmeldelser

VIKINGENS AARSHEFTE

Det smukke søfartstekniske tidsskrift er udkommet, mere omfangsrigt end nogen sinde før, rigt illustreret, og som sædvanlig er flere af illustrationerne i farver.

Heftet bringer en fuldstændig oversigt over dansk skibsfart og skibsbygning i det forløbne aar, ligesom det ogsaa indeholder en oversigt over svenske skibsværfters produktion. Formanden for Dansk Dampskibsrederiforening, direktør *L. O. Normann*, udtaler sig om aktuelle skibsfartsproblemer. Af det øvrige indhold kan ogsaa nævnes en artikel om det danske tankskibsbyggeri. Arkitekt *Kay Kørbing* skriver om fremtidens skibe uden master og skorstene.

Som sædvanligt er en del af stoffet trykt paa engelsk af hensyn til de efterhaanden mange læsere i udlandet.

Janus Sørensen: Bidrag til sønderofficerernes og flaadens underofficersskolers historie.

Marineforeningens hovedkasserer, orlogskaptajn *Janus Sørensen* har med denne bog leveret et interessant bidrag til kendskabet til vore forgængeres liv og virke i og uden for Søværnet.

Bogen omfatter en historisk gennemgang af sønderofficerernes gerning og tilværelse fra midten af 1500-tallet og op til 1868, ligesom den ogsaa rummer flaadens underofficersskolers og dækofficersskolens historie fra 1868 til 1932.

Forfatterens enkle og ukrukkede skrivemaade gør bogen letlæselig, og hans sans for historiske detaljer faar bogens tidbilleder til at synes levende og genkendelige for vore dage. Bogen er fuld af tal og tabeller, der fortæller noget om udviklingen fra gamle dages sejskibs-flaade til det moderne søværn.

Bogen, der er trykt i et meget begrænset antal, kommer ikke i handelen, men Marineforeningens Hovedkontor formidler gerne henvendelse fra interesserede købere til udgiveren. Prisen er paa grund af tilskud fra forskellige fonds sat saa lavt som 9 kr., der bedes indbetalt samtidig med afgivelsen af bestillingen.

ASKESKÅLE

vaser og glas

m. m.

dekoreret i hånden med kongeskibet, marinens skibe og Marineforeningens emblem. Bestilles gennem skibschefen eller direkte.

HILLIGSØE

Polarvej 19 - Aarhus

AALBORG

BERG KNUDSEN'S

SLAGTERFORRETNING
SKIBSPROVIANTERING
Korsgade 28 — Telefon 2592 — Aalborg

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgårdshaven . Tlf. 1986
Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Tlf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96
Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Tlf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og transportanlæg

ALT VEDR. ELEKTRISK INSTALLATION

(Speciale: Skibsinstallationer)

Reparationer af enhver art

Radio, ekkolod, dynamoer, motorer

JOHS. HØJHOLT SØRENSEN

Dynkarken 10 v. Aarhus havn.
Tlf. 3 20 71

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

BORNHOLM**Skibsprovantering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270Simon Madsen
RØNNE**ESBJERG****Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG**Esbjerg Skibshandel**v/ Harald Nielsen Tlf. 2198
Ny Havn**»Hotel Spangsborg«**Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & LauridsenSkibsbyggeri TLF. 2053
ESBJERG**FREDERICIA**

Den „Folkelige Forsamlingsbygning“

»Fremad« Tlf. 85 - Vald. Pedersen
God mad — Billige priser**FREDERIKSHAVN****ELECTRA ¹/₅**Elektroinstallatørfirma
Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239**Johan Damsgaard**Kolonial & skibshandel
Tlf. 63 Frederikshavn**P. CONRADSEN**Teknisk maskinforretning
SKIBSARTIKLER — OLIE TLF. 900**Einer Sørensen**STEVEDORE
Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn**FYN**

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen**& Kryger INGENIØRER**

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74**Carlsen & Aens Vaadbinderi**

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK
Hurtig reparation**Levorsen & Jørgensen****Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod**

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa**SØMANDSHJEMMET**

A. SAMUEL TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**P. B. KLAABORG
Telf. 58 - 569**NYKØBING F.****Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET
N. A. CHRISTENSEN & CO.
Kongelig hofleverandør**RANDERS**

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers Telf. 529

SILKEBORG

Gamle marinere mødes i marinestuen

AKTIESELSKABET
DEN FOLKELIGE FORSAMLINGSBYGN.
Vestergade 26 Tlf. Silkeborg 68**SKAGEN****Oscar Skougaard**

Aut. installatør Tlf. 41345

Skibsradio, sendere og pejleantæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.
*Radio-apparater Elektriske anlæg***SØNDERBORG**

Sønderborg Andelsmejeri

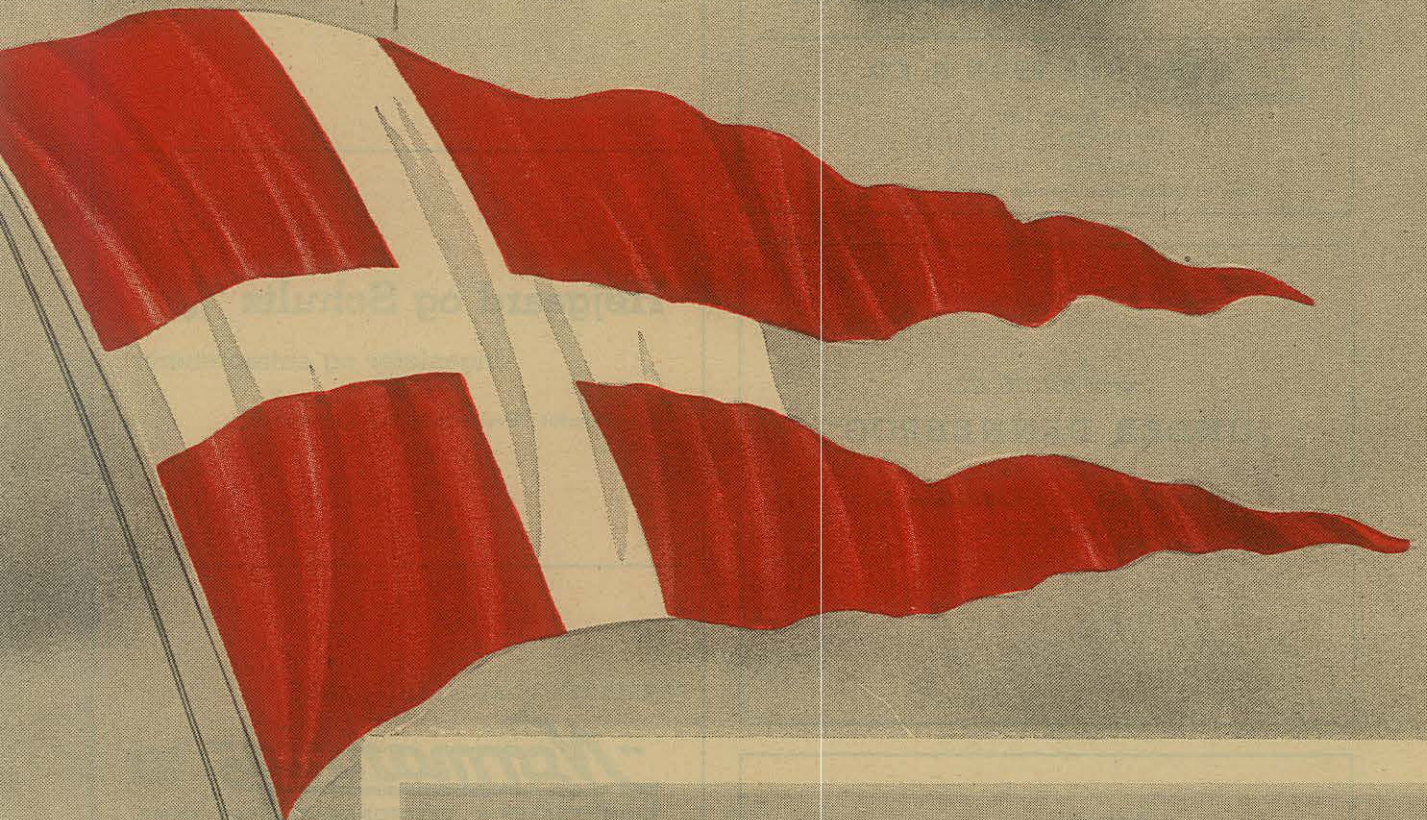
Telf. 61 — 487

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE^A/₅ Vejle Mælkekompagni
Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336Udgivet af »Marineforeningen«. Redigeret af *G. Honnens de Lichtenberg*.
Hovedforeningens og bladets kontor: Havnegade 55, København K., kontortid daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. Palæ 2886. Postkonto nr. 1608.
Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.
Holbæk Amts Bogtrykkeri, HolbækMEDLEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

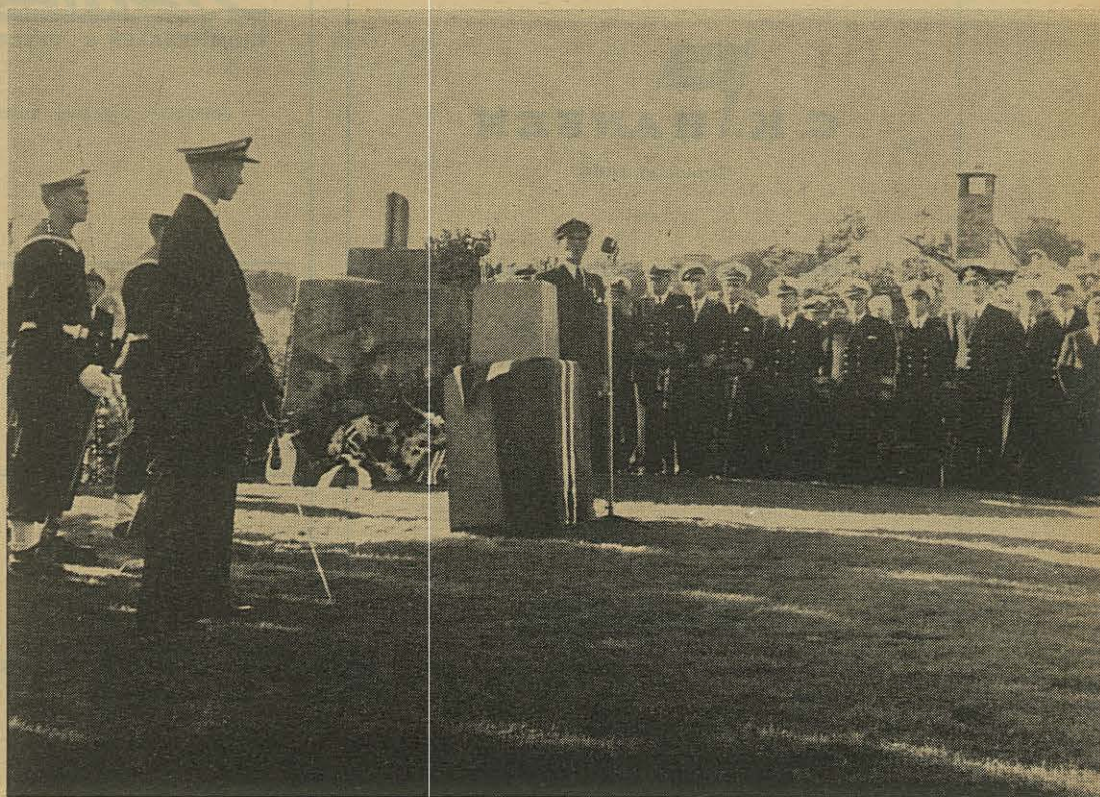
UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte IV - Novbr.

45. aarg. - 1958

Fra mindefesten ved P. N. Sollings varde paa Bieodden i Grimstad.

Marineforeningens formand, kommandør G. de Lichtenberg, taler. Paa formandens venstre side ses den norske og den danske Orlogsflaades repræsentanter, orlogskaptajnerne Moe og Dahlerup — mellem dem skimtes Marineforeningens landssekretær, fuldmægtig Honnens de Lichtenberg.

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^A/_S **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer
„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

C. K. HANSEN

Grundlagt 1856

★

Skibsreder og skibsmægler

Agent for regelmæssige linier
Befragtning . Klarering . Spedition
Havari-, assurance- og I. A. T. A.-agent

★

14 tramp-, cargoliner- og tankskibe 154.000-ts. dw.

★

Korresponderende reder for

! DANNEBROG !

AMALIEGADE 35 . KØBENHAVN K.

Telf. Central 72 (18 linier) . Rigs 13 (2 linier)

Telgr.-adr: »HANSEN« . Fjernskriver nr. 2501 & 2502

HEDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard og Schultz ^A/_S

Ingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Evaldsgade 9 - København

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“

Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

J. Chr. Andersen OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

Dansk Industri Syndikat

Peter Norden Sølling

Den unge dansk-norske søofficer, der indførte en sødygtig lodsbaadstype i Norge — og senere som ældre kommandør og waterskout i København øvede en betydelig humanitær indsats som grundlægger af sømandsstiftelsen »Bombebøssen«.

Af G. Honnens de Lichtenberg.

Tæt under Frelsers Kirkes smukke, snoede spir ved den idylliske Christianshavn Kanal i København ligger stiftelsen »Bombebøssen« sammenbyggede kompleks bestående af en ældre bygning opført efter tegning af *Bindesbøll* og en ny, tegnet af stifteren, kommandør *Peter Norden Søllings* tipoldebarn.

Her hygger de gamle søulke sig i den nye del af komplekset, medens den gamle bygning nu som marineanneks rummer institutioner som *Redningsvæsenet*, *Søtransportvæsenet*, *Det maritime Hjemmeværn* og *Kvindelige Mariners Korps*. Ud mod Kanalen prydes den gamle »Bombebøsse« af et smukt portrætrelief af kommandør *Sølling*:

»Bombebøssens Stifter,
Sømandens Velgjører«

lyder inskriptionen under det i 1888 afslørede relief, samme aar, som det allernaadigst behagede *Hans Majestæt Kongen* at tillade, »at *Sømandsstiftelsen Bombebøssen* heri Staden maa hejse Dannebrogflag med Split og Bogstaverne BB i øverste højre Hjørne af Flaget paa Stiftelsens Bygning«.

Stiftelsens navn og virke er kendt af mange, ikke mindst indenfor søfartskredse. Talrige gaver og ogsaa bøder finder vej til stiftelsen, og man vil saaledes huske, at der i *Henrik Hertz'* skuespil »*Sparekassen*« stilles forslag om at skænke den meget omtalte arv til *Bombebøssen*.

I Danmark, hvor *Bombebøssen* er blevet til en betydningsfuld velgørende institution til gavn for gamle søfolk, vil det maaske være paa sin plads at høre lidt om stifteren i anledning af hans 200 aarsdag, ikke mindst om hans betydningsfulde indsats i norsk søfarts historie.

Peter Norden Sølling fødtes i Christianssand i Norge 13. sept. 1758, hvor faderen som søofficer var indrulleringschef. Aaret efter flytter familien til Danmark, hvor samlivet mellem forældrene ophører, og moderen med børnene flytter til Nyborg. Sønnen blev i 1764 indskrevet som volontær kadet, i 1771 blev han kadet og i 1776 secondlieutenant i søetaten.

Allerede i 1774 kom han — 16 aar gammel — ud paa sit første koffarditogt og side om side med sin tjeneste i orlogsflaaden var *Sølling* meget aktiv som navigator i Kina-skibene. *Asiatisk Comp.* beskæftigede paa den tid ogsaa mange søofficerer, og *Sølling* tjente i mange aar i denne fart som henholdsvis styrmand, overstyrmand og skibsfører.

At han allerede som ung interesserede sig for andet end det egentlige sømilitære ses af, at han efter et nødhavnsophold i Thorshavn fremsatte forslag om indsættelse af fortøjningsringe i klipperne til brug for skibe under ophold i de færøske havne samt til et ordnet lodsvæsen her.

Navnet *Peter Norden Sølling* har en god klang i Norge, thi i dette søfartsland har han ogsaa sat sine spor — her i en mere praktisk form mod hans humanitære indsats i Danmark.

Under sine talrige rejser langs den norske kyst havde han set, hvorledes de norske lodser og i det hele taget den norske fiskerbefolkning betjente sig af aabne og daarlige

baade, hvilket igen var aarsag til mange ulykker og megen fattigdom. Han paapegede saaledes, at Nordsøens fiske-rigdom ikke blev udnyttet fuldt ud, da datidens usle, aabne baade ikke kunne holde søen i dage og nætter. Til sin ven, digteren *Baggesen*, skriver han saaledes om de daarlige lods fartøjer: »hvert Aar drukner mange Lodser, i nogle Havne fik aldrig Lods Kirkegaards Begravelse — Skibe forliste totalt, fordi Lodsen ej kunde møde dem i Søen i rasende Storme og Søgang —.«

I 1793 hjemførte *Sølling* fra England en af de saakaldte »*Peters Baade*«, en velsejlende og velegnet, overdækket lodsbaad, som han havde købt for egen regning.

Trods megen modstand lykkedes det at faa bevilling til bygning af de 3 første lodsbaade efter den hjembragte model, og i 1799 sejlede han selv den første op til Norge, hvor han nu gjorde sømilitær tjeneste til 1814.

I denne periode virkede han med stor energi og utrættelig ildhu — trods megen modstand og manglende forstaaelse — for sine planer om bedre lods- og fiskefartøjer paa Norges kyst.

Svenør-lodserne og mange andre lodser ydede modstand mod de store nye baade, men under sin tjeneste som chef for kystforsvaret mellem Østerrissø og Christiania i krigen 1808—14 arbejdede han utrættelig for sin nye fartøjstype.

Disse velsejlende baade blev brugt til pakETFart mellem Frederiksværn i Norge og Fladstrand, det nuv. Frederikshavn, og efterhaanden blev der bygget et anseligt antal af disse hurtigsejlende fartøjer, som i krigens tid var armeret med: 1 stk. 2-punds svingbasse og 4 1-punds falkonetter; kun ét af disse fartøjer blev erobret af englænderne under kanonbaadskrigen.

Efter krigen forblev 4 af disse baade i den danske flaa-des tjeneste:

GRIMSTAD, vagtskib i Store Bælt 1814—15,

TERNEN, karantænefartøj paa Ejderen 1816—19,

HØGEN, vagtskib i Store Bælt 1815—27,

SVALEN, karantænefartøj paa Ejderen 1820—41, senere desarmeret og afgivet til brug for fæstningen Christiansø.

Efterhaanden var modstanden dog brudt, *De Søllingske Lodsbaade* var realiteter, og et stort antal blev anskaffet, dels af staten, dels af private, og der regnes med, at ved begyndelsen af indeværende aarhundrede fandtes der over 600 søllingske lodsbaade i Norge.

I nærheden af Farsund opsattes en marmortavle med følgende inskription: »Kong F. VI gav i Aaret 1805 den første Dæks-Lots Cutter af de nye som Hr. Commandeur Sølling i Aaret 1800 opfandt og indførte blandt Lotser og Fiskere i Norge til Held for Søfarten, Lotseriet og Fiskerierne. Dette Minde sættes af os undertegnede —« og derpaa kom 17 lodseres navne.

I Laurvig findes endnu et par minder om denne pioner: paa Kirkeodden er anbragt en meget svær fortøjningsring, som i daglig tale kaldes »*Søllingen*«, og paa en stor sten i den af Sølling her anlagte have kan læses:

P. N. Sølling Byggede og Boede Her fra
Aa. 1801 til 1815 og anlagde Haugerne.

Efterkommere skaaner Træerne

42 i disse og 8 i nedre.

Krigsafslutningen i 1814, hvor Tvillingerigerne adskiltes, tvang mange embedsmænd og andre til at træffe det svære valg, hvilket land de nu skulle tilhøre. Længe varede det, inden *Sølling* bestemte sig for Danmark. Kong Frederik VI maatte sande, at *Sølling* trods sine 58 aar stadig var i fuld vigør og meget vital, idet han, da Majestæten ved audiensen antydede, at *Sølling* jo var kommet noget til aars, bad om tilladelse til at lægge uniformskjolen for derpaa at vende en gang vejrmøller salen rundt.

Efter i 1816 at have været paa fiskeri i Nordsøen med en af sine kuttere (GRIMSTAD), ansattes han i 1817 som waterskout i København (sv. til nuværende mønstringsbestyrer).

I aarene efter kanonbaadskrigen 1807—14, hvor den danske handelsflaade led et stort afbræk, vendte danske søfolk i et meget stort antal hjem fra de nedbrydende aar i de engelske »prisonskibe« for arbejdsløse at drive rundt i de større havnebyer, hvor de fristede livet paa kummerligste maade. Netop gennem sin gerning som waterskout havde *Sølling* ganske særlig søfolkernes daarlige kaar for øje, og han søgte af alle kræfter at imødegaa disse, først og fremmest ved at skaffe de fornødne pengemidler. Den 2. november 1819, som regnes for stiftelsens fødselsdag, blev det ved allerhøjeste resolution af Kong Frederik VI tilladt ham at indrette en bøsse, hvis bestemmelse skulle være at indsamle bidrag »for i Tiden at anskaffe et Huus, hvor værdige gamle Søfolk, eller de, som Omstændighederne standse i Farten, kunde finde et Tilflugtssted, indtil de atter kunne komme til Søs eller paa anden Maade sættes i Virksomhed«.

I skippernes laugshus, hvor waterskouten havde sit kontor, blev en 200-punds bombe fra Københavns bombardement i 1807 opstillet som indsamlingsbøsse, og herfra stammer stiftelsens navn. Senere blev bomben flyttet til mønstringsbestyrerens kontor, men da udmønstrede søfolk kun sjældent er ved mønt, var gaverne deri ret sparsomme. Bomben stod derpaa i en aarrække paa Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg. En tilsvarende bombe stod paa indrulleringschefens kontor i Flensborg og senere en mindre paa Sct. Thomas i Dansk Vestindien og paa Christiansø.

Paa Bomben var oprindeligt malet et hus, formentlig stiftelsens første ejendom paa hjørnet af Skvaldergade og Dybensgade (1825—44) med indskriften: *Fri Bolig for Matroser* og over huset følgende linier:

*Med Bomber Skib og Gods og Huus kapseises
Af denne derimod skal Jer en Gaard opreises.*

Pudsigt nok er det tredje ord *Skib* i inskriptionen ikke bogstaveret, men givet ved et lille paamalet skib midt mellem inskriptionens øvrige ord — der efter sigende skal være forfattet af *Sølling* selv.

I dag staar den gamle bombe smukt restaureret i sin oprindelige skikkelse i en montre i porten til stiftelsens nye bygning i Dronningensgade.

Søllings tanke med en indsamlingsbøsse af denne art var den gang ikke kendt herhjemme, i dag finder vi den videreført gennem den række af minebøsser, som *Sømandsforeningen af 1856* og *Marineforeningen* har opstillet forskellige steder. Den gamle bombe gav et godt udbytte, og dette i forbindelse med *Søllings* ihærdighed og paagaanenhed for sin hjertesag skaffede mange midler til veje. Der blev afholdt koncerter og aftenunderholdninger til fordel for stiftelsen, som alle gav en god indtægt — det var til en af

disse, at *Oehlenschläger* i 1824 skrev sangen: *Som Sømands Tak*.

I dag er den velfunderede stiftelse et smukt minde om de tanker, som *Sølling* førte ud i livet til gavn for sømandsstanden, og det synes derfor saa naturligt, at man paa forskellig maade i Danmark og Norge ville mindes den gamle kommandør paa 200 aars dagen for hans fødsel. I »Bombebøssen« blev de gamle sømænd trakteret med et festmaal, og i Norge havde den *kgl. norske Marine, det norske Losvesen* og *Norges Orlogsforbund* i fællesskab arrangeret en mindefest i Grimstad, hvor den første søllingske lodsbaad i Norge blev søsat.

Fra norsk side var der sendt indbydelse til *det danske Søværn, det danske Lodsvesen* og *Marineforeningen* til at lade sig repræsentere ved mindefesten, ligesom ogsaa sømandsstiftelsen »Bombebøssen« og familien *Sølling* var indbudt.

*Marineforeningens gave til Norges Orlogsforbund
— en miniatureudgave af den gamle bombebøsse.*

Festdagen den 13. september var begunstiget af et straalende sommervejr, da to norske ministrygere og 4 store losfartøjer anløb Grimstad, hvor baade havn og by var flag-smykket. Om eftermiddagen marcherede alle festdeltagerne med skolegutternes musikkorps i spidsen fra havnekajen gennem den lille by. Forrest kom en skansevagt af orlogsgaster fra ministrygerne, derpaa fulgte festkomitéen med gæsterne fra Marineforeningen, Grimstad kommunes ordfører, befalingsmændene fra de norske orlogsfartøjer sammen med den danske marines repræsentant, orlogskaptajn *Dahlerup*. Processionens største grupper var dog en talrig repræsentation for de stoute norske losere — alle i uniform — samt et stort antal medlemmer af Norges Orlogsforbund, hvoraf deltagerne fra Orlogsforeningerne i Oslo, Frederiksstad og Drammen var kommet til Grimstad om bord i ministrygerne.

Det bemærkedes, at Norges Orlogsforbund nu ogsaa har faaet indført kasket med eget emblem og marineslips med forbundets monogram.

Paa »Bieodden« midt i Grimstad by var der i sin tid rejst en mindesten, thi fra et lille værf her søsattes den første af de søllingske lodsbaade. I dag er stedet overgaaet til privat eje, saaledes at mindestøtten nu staar paa græsplænen i den danske konsul, *Nic. Thomassens* have. Hovedtalerne blev her holdt af den norske lodsdirektør *B. Gilhuus-Moe*, der tillige er president for Norges Orlogsforbund, og den danske lodsdirektør, kommandørkaptajn *H. C. Ørsted* — begge taler blev udsendt i norsk kringkasting. Derpaa nedlagde orlogskaptajn *Moe* en krans fra den kgl. norske Marine og orlogskaptajn *Dahlerup* fra det danske Søværn. Endvidere henlagdes der krans fra *Norsk Sjømilitært Samfund*, *Grimstad kommune*, *Norges Orlogsforbund*. Kommandør *G. de Lichtenberg* lagde *Marineforeningens* krans med rød-hvide blomster. Af andre krans kan nævnes: *Norsk Losforbund*, *Norske statslosers forening*, sømandsstiftelsen »Bombebøssen« ved direktionsmedlem, overretssagfører *Sølling*, og hyldesten sluttede med, at hans søn, arkitekt *Sølling*, der er kommandørens tipoldebarn, bragte en blomsterhilsen fra slægten.

Efter højtideligheden var den danske konsul vært ved en festlig og hyggelig sammenkomst i sit smukke hjem.

Samme aften afholdtes en festmiddag paa det smukt beliggende Fevik strandhotel under forsæde af Grimstad kommunes ordfører, direktør *Skretting*. Ved denne lejlighed overrakte lodsdirektør *Ørsted* en smuk bog om Sølling til Losvesenet. Familien *Sølling* skænkede til samme institution en samling af den gamle kommandørs egenhændige notater m. m. Paa *Marineforeningens* vegne overrakte kommandør *de Lichtenberg* en miniatüregengivelse af den originale bombebøsse fra København, smukt forfærdiget af Københavns afdelingens næstformand, maskinmester *Gjerding*.

Landssekretæren sluttede de mange taleres række med til Grimstad kommune at overrække en serie fotografier i ramme af modellen til den første søllingske lodsbaad i Danmark, der bar navnet GRIMSTAD, denne model staar i dag paa Søofficers-Skolen paa Holmen.

Det blev en straalende fest med et hyggeligt og kammeratligt samvær, hvor de danske gæster faldt godt i lag med de norske værter.

Den næste dag afholdtes en højtidelig mindegudstjeneste i den 900 aar gamle *Fjærre* kirke, som senere meget interessant blev forevist af sognepræsten. Kirkeskibet var en model af *Tordenskiolds* fregat LÖVENDAHLS GALEJ, og paa kirkegaarden findes en gravsten over *Tordenskiolds* overstyrmand og maanedsløjtnant *Gross*, og den kendte *Terje Vigen* bauta, hvis eksistens henføres til Grimstad, her hvor Henrik Ibsen som apotekerlærling begyndte sin skribentvirksomhed.

Efter et møde mellem repræsentanter for Norges Orlogsforbund og Danmarks *Marineforening* om forskellige spørgsmaal vedrørende rejsningen af mindestenen paa *Tordenskiolds* dødssted i Tyskland sluttede de festlige dage paa Fevik med konsul *Thomassens* hyggelige lunch for de danske gæster.

Det blev nogle straalende dage i den skønne norske efter-sommer, hvor forbindelsen mellem Norge og Danmark blev udbygget ved mødet for at fejre den fælles mindededag, et samvær, der afsluttedes ved en fornøjelig middag i Orlogsforbundets presidents smukke hjem i Oslo.

H. de L.

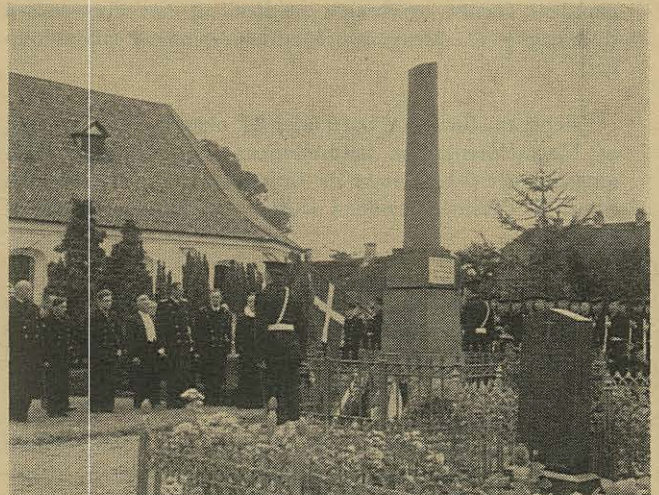
Mindehøjtideligheden i St. Magleby for kampen ved Falsterbo 20. oktbr. 1808

Sundets Marinekommando og *St. Magleby Menighedsraad* havde den 20. oktober indbudt til en mindehøjtidelighed i den smukke gamle kirke i St. Magleby for kampen ved Falsterbo for 150 aar siden.

Ved denne lejlighed rettede danske kanonbaade under kommando af kommandør *J. C. Krieger* et haardnakket og ødelæggende angreb paa det britiske lineskib AFRICA, der blev saa ilde tilredt i kampen, at det maatte føres hjem til England for her at blive kasseret.

Paa St. Magleby kirkegaard lod kommandør *Krieger*, efter hvem patruljebaaden KRIEGER (adopteret af Rønne by) i dag er opkaldt, rejse et mindesmærke for de 25 af de 28 faldne danske og norske orlogsgæster, der faldt i kampen og blev begravet her.

Blandt de mange fremmødte fra egnen og Søværnet saas *Marineforeningens* gode ven og medlem, provst *Mogens Strunge*, i spidsen for provstiets præster. Endvidere saas ogsaa Amagers personalhistoriker, kommandørkaptajn *H. F. Kiær*.

Udfor mindestøttens frontside ses kontreadmiral, Hs. kgl. Højhed, Arveprins Knud. Til højre ses æreskommandoet med sænket fane — yderst til venstre *Marineforeningens* landssekretær.

Chefen for kystbefæstningen repræsenteredes ved kontreadmiral, Hs. kongelige Højhed Arveprins Knud. Da Arveprinsen sammen med menighedsraadets formand og kirkeværgeren havde taget plads i koret, førtes orlogsflaget ind, hvorpaa sognepræsten, *Jens T. Lyngsø*, prædikede og først skildrede selve den søkrigshistoriske begivenhed nøje og korrekt for derefter paa den smukkeste maade at mindes de faldnes indsats for fædrelandet i tilknytning til dagens tekst. Ganske særligt indtryk gjorde sognepræstens oplysning om, at der til stede ved mindehøjtideligheden var to oldebørn af en af de faldne, en baadsmænd fra Sletten, hvis søn fødtes 10 dage efter kampen, der kostede hans far livet. Blandt de faldne var kun én fra egnen, en dragorbo.

Den stemningsfulde gudstjeneste i det skønne og stilrene kirkerum, hvor unge værnepligtige teologer med det røde kors paa busseronnens ærmer viste paa plads, sluttede med, at Arveprinsen efter gammel orlogsskik udtalte et: »Gud bevare Kongen« — hvilket gentoges af den talrige forsamling.

(Blad venligst om til side 7, nederst th.)

Fra Hovedbestyrelsen

I anledning af Marineforeningens æresmedlem, Admiral, Hans kongelige Højhed Prins *Axels* 70-aarsdag den 12. august sendte Marineforeningens formand en lykønskning og hilsen, og herefter modtoges pr. telegram:

Hjertelig tak for den venlige hilsen.

Axel.

Til Marineforeningens æresmedlem, Kontreadmiral, Hans kongelige Højhed Arveprins *Knud* og gemalindes sølvbryllup den 8. september sendte Marineforeningen en blomsterhilsen og modtog herfor arveprinseparrets tak.

Til sølvbryllupsreceptionen var ogsaa indbudt formanden for Marineforeningens Aarhus afd., glarmester *Villy Kyst* og frue, der som gave fra afdelingen, hvor Arveprins er æresformand, overrakte en gammel signallanterne med inskription.

Medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse, kommandør *Sv. Greve*, fyldte 17. september 1958 60. aar. I formandens fravær overbragte medlem af hovedbestyrelsen fuldmægtig *O. Møgaard* Marineforeningens lykønsninger.

Chefen for Søværnet har under 25. oktober 1958 bestemt, at Marineforeningens landssekretær, fuldmægtig i Redningsvæsenet *G. Honnens de Lichtenberg* og orlogskaptajn SP *J. K. Olsen* indtræder i »Søværnets museumsudvalg af 1956«.

Marineforeningens landsskyttestævne afholdtes den 7. september i Aarhus med denne afdelings skyttelav som arrangør. Marineforeningens formand overværede en del af det omfattende program.

Den 12. november vil mindestenen paa *Tordenskiolds* dødssted i Gleidingen i Tyskland blive afsløret af præsidenten for Norges Orlogsforbund, losdirektør *Gilhuus-Moe*, og Marineforeningens formand, kommandør *G. de Lichtenberg*. Norges og Danmarks Søværn vil ved denne lejlighed være repræsenteret af kontreadmiralerne *Andresen* og *Linde*. Højtideligheden finder sted kl. 1200 og vil blive gengivet af statsradiofonien.

I tilslutning til det i forrige nr. af medlemsbladet meddelte program for Marineforeningens Sendemandsmøde i Rønne den 23. og 24. maj 1959 er allerede modtaget bestillinger paa køjereserveringer fra flere sendemænd fra forskellige dele af landet.

Hovedkontoret modtager fortsat køjebestillinger til denne forhaabentlig straalende tur til »Østersøens Perle«; det er bedst at sikre sig i tide.

Se iøvrigt det foreløbige program paa side 6 i UNDER DANNEBROGs Juli-nr. 1958.

Det store lotteri til fordel for fregatten JYLLAND blev desværre en skuffelse. Trods megen ihærdighed og store anstrengelser fra mange sider, ikke mindst gjorde Marineforeningens forskellige afdelinger en stor indsats, saa indkom der kun ca. 450.000 kr. — langtfra det, der var anslaaet og sat som maal.

Op dermed er den gamle fregats skæbne fortsat uvis —.

Marineforeningens jubilarstævne paa Holmen den 31. august 1958

Godt 200 gamle orlogsgaster var mødt op ved Værftsbroen paa Holmen, da Marineforeningens landssekretær formerede en parade for Marineforeningens formand, kommandør *G. de Lichtenberg*, der hilste paa alle de gamle gutter og bød velkommen til stævnet — de ældste fra aargang 1903.

Ogsaa chefen for Flaadestationen, kommandør *Axel Schmidt*, bød de mange fremmødte velkommen og takkede for deres trofasthed overfor Søværnet.

Derpaa holdtes en kort andagt af en værnepligtig teolog i »bassetøj«, en stemningsfuld indledning til den paafølgende kransenedlægnings ved mindestenen for Søværnets faldne under besættelsen. Efter fotografering af de mange deltagere marcheredes med Marineforeningens Københavns afdelings store og dygtige musikkorps til Kasernen. Her var der skafning — rigtig biksemad, som vi husker den fra de unge dage ombord, og det var uanede portioner, der gled ned under hyggelig samtale med gamle kammerater, som man ikke havde set i mange aar.

Kransenedlægnings ved mindestenen paa Holmen.

Det var svært for de, der absolut ville holde tale, at skære igennem, for alle var saa optaget med snakken mand og mand imellem. Der var rigtig gensynsglæde, og mange minder blev gravet frem.

Turen gik nu med »Havnens Motorfærge«s store baade til Højbro, hvorfra der kun var faa skridt til Nicolaj Kirkebygning. Her blev Orlogsmuseets righoldige og uhyre interessante udstilling forevist af kontorchef *Munthe af Morgenstjerne*; det var virkelig en oplevelse at se de mange smukke modeller og andre sager fra vor orlogsflaade; det er en god ting, at alt dette efter saa mange aars bortgæmsel atter er kommet frem og er blevet gjort tilgængeligt.

Efter besøget her var musikkorpsset mødt igen, og med det i spidsen marcherede vi under fuldmægtig *Honnens de Lichtenbergs* kommando til mindeankeret ved Nyhavn, hvor Marineforeningens formand og viceformanden for den svenske marineforening *Flottans Måns Hälsingborg* afdeling, kapten *Greve Hamilton*, nedlagde kransen. Derpaa gik marchen videre til Havnegade-kajen, hvor alle de mange søgutter kom om bord i SCT. IBB, og medens middagen blev serveret, sattes kursen mod Hälsingborg.

I den svenske sundby blev der gjort landgang for at bese den smukke marinestue, men snart efter gik vort skib hjemad mod Kongens København.

Det var med stor glæde og taknemlighed, at vi ved landgangen tog afsked med Marineforeningens formand, landssekretæren og de flinke hjælpere, som intet havde skyet for at gøre dagen god og festlig for os; vi bringer dem alle en hjertelig tak for den velarrangerede og meget vellykkede jubilæumsdag.

Victor Breinholdt, 1592/1903.

Hollandsk flaadebesøg i særlig anledning

I oktober maaned lagde en hollandsk eskadre ind ved Langelinie. Eskadren bestod af krydseren DE ZEVEN PROVINCIE, jageren GELDERLAND, fregatten VAN ZIJL og u-baaden TIJGERHAAL.

Aarsagen til besøget var dels traditionel høflighed og dels, at det den 29. oktober var 300 aar siden, at den hollandske flaade kom København til undsætning under krigen mod svenskerne.

Svenskekongen *Karl Gustav's* belejring af København begyndte den 11. august 1658, og situationen blev snart alvorlig for byen, hvor kong *Frederik III* netop havde udtalt, da han blev raadet til at flygte til Norge eller Holland: »Jeg vil dø i min rede«. Byens chancer for at overleve belejringen var kun smaa, idet den næsten helt var blottet for regulære tropper. Disse laa for størstedelens vedkommende i kvarter paa Sjælland og var blevet afskaaret fra København ved et hurtigt svensk fremstød. Dertil kom, at fæsningsværkerne var i uorden, levnedsmiddelforraadene var minimale, og manglen paa brændsel begyndte at gøre sig gældende.

Det var saaledes ikke særlig lyse udsigter, byen og dens indbyggere havde, da der den 22. oktober kom bud om, at en hollandsk flaade under admiral *Opdam* var ankreret op i Hornbækbugten. Begejstringen var uden ende, da man i den indesluttede by hørte de gode nyheder. *Karl Gustav* havde utvivlsomt haft til hensigt at forsøge en storm paa København, før hjælpen naaede frem, men uvist af hvilken grund lod han det gunstige tidspunkt passere, og den 29. oktober banede hollænderne sig efter en haard kamp med den svenske flaades vej gennem Øresund og naaede ved aftenstid ind til Københavns havn. Flaaden medbragte tropper, vaaben og proviant, og byen var foreløbig reddet.

Den længe ventede storm paa København blev først iværksat af svenskerne den 10. og 11. februar 1659, men angrebet blev afværget, og trods denne dansk-hollandske sejr fortsattes belejringen af byen, som snart atter led meget under manglen paa fødemidler. Men endnu en gang lykkedes det København at faa undsætning, den 3. juli 1659 slog en forenet dansk-hollandsk flaadeafdeling sig igennem og tilførte byen store mængder proviant.

Først i 1660 blev belejringen af København efter *Karl Gustavs* død den 12. februar opgivet, og freden blev afsluttet i København den 26. maj 1660.

Paa selve aarsdagen for slaget nedlagde den hollandske admiral en krans ved mindeankeret i Nyhavn og derefter sammen med den danske flaades chef, viceadmiral *Hans Nyholm*, en krans i Holmens kirke for de hollændere, der faldt under slaget i Sundet. Der holdtes i kirken en kort gudstjeneste paa dansk og hollandsk.

Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg havde i anledning af 300-aarsdagen for søslaget i Sundet arrangeret en baade smuk og interessant udstilling af billeder fra dette slag.

Om bord paa det hollandske skib STAVOREN befandt

sig den hollandske maler *Willem van de Velde* den ældre, som tegnede en række skitser fra slaget og senere udførte en mængde billeder fra den blodige dyst. Det er første gang, at saa mange af disse har været udstillet paa ét sted.

Paa udstillingen ses desuden en række dokumenter og breve — vigtige primære kilder til kampens historie — samt forskellige vragsstumper. Denne interessante separat-udstilling vil i de kommende uger vække stor opmærksomhed.

Den 1. november overrakte en deputation fra Marineforeningens hovedbestyrelse om bord i den nederlandske krydser DE ZEVEN PROVINCIE, der var flagskib i den hollandske eskadre, der besøgte København, Marineforeningens Æresanker med special inskription i anledning af 300 aars dagen for den hollandske orlogsflaades hjælpende indsats overfor Danmark ved kampen i Sundet 1658.

Commodore *Cool* mellem MF's hovedkasserer, OK *Janus Sørensen* og fuldmægtig *Maegaard*.

Marineforeningens repræsentanter blev modtaget med stor venlighed og gæstfrihed. Fuldmægtig *Maegaard* gav paa engelsk udtryk for foreningens beundring og respekt for den nederlandske orlogs- og handelsflaades virke og udtrykte de bedste ønsker for Hollands Dronning og den hollandske flaade.

Eskadrechefen, Commodore *P. Cool*, takkede for Marineforeningens smukke æresanker; det ville sammen med det medfølgende diplom blive ophængt i skibet som et synligt udtryk for det gode forhold mellem de to nationer. Eskadrechefen, der er meget interesseret i danske forhold og ofte gæster vort land, var meget optaget af at høre om Marineforeningens virke og modtog med glæde opfordringen til at blive korresponderende medlem af Danmarks Marineforening.

(Fortsat fra side 5)

Paa kirkegaarden var opmarcheret et æreskommando med fane og i tilslutning hertil en lille trop af maritime hjemmевærnsgæster. *Arveprinsen* indledte kransenedlægningen med Kystbefæstningens krans, medens æreskommandoen præsenterede gevær, og fanen sænkedes. Ogsaa fra menighedsraadet lagdes der krans, ligesom Marineforeningens landssekretær i sin egenskab af flotillechef for det maritime hjemmевærn paa Amager og repræsentanter for hjemmевærnskompagni Dragør-St. Magleby lagde krans.

Den smukke og værdige højtidelighed sluttede med, at en hornblæser paa hver side af mindestenen blæste det gamle taptosignal — det var Søværnet af i dag, der sammen med menigheden paa en smuk maade mindedes fortidens heltmodige indsats.

En kommandohejsning

Endnu en milepæl paa det danske søforsvars vej fremover blev passeret den 16. september 1958, da den første danskbyggede undervandsbaad efter krigen, undervandsbaaden DELFINEN, højeste kommando.

Undervandsbaaden har i den senere tid gennemgaaet en del prøver, der har været grundlaget for den første bedømmelse af baaden. Disse prøver, der alle har været overfladeprøver, er nu saa vidt fremskredne, at de afsluttende prøver, der skal kvalificere baaden til dens egentlige anvendelse, kan paabegyndes.

Ved kommandohejsningen udtalte DELFINENs chef, orlogskaptajn *F. S. Thostrup*, følgende:

»Kommandohejsningen i dag i undervandsbaaden DELFINEN er en mærkedag, ikke blot for undervandsbaadsafdelingen, men for hele Søværnet.

Indtil den anden verdenskrig fik Søværnet bygget de fleste u-baade paa Orlogsværftet, som i aarens løb har leveret en række gode undervandsbaade, særdeles velegnede til danske forhold. Den sidste serie var de 4 baade af HAVMANDEN-klassen. De blev bygget lige før begyndelsen af den anden verdenskrig og sænket paa Holmen den 29. august 1943.

Efter krigen maatte vi begynde at bygge undervandsbaadsvaabnet op fra bunden. Det lykkedes os at leje 3 engelske undervandsbaade; lejemaalet gik efter 3 aars forløb over til at blive et laan. Vi har nu, som bekendt, allerede tilbageleveret to af disse baade, og den sidste, STØREN, vil følge efter i løbet af nogle maaneder. De tre baade af u-klassen har gjort god fyldest i vort søværn, men vi maa hilse det med glæde, at vi nu har kunnet hejse kommando i en fuldt moderne, danskbygget undervandsbaad.

Jeg sagde med forsæt fuldt moderne. Vi har gennem vort medlemskab af NATO et snævert samarbejde med andre NATO-landes u-baadsvaaben, og vi har paa den maade faaet adgang til mange nyttige erfaringer og forsøgsresultater, og vi har kunnet anskaffe det mest moderne materiale. Ogsaa Sverige, der ikke er medlem af NATO, har vi haft et vist samarbejde med, det gælder især paa det maskintekniske omraade.

Vi skal meget snart i gang med at indsejle DELFINEN, og vi skal fortsætte med de modtagelsesprøver, vi allerede er i gang med.

Nu maa De ikke tro, at denne indsejling kan foregaa uden afbrydelser. Det vil ganske givet vise sig, at det vil være nødvendigt eller ønskeligt at foretage forskellige ændringer og ombygninger. Dette er altid tilfældet, naar man bygger og indsejler en ny skibstype. Baade den svenske og den engelske marine, der for nylig er begyndt paa indsejlingen af nye u-baadstyper, henholdsvis HAJEN og PORPOISE har haft problemer at kæmpe med.

Vi vil ogsaa faa problemer, men problemer er til for at overvindes, og det er min overbevisning, at vi i alle tilfælde vil finde frem til en fuldt tilfredsstillende løsning af disse problemer.

Til slut vil jeg blot gøre Dem opmærksom paa, at det ikke kun er min, men ogsaa Deres opgave at hjælpe med til, at DELFINEN saa tidligt som muligt kan blive fuldt operativ og indgaa som et værdifuldt led i vort søforsvar.

Efter disse ord overgav chefen besætningen til næst-

kommanderende, og arbejdet med tilrigningen af den nye undervandsbaad gik videre. »Gøsen«.

Som den første af de tre nybygninger, Orlogsværftet har under bygning for Søværnet, gaar DELFINEN nu paa prøvetime i de danske forvande som led i den store afprøvning, der skal til før afleveringen.

Undervandsbaaden DELFINEN er ligesom de to andre fartøjer i denne klasse, SPÆKHUGGEREN og TUMLEREN, udstyret med B. & W. dieselmotorer — 2×12 cylindre i V-form — paa 600 bhk, der trækker via elektromotorer, og de er med dette maskineri de kraftigste og hurtigste U-baade, Danmark nogensinde har raadet over.

DELFINEN-klassen hører til kategorien kyst-U-baade og er specielt beregnet til operationer i danske farvande. Baadene er paa ca. 550 tons og 54 meter lange. Hovedarmeringen bestaar af 4 torpedorør med et større antal torpedoer. Indretningen med snorkel-luftindtagingsarrangement gør det muligt for dem at bruge dieselmotorerne under neddykket sejlads.

Frømanden, den moderne havmand

Hvis De kommer i nærheden af Kongsøre — hvor Isefjorden gaar over i Lammefjorden — skal De ikke blive forskrækket over at møde nogle mærkeligt udseende mænd i grønne gummidragter med tætsluttende hætte, briller og overnaturligt store fødder. Det er bare frømand — Søværnets første, der faar deres uddannelse paa Kongsøre Torpedostation.

Indtil nu har to hold elever taget springet fra kajen i Kongsøre, og dermed er Søværnet blevet beriget med et nyt element, et nyt vaaben, en ny »tjenestegren«, *frømand*. Vi hilser dem velkommen.

Med hjelm-dykningsens indførelse blev det fra at være et kuriosum almindeligt hverdagsarbejde at bevæge sig nede i vandet, at færdes hjemmevant i det vaade element, og dermed er begrebet »dykker« blevet anerkendt som en profession til virkelig nytte og gavn i den daglige tilværelse.

Søværnets Dykkerskole er iøvrigt den eneste af sin art her i landet, og mange er de elever, der i tidens løb er boltet inde i de tunge dykkerhelme, men der er som bekendt udvikling i alle fag, og dykkerskolen har ogsaa maattet udvide sit omraade for at imødekomme kravet om et lettere og mere mobilt undervandsmenneske end den gamle dykker. Saaledes tog man efter krigen fat paa en helt ny specialuddannelse, nemlig *frømandens*.

De første, der gjorde virkelig brug af frømanden, var italienerne, der i begyndelsen af anden verdenskrig tog dem i anvendelse i Middelhavet, hvor det lykkedes dem at sænke 300.000 tons engelsk skibstonnage. Af nød lærte englænderne dem kunsten af, og amerikanerne fulgte siden trop.

Efter krigen er frømandsuddannelsen fortsat, og herhjemme tog man dette nye felt op paa dykkerskolen i 1957. Vore befalingsmænd har faaet deres første uddannelse i henholdsvis Norge, England og Amerika.

Frømandsskolen er en underafdeling af dykkerskolen, og chef er den 31-aarige kaptajnløjtnant *William Ric-Hansen*, der har faaet en grundig frømandsuddannelse i USA. Hans næstkommanderende er søløjtnant I af reserven *Robert Christensen* (36), der er veteran som frømand. Han var i krigens sidste aar — under dæknavnet Aage Nielsen — en af de mest kendte sabotører i Jylland under oberst *Bennike*. Kunsten havde han lært i England, hvor han i Special Forces var blevet uddannet baade til frømand, sabotør og guerillaleder.

Det er *Ric-Hansen* og *Robert Christensen*, der alene har tilrettelagt undervisningen paa den ny frømandsskole, som i det ydre er meget beskeden og ikke har kostet skatteborgerne ret mange penge. Hele herligheden bestaar af to gamle træbarakker — en tidligere feriekoloni for børn samt et halvtagskur til omklædning.

Moderne bekvemmeligheder er der ikke mange af paa frømandsskolen, men uddannelsen er heller ikke beregnet paa folk, der ønsker at leve bekvemt. Det er en haard og realistisk skole — og det er nødvendigt, for en frømand kommer ud for lidt af hvert. Det saa man tydeligt under sidste krig. Alligevel var der masser, der meldte sig til den første grundskole. Op mod et halvt hundrede — fortrinsvis unge mather — sendte ansøgning ind — og af dem blev 16 antaget. Tre er allerede faldet fra.

Arbejdsdagen er lang og travl paa frømandsskolen. Fra kl. seks morgen til henad aften gaar det løs uafbrudt — kun med et kort frokosthvil — og dertil kommer to natøvelser hver uge. Hele fire timer tilbringer frømændene i vandet hver dag, og heller ikke, naar de har faaet fast grund under fødderne, er der lejlighed til at slappe af.

En tur paa den skrappe feltbane hører til dagens orden. Ligeledes nærkamp, judøvelser, hvor der bestemte ikke bliver lagt fingre imellem, og haandbold. Det sidste lyder meget fredeligt — men det er det langt fra. Det er nemlig ikke almindeligt haandboldspil, frømændene dyrker. Bolden, de spiller med, er paa størrelse med en stor vandbold og fyldt med kapok. Reglerne er ganske simple. Alt er faktisk tilladt — bortset fra ukvemsord — og det betyder, at spillet minder mere om fribrydning end om regulær haandbold.

Hele undervisningen paa skolen gaar ud paa at give eleverne en saa god kondition som overhovedet muligt. Det er nødvendigt, hvis de skal klare deres haarde job.

Skolen, der har til huse dels paa *Holmen* og dels i *Kongsøre*, har allerede uddannet to hold. Det første bestaaende udelukkende af faste folk, hvormod man paa det andet hold ogsaa havde værnepligtigt personel.

Hele uddannelsen varer ca. 8 maaneder, der groft kan opdeles i 1½ maneds forskole, 4½ maneds egentlig frømandsskole og et 2 maaneders kursus i mine- og sprængningslære.

Uddannelsen omfatter bl. a. følgende fag: Dykkerteknik, overfladesvømning, svømning og dykning med ilt- og pressluftapparat, padling med gummibaade, felttjeneste, haandvaabenlære og skydning med haandvaaben, fysisk træning, militær haandgemæng, kortlæsning og orientering, sabotage, forcering af undervandshindringer, forholdsregler mod frømand, sundhedslære samt mine- og sprængningslære i teori og praksis.

Som før omtalt har man forsøgt sig med personel af baade fast og værnepligtig kategori. Rent umiddelbart forekommer det betænkeligt at anvende værnepligtigt mandskab, da man skulle tro det umuligt at faa noget udbytte af uddannelsen i form af en vægtig nyttetjeneste.

Man uddanner da derfor ogsaa de værnepligtige i den hensigt at gøre dem til korporaler for saa at beholde dem i en frivillig periode efter værnepligtspriodens udløb.

Tiden vil vise, om det vil lykkes at fastholde de unge mennesker i en passende periode. Kan man det, vil ordningen nok vise sig at være ideel, da de fysiske krav, der stilles til fagets udøvelse, i det væsentlige kun kan honoreres af unge folk.

Hvad forlanger man da af en frømand i fysisk henseende? Træningen er krævende saavel paa land som i vand. Dagen indledes med et løb paa 7—8 kilometer, i

overfladesvømning skal man kunne præstere 10 kilometer. Undervandssvømning 3 kilometer med iltudstyr. 2 kilometer med atmosfærisk luft paa flaske og 12 meter uden nogen form for lufttilførsel. Træningen foregaar fra Audebodæmningen til Kongsøre.

Her skal ikke bringes en detaljeret dagbog om uddannelsen, der vel nok i mange henseender minder om velkendte ting, men noget specielt, som fascinerer tilskueren, momentvis med flugt og fart som vandskisport, skal næsten med.

Det drejer sig om de saakaldte pick-up øvelser. Efter endt operation skal frømændene fiskes op. En motorbaad kommer strygende med en gummibaad paa siden. En ende kastes ud fra motorbaaden. Den griber frømanden i, og paa grund af farten udfører han et elegant flyvefiskespring og lander i gummibaaden, og i løbet af et øjeblik er hele gruppen hjemme i fartøjet igen. Det bør ogsaa nævnes, at der til brug ved eftersøgning af druknede og lignende findes en »slæde« med paamonteret plastickuppel, der beskytter frømanden, naar han trækkes gennem vandet, og saaledes liggende paa slæden kan han ved hjælp af ror selv variere højden i vandet.

Der hører ikke saa lidt udstyr til en frømandsvirksomhed. Alene udgiften til frømandens personlige udrustning beløber sig i dag til ca. 3000 kroner, indbefattet ur, dybde-maal og kompas. Skolen raader nu over en dekompressionstank, der er saa stor, at man kan benytte en teleskop-tank, en let sammenskydelig tank, der kun vejer godt 100 kg, og som kan tage et tryk paa 3 atmosfærer. En saadan tank kan medbringes i ret smaa fartøjer, og i tilfælde af dykkersyge eller lungesprængning vil patienten kunne anbringes i teleskoptanken, sættes under tryk, hvorefter teleskoptanken med patient kan bringes ind i den store tank, uden at trykket paa noget tidspunkt nedsættes.

Det maa haabes for den nye skoles elever, at det vil blive muligt at holde sammen paa eleverne, saaledes at Søværnet altid raader over en stab af veltrænede frømænd til gavn for det danske forsvar.

MARINE-TIDENDE

Nyt fra

DET MARITIME HJEMMEVÆRN

Svensk-dansk maritimt stævne i København

I week-enden 23.—24. august affholdtes den aarlige konkurrence mellem flotillerne ved Sundet fra henholdsvis Sjövämskåren og Det maritime Hjemmeværn paa Søværnets sergent- og korporalskole paa Margretheholm.

Sverige mødte med 2 hold fra Malmö (SVF 9) og SVF 14 fra Ystad, medens Danmark var repræsenteret ved Hjemmeværnsflotille (HJF) 320 *Helsingør*, 321 *København N*, 322 *Københavns havn*, 323 *København S* samt 324 *Køge-Fakse*.

Chefen for HJF 321 stod i aar som arrangør af stævnet.

Lørdag kl. 15 ankom fartøjerne til Quintushavnen, hvorefter stævnet kl. 1530 aabnedes paa Margretheholm med en velkomst af stævnelederen.

Aabningshøjtideligheden overværedes af chefen for Sjövämskåren, kommandør, greve *Hamilton*, flotilleinspektøren, kommandør *G. de Lichtenberg* m. fl.

Overdommerhvervet var overdraget til den svenske løjtnant *Ulveson* fra Karlskrona, og konkurrencerne i roning blev straks afviklet med HJF 324 som vinder.

Om aftenen var der kammeratligt samvær, hvortil bl. a. var indkaldt en harmonikaspiller.

Søndagens præstationer blev overværet af chefen for Hjemmeværnet, general *Johnstad-Møller*, chefen for Margretheholm, kommandør *Münther*, formanden for Marineforeningens Gentofte afd., grosserer *Beck-Friis*, m. fl.

I konkurrencen blev Malmö II nr. 1 og erobrede den af sjövärnslotilj 9 i forfjor udsatte vandrepræmie samt den af DMH udsatte guld-plaquette.

Nr. 2 blev HJF 322, der modtog DMH's sølvplaquette samt et sølvskjold udsat af Gentofte afd., Malmö I besatte 3.-pladsen.

Trods det sure vejr blev det et fornøjeligt og lærerigt stævne, der i høj grad videreførte udbygningen af kammeratskabet mellem Sjövärnfolk og Hjemmeværngaster paa begge sider af Sundet — de mange deltagere glæder sig allerede til næste aars dyst i Sverige.

Hjemmeværngasternes sommertogter.

Den store 70 tons hjemmeværnskutter med 10 mand fra Det maritime Hjemmeværn i Randers og Udbyhøj var paa et 10-dages togt i de danske farvande. De 10 mand under ledelse af flotillechef *Vagn Hansen*, Randers, ofrede deres ferie paa denne tur, som samtidig blev et godt supplement til deres uddannelse.

De 10 HJV-gaster har haft en glimrende tur, som saa godt som helt er gaaet efter den forudlagte plan. Kutteren er helt ny, idet den først i foraaet er afleveret fra Orlogsværftet, og den er helt bygget efter Det maritime Hjemmeværns ønsker. Fra Randers sejlede man til København og videre til Bornholm og Christiansø. Derefter tværs gennem Østersøen til Præstø, indenskærs gennem Bøgestrømmen nord om Møn og til Slipshavn ved Knudshoved, hvor Det maritime Hjemmeværn har befalingsmandsskole. Herfra tog man paa en natsejls ned gennem Svendborgsund til Svendborg og derfra syd om Fyn op gennem Lillebælt, hvor der holdtes forskellige øvelser. Kutteren gik ind til Assens og derfra nordover op gennem Lillebælt, og det var meningen at gaa til Thunø, men paa grund af det daarlige vejr fortsatet man til Grenaa, hvorfra man tog den sidste etape til Randers.

Endvidere har to HJV-kuttere været paa besøg i Norge, 2 fartøjer fra København har ledsaget den københavnske sejlerekole paa aarets sommertogt, en tredie af de store kuttere har været paa en uges øvelsesrejls syd om Lolland-Falster og rundt Fyn — og foruden disse større togter her der været gjort flittig brug af de forskellige fartøjer til week-end ture og aftensejlsader.

Hydro- og aerodynamisk laboratorium i Lundtofte tages i brug til nytjaar

Danmark har hidtil været et af de faa skibsbyggende lande, som ikke selv har kunnet anstille videnskabelige forsøg med skibsmodeller, simpelthen fordi man har savnet anvendelige anlæg. Nu er dette savn imidlertid afhjulpet, og inden aarets udgang haaber man at kunne indvi det store hydro- og aerodynamiske laboratorium i Lundtofte. Paa laboratoriet vil man med stor nøjagtighed kunne maale et skibs vandmodstand ved forskellige hastigheder og under forskellige ydre forhold, og disse maalingsforsøg vil være af uvurderlig støtte for skibsfarten.

Laboratoriets vældige bygninger ligger lige syd for Hjortekær mellem Dyrehaven og Helsingørvejen. Snart skal de store bygninger fyldes med værdifuldt teknisk udstyr.

Hydro- og aerodynamisk laboratorium er en selvejende institution, som er oprettet af Akademiet for de tekniske Videnskaber, Danmarks tekniske Højskole og Foreningen af jernskibs- og maskinbyggerier i Danmark for midler, der er stillet til raadighed af staten, *Otto Mønsteds Fond*, *Th. B. Thriges Fond* og Foreningen af jernskibs- og maskinbyggerier i Danmark.

Laboratoriet bestaar af to teknisk videnskabelige afdelinger med fælles værkstedsafdeling og kontorafdeling.

Den hydrodynamiske afdeling omfatter en skibsmodeltank til slæbe- og fremdrivningsforsøg samt mindre bassiner og andet udstyr til yderligere forsøg af interesse for skibsbygning og skibsfart.

Den aerodynamiske afdeling omfatter vindtunneller af forskellig størrelse dels beregnet til undervisningsformaal, dels til forskningsformaal. Laboratoriets opgave bliver at udføre prøver og forsøg for privat eller offentlig regning samt at drive teknisk videnskabelig forskning.

Skibsforsøgene i den hydrodynamiske afdeling skal udføres i et kæmpevandbassin, der er 240 meter langt, 12 meter bredt og 5,5 meter dybt. Her skal afprøves skibsmodeller, udført i paraffin og med en længde af 6—7 m. Modellerne, hvis form nøjagtig skal svare til det skib, man senere ønsker at bygge, slæbes gennem tanken med en række valgte hastigheder og herved bestemmes vandmodstanden. Saafremt modstanden er for stor, ændres formen og forsøgene gentages indtil et tilfredsstillende resultat er naaet.

Bassinet udstyres ogsaa med en bølgemaskine, saaledes at det ogsaa vil blive muligt at afprøve modellerne i »haard sø«.

Over det store bassin anbringes en maalervogn, der kører paa skinner. Paa denne vogn anbringes de nødvendige maaleinstrumenter. Skibsmodellen styres herfra, og broen vil kunne køre over tanken med samme fart som modellen i vandet, hvilket vil sige op til 50 km i timen.

I andre tankanlæg og mindre bassiner kan der udføres stabilitets- og vibrationsundersøgelser, og naar modellerne er brugt bliver de »lagt op« i en særlig havn.

I den aerodynamiske afdeling skal der udføres vindforsøg med modeller af skibe, flyvemaskiner, tog, brokonstruktioner og skibe. Forsøgene skal udføres i to vindtunneller, hvori skal frembringes en luftstrøm med en hastighed paa indtil 75 m/sek. Disse vindtunneller er kun smaa i forhold til dem man kender i udlandet, men man regner med at kunne løse en lang række vigtige opgaver ved hjælp af dem til gavn for videnskab og teknik.

Planer om en dansk skibsmodeltank har været fremsat med jævne mellemrum siden begyndelsen af dette aarhundrede, men først i 1949 begyndte man projekteringen af det nu snart færdige laboratorium, og i 1954 bevilgede handelsministeriet et tilskud paa 150.000 kr. til detailprojektering af anlægget. Detailprojekteringen blev udført af ingeniørfirmaet Rambøll og Hannemann i forbindelse med arkitekt Arne Karlsen og under ledelse af professor, dr. techn. S. A. Harvald. Først i 1956 var det endelige projekt færdigt, og i november samme aar fik man tilsagn om yderligere 4,5 mill. kr. af Counterpart-midlerne. Da den øvrige del af byggesummen, godt 6 mill. kr. var sikret, manglede man kun en egnet grund. Den fandt man senere i Lundtofte.

Realisationerne af planen for laboratoriet og tilrettelæggelse af byggeriet er blevet forestaaet af et byggeudvalg bestaaende af direktør, dr. techn. *H. P. Christensen* som repræsentant for Foreningen af jernskibs- og maskinbyggerier, rektor, professor, dr. techn. *Anker Englund* som re-

præsident for Danmarks tekniske Højskole og direktør *Georg Dithmer* som repræsenterant for Akademiet for de tekniske videnskaber.

Naar laboratoriet tages i brug vil ledelsen overgaa til en bestyrelse, hvori ministerierne vil vælge fire medlemmer og hvori iøvrigt skibsværfterne, Akademiet for de tekniske videnskaber og Danmarks tekniske Højskole vil være repræsenteret.

Den daglige ledelse af laboratoriet vil blive forestaaet af professor, dr. techn. *C. W. Prohaska*. »Børsen«.

Fra Hav og Havn

Efter forhandlingerne i København mellem repræsenteranter for den amerikanske regering og Danmark er der nu sluttet kontrakt om bygningen af fire minestrygere til den danske flaaede. De to er en gave indenfor vaabenhjælpsprogrammets rammer, de to bygges for den danske regerings regning. Den samlede byggesum bliver 35 mill. kroner. Byggeprogrammet ventes gennemført indenfor tre aar.

Ordren til Orlogsværftet paa de fire minestrygere er den første »off-shore« kontrakt, Danmark har faaet af USA for flaadens vedkommende siden bygningen af seks motortorpedobaade for et par aar siden.

Forhandlingerne om aftalen har staaet paa en god uge mellem repræsenteranter for det danske forsvarsministerium og en delegation fra USA Bureau of Ships under ledelse af *William Brockmann*. De fire skibe bliver paa hver ca. 190 tons med en besætning paa ca. 20 mand og til brug i de indre danske farvande. Skibene bygges af træ og skal drives af dieselmotorer. De bliver udrustede med det nyeste minestrygningsapparat, radar og radiolytteapparater.

Den 31/8 trak forretningsføreren i Dansk Styrmandsforening, *H. Christiansen*, sig tilbage fra sin mangeaarige virksomhed. Gennem en aarrække var *Christiansen* medlem af Københavns afd.s bestyrelsen, ligesom han beredvilligt stillede Styrmandsforeningens festsal til raadighed ved de aarlige hovedbestyrelsesmøder. Som en hilsen og tak for mangeaarigt godt samarbejde sendte Marineforeningen en serie Marineforeningsglas til den afgaaende forretningsfører, der som saadan afløses af Styrmandsforeningens mangeaarige sekretær, *E. Gents*, der som inspektør i »Navigatøremes Hus« ligeledes er en god ven af Marineforeningen.

Efter kommandør *Gustav Paulsens* pludselige død er forhenværende kontreadmiral *F. Kjolsen*, og sekretær *E. Gents* indvalgt i bestyrelsen for »Søfartens Fremme«, førstnævnte er tillige konstitueret som foreningens formand.

Flaaden vil faa stadig større betydning i de kommende aar, udtalte chefen for den britiske hjemmeflaade, admiral *Sir William Davis*, da han ombord paa depotskibet *TYNE* kom til København.

Admiralen, der tillige er chef for NATO-styrkerne i Østatlanten, fandt, at der er flere grunde til, at flaadens betydning snarere vil tiltage end aftage. Han nævnedes den sovjetrussiske undervandsbaadstrussel og sagde, at det ville være en skæbnsvanger fejltagelse, hvis NATO ikke anerkender denne trussel. Videre pegede admiralen paa udviklingen af atomvaabnene og udtalte, at disse masseødelæggelsesvaaben muligvis i fremtiden vil blive baseret paa overfladeskibe eller undervandsbaade. Endelig nævnte han den øgede handelsskibstonnage. Der er saaledes mange grunde for den antagelse, at den maritime magt maa udvides.

Det kendte søfartsmuseum i Troense paa Taasinge har faaet tilsagn om en usædvanlig smuk gave fra skibsreder, konsul *A. E. Sørensen*, Svendborg.

Skibsrederen har tilbudt at erholde udgifterne ved en tiltrængt udvidelse af museet. Den nye afdeling vil komme til at rumme tre stuer, hvor hele udviklingen i *A. E. Sørensen*s rederi, der er provinsens største, vil blive skitseret. Et særligt afsnit vil fortælle om Svendborgskibenes sejlads paa Grønland og Falklandsøerne. Tilbygningen paabegyndes straks og ventes færdig i løbet af indeværende aar.

Yarrow & Co. i Scotstoun, Glasgow, er for tiden ved at bygge et skib, som skal afløse to 40 aar gamle baade i passager- og fragtfart paa Victoria søen, midt inde i Afrika. Naar det er færdigt og har været paa prøvetur, skal det skilles ad igen og forsendes i over tusinde colli til Kisum ved Victoria søen, 500 miles fra havet.

Skibet er kontraheret af den britisk-østafrikanske jernbane- og havarikommission og skal koste 660.000 pund sterling, indbefattet udgifterne til bygning, adskillelse, forsendelse og samling. Det skal have en service-fart af 13¼ knob og vil derved være i stand til at udføre to ugentlige rundrejser paa søen. Det udstyres naturligvis for tropeliv. Thermostank, det kendte luftkonditionerings-firma, sørger derfor. Der indrettes 40 1. kl. og 75 2. kl. kamre samt sovesale for 200 3. kl. passagerer, desuden spisesalon, rygesalon, bar og plads for ti biler, som fires ned under dækket med en kran. Desuden bliver der lastkølerum paa 5000 cbf.

Det er ikke første gang, *Yarrow Ltd.* faar den opgave at bygge, adskille og atter samle et skib. I forrige aarhundrede, da værftet laa i London, byggede det *S/S ILLAL* for Livingstone Memorial Industry Mission, og dette skib blev endda bygget tre gange og adskilt to gange. Først blev det bygget og adskilt i London og sendt i sektioner til Afrika, hvor det blev samlet for ved egen kraft at sejle op ad Zambese floden til katarakterne. Her blev det adskilt og baaret stykke for stykke op til Shire floden, der forbinder Nyasa søen med Zambese. Det sejlede derpaa i mange aar paa Nyasa.

En vikingebaad som kirkeskib.

For første gang i vort lands historie vil en dansk kirke nu blive udsmykket med en vikingebaad som kirkeskib. Det er sket for nylig paa den lille ø *Hjarnø* i Horsens fjord, der for 11—1200 aar siden var hjemsted for vikinger. For at mindes dennes fortid har øens 300 indbyggere besluttet at udsmykke deres kirke, som er landets næstmindste, med en vikingebaad, — en beslutning, der er blevet godkendt af kirkeministeriet.

Vikingskibet, der er bygget af biografen *D. A. Jensen*, Hovedgaard mellem Horsens og Skanderborg, er en meter lang og en tro kopi af det danske vikingskib *HUGIN*, som for nogle aar siden sejlede til England.

Munck tog med en robaad ud i Københavns havn med de to montører *Rasmussen* og *Østerberg* for at se paa et kabel, som et skibsanker havde »fisket«. Baaden sikkede temmelig meget, og da en halv times tid var gaaet paa den maade, sagde *Rasmussen* en smule ærgerlig til sin kollega:

— Du har jo ikke begreb om at ro, mand!

— Har jeg ikke? raabte *Østerberg*, jeg, der har gaaet i matrostøj, til jeg var fjorten!

Forenings- Meddelelser

Stubbekøbing/Bogø afholdt generalforsamling i Marine-
stuen paa »Freys Hotel« 10/5 — genvalg med akklamation.

Brønderslev var 7/6 paa sommerudflugt gennem »Stor-
skoven« til Dronninglund, hvor der blev drukket kaffe,
herfra gik turen videre til Asaa og ad kystvejen til Hals,
hvor der blev aflagt besøg om bord i opmaalingskibet
FREJA, som blev forevist.

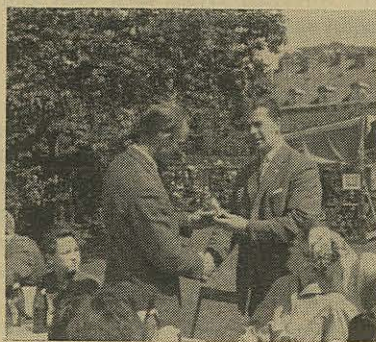
Sammen med medlemmer fra *Hals* afd. blev den med-
bragte med fortæret paa »Skansen«, og den vellykkede tur
sluttede paa Hotel »Hals«.

Helsingør afholdt sin aarlige fregatskydning 8/6 paa
Eksercerpladsen med god tilslutning og flittig skydning.
Efter frokosten fortsattes, til tjener *Munk Olsen* var ud-
nævnt til fregatkaptajn med styrmand *N. Frank Sørensen*
som kanonkommandør, og kl. 1500 blev der sluttet af med
kaffe og præmieuddeling.

Stubbekøbing/Bogø holdt 13/7 sin aarlige fregatskydning
paa »Freys Hotel«; det blev en vellykket fest, hvor vaskeri-
ejer *E. Floe* blev fregatkaptajn.

Stubbekøbing/Bogø havde søndag 20/7 arrangeret en
fællesudflugt til den nye atomstation paa Risø sammen
med Forsvarsbrødrene; det blev en interessant og dejlig tur
med god stemning og god tilslutning.

Randers afd. efterkom 2/8 en opfordring fra forman-
den for *Hadsund* afd. til paa den aarlige skovtur at besøge
cementfabrikken »Dania«, der blev grundigt forevist. Mad-
pakkerne blev spist i cementfabrikkens kantine, og derpaa
kørtes til Marinestuen i Hadsund, hvor der var kaffe og
dans. Det blev en dejlig udflugt trods øsende regn, som
Randers-formanden, *Fich*, takkede sin kollega i Hadsund,
Pefferkorn, for at have taget initiativet til.

*Admiral
Carstensens
Mindebæger
overrækkes ved
fregatskydningen
i Roskilde.*

Roskilde afd. afholdt 3/8 sin traditionelle fregatskydning
under de sædvanlige festlige former. I aar prægedes festen
af, at »Admiral Carstensens mindebæger« ved denne lej-
lighed blev overrakt til hjemsendt vpl. 282740 *Henning
Skjoldby Pedersen* — overrækkelsen, som foretoges af af-
delingsformanden, lokomotivfører *O. Gregersen*, var blevet
forsinket, da *Skjoldby Pedersen* sejlede paa Østen. Det var
første gang, at dette mindebæger blev uddelt i Roskilde, og
vinderen var genstand for stor hyldest fra de mange med-
lemmers side.

Holbæk afd. afholdt fregatskydning 10/8 under stor til-
slutning, i agitationsojemed var der ogsaa aabnet adgang
for ikke-medlemmer af Marineforeningen til at deltage i
visse af arrangementets skydninger.

Nykøbing Sj. afd. afholdt 31/8 sin aarlige, meget be-
rømte fugleskydning, i aar blev chefen for torpedostationen
Kongsøre, orlogskaptajn *Ralf Andersen*, fuglekonge.

Bogense afd. indviede 23/8 sin Marinestue i nye, smukke
og festlige lokaler i *Bogense Hotel, Adelgade 56*. I indviel-
sesfesten deltog damerne og gæster fra Odense afd. med
hovedbestyrelsesmedlem, ingeniør *Fylling* i spidsen.

Sønderborg afd. mødte ved kongefamiliens afrejse fra
Sønderborg 19/8 efter sommeropholdet paa Graasten slot
med flag og flaggaster paa havnekajen. Hans Majestæt
Kongen udtalte ved denne lejlighed sin glæde over som
altid at se Marineforeningen paa fløjen af de fremmødte
paa kajen i Sønderborg havn.

Glostrup/Taastrup indledte sin vintersæson med en vel-
besøgt »ulkaften« 4/9, hvor der vistes en række interes-
sante films om den canadiske flaaede. 3 værnepligtige fra
Holmen deltog.

Randers afd. udfoldede et stort initiativ under den briti-
ske u-baad ASTUTES besøg i Randers i begyndelsen af
september. Der var arrangeret en kammeratlig aften med
præmieskydning, hvor de engelske orlogsgæster hjemtog
fem af de syv præmier. Der var ligeledes arrangeret biltur
i omegnen og besøg paa bryggeriet Thor. Under det »aabne
hus«, der blev holdt i u-baaden, var tilstrømningen af
interesserede saa stor, at seks smaadreng blev presset ud
over bolværkskanten og fik en ufrivillig vandgang; de blev
dog hurtigt bjerget i land af et par kraftige betjente.

Frederiksberg afd. havde 6/9 arrangeret en keglespil-
aften, hvor forrige aars vinder, *Elin*, forsvarede sit mester-
skab om vandrepokalen (*Margrethebægeret*).

Aarhus afd. afholdt »manneaften« i »kahytten« 11/9,
ved hvilken lejlighed mejeribestyrelse *Lund Sørensen*, Rønde,
hædredes med 40-aars tegnet, og 2 nye medlemmer blev
optaget.

Som gæst deltog chefen for marinekasernen, orlogskap-
tajn *Sauer Larsen*, der redegjorde for marinestationens
organisation og herunder specielt fremhævede det gode
forhold mellem Marineforeningen og marinekasernen i
Aarhus.

Skagen afd. havde deltaget i tilrettelægningen af kadet-
terne fra det norske skoleskib SØRLANDET's besøg. Efter
en udflugt til fyret og fortidsminderne var afd. vært ved et
kaffebord for de unge sømænd, arrangementet fandt sted
to gange med halvdelen af eleverne paa hvert hold, og
skoleskibets officerer var afd.s gæster ved en middag i
marinestuen.

Københavns afd. — hvis kontor er flyttet til: *Terrasserne
35, Brønshøj, telf. 60 04 38* med kontortid mandag, onsdag
og fredag fra kl. 1800—1930 — afholdt 13/9 gevinstspil
med fine præmier, og senere afsluttedes med en dans.

Gentofte afd. indviede 17/9 sin Marinestue i nye og
smukke lokaler i restaurant *Ved Stalden, Jægersborg Allé
2 A i Charlottenlund*. Den nye Marinestue har faaet en

Tilgang af nye medlemmer i juli kv. 1958

Aalborg 1, Aarhus 1, Bogense 1, Brønderslev 1, Dam-
hussø 1, Fredensborg 2, Fredericia 2, Frederiksberg 2, Fre-
deriksværk 3, Gentofte 4, Glostrup 1, Grenaa 1, Godthaab-
Grønland 27, Haderslev 2, Hadsund 3, Haslev 5, Helsingør
1, Hirtshals 2, Holbæk 3, Holstebro 1, Horsens 1, Hunde-
sted 10, Kgs. Lyngby 3, Nibe 2, (Nyk.) Morsø 1, Næstved
3, Odder 1, Præstø 2, Roskilde 7, Silkeborg 3, Skagen 2,
Slagelse 1, Svendborg 2, Viborg 1, Vordingborg 1 = ialt
104 medl.

Samtidig er udmeldt 65 medl.

meget fin beliggenhed overfor Danmarks akvarium, og afd. haaber, at mange Marineforeningskammerater vil finde vej hertil.

Som altid forløb indvielsesfesten under hyggelige og kammeratlige former, og alle deltagerne glædede sig over de velindrettede og smukke lokaler.

Kongens Lyngby indledte sæsonens filmsaftener i Marinestuen paa »Lottenborg« den 17/9.

Odense afd. havde 20/9 udflugt til Fangel Kro, hvor de fremmødte 50 deltagere hyggede sig med god mad, musik og dans; virkelig god stemning over hele linien.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholdt sin aarlige fregatskydning i Slotsgaardens restaurant Josty, der var godt fremmøde, og mange havde frokosten med.

Glostrup/Taastrup afd. afholdt sit traditionelle bancospil paa Jernbanehotellet den 25/9.

Gentofte afholdt sin aarlige pakkefest 1/10 i Marinestuen i »Ved Stalden«; pakkerne skulle have en værdi af mindst kr. 6,—, og af det indkomne beløb vil 200 kr. forlods blive anvendt til iklædning af en GEORG STAGE-dreng.

Damhusø afd. afholdt 7/10 underholdningsaften i Islev Selskabslokaler i den helt store stil sammen med *Frederiksberg* afd. Det var en Wiener-aften, hvor fru *Maria Crone* talte interessant og morsomt ledsaget af film om Østrigs hovedstad.

Gæsterne besaa med stor interesse *Damhusø* afd.s smukke Marinestue, hvor afd.s medlemmer samles den første tirsdag i hver maaned.

Københavns afd. afholdt 9/10 »manneaften« i restauranten i Kongens Have, hvor dr. *Boje Benzon* holdt foredrag med forvefilm »Safari i Afrika«, og aftenen sluttede med pakkefest. Marineforeningens formand, *KD de Lichtenberg*, deltog i den fornøjelige sammenkomst.

Hirtshals afd. har valgt havnemester *L. Fich* som ny formand.

Vordingborg afd. afholdt genfs. 16/10 under stor tilslutning. Formanden *Otto Petersen* og blikkenslagermester *Arne Hansen* genvalgtes; som sekretær og kasserer nyvalgte lods *Sørensen*, Masnedø, og bogtrykker *Kurt Schomann*. Det vedtoges samtidig, at hvert medlem i de kommende fem aar skal betale 1 kr. pr. halvaar til et særligt 25-aars jubilæumsfond, saaledes at der om 5 aar kan være et anseeligt beløb til raadighed ved jubilæet. Inden generalforsamlingen samledes man til skafning, og aftenen sluttede i godt, kammeratligt lag.

3 nordsjællandske afdelinger havde i sommer tilrettelagt en sommerudflugt som en rigtig langtur. 36 deltagere fra *Hillerød*, *Hørsholm* og *Frederiksværk* — med ligeligt

De nordsjællandske afdelinger lægger krans ved Sømandsmindesmærket i Marstal.

fordelt deltagerantal — drog til *Ærø*, hvor afdelingerne i *Marstal* og *Ærøskøbing* blev besøgt, og man venter genbesøg i Nordsjælland fra disse to afdelinger til næste sommer.

Man var glade for denne kammeratudveksling, der her ved er kommet i gang med andre Marineforeningskammerater, og som det sagdes efter udflugten, ville alle sikkert faa glæde af saadanne gensidige besøg, om de blev sat mere i system.

Glostrup/Taastrup afd. fejrede sin 13-aars fødselsdag med en smuk fest den 18/10 paa »Lipperts Hotel«.

Kongens Lyngby viste 21/10 en smuk farvefilm om Dronning Elizabeths og Prins Philips besøg i Canada — en aften, som ogsaa glædede medlemmernes damer.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholdt sin fødselsdagsfest 21/10, hvor orlogspræsten, pastor *B. Ørsted*, holdt foredrag: »Paa togt med en orlogspræst til Amsterdam og Edinburgh«, og senere var der underholdning ved visesangeren *Koul Karso*.

Vordingborg afd.s medlem, forhv. skatteraadsformand *Martin Christensen*, Masnedund, fejrede 23/10 guldbryllup; blandt de talrige gratulanter mødte formanden for *Vordingborg* afd., medlem af hovedbestyrelsen, *Otto Petersen*, og udnævnte den gamle kammerat, der har været medlem siden afdelingens stiftelse, til æresmedlem.

Frederiksberg afd. mødte 25/10 til Torskegilde i »Huset Oskar Davidsen« med mottoet: Lad os alle mødes denne aften og i fællesskab glæde os over minderne i vor gamle orlogsmarine. — Marineforeningens formand, kommandør *de Lichtenberg*, deltog i festen.

Søllerød afd. var 25/10 paa »mannetur« paa Sundet, det blev en dejlig sejlads, hvorunder der ogsaa var mulighed for at aflægge besøg paa saavel kommandobroen som i maskinen, som beredvilligt blev forevist.

Hadsund afd. har af hensyn til benyttelsen af sin Marinestue i Skovpavillonen til generalforsamling fra Marineforeningens hovedbestyrelse faaet godkendelse af ændring af tidspunktet for sin generalforsamling fra foraar til forsommer, da pavillonen er lukket paa det for afd.s generalforsamlinger fastsatte tidspunkt.

Afd. afholdt 29/9 en ekstraordinær generalforsamling, hvor det vedtoges at flytte den aarlige generalforsamling til første halvdel af maj maaned — en ændring af lovenes § 5.

Der optoges tre nye medlemmer, og aftenen sluttede med et hyggeligt torskegilde.

Odense afd. afholdt 4/11 et andespil med mange fede ænder og gæs som præmier.

Roskilde afd. havde arrangeret ande- og gevinstspil paa Hotel Prinsen 5/11. — Kl. 1915 blev den hertil flyttede marinestue indviet i sine nye smukke lokaler.

Godthaab afd.s energiske formand, bagermester *Echwald*, er blevet interview'et i Grønlands radios »Aktuelt kvarter« om Marineforeningen og dens virke og fik derved lejlighed til at agitere stærkt for afdelingen deroppe mod nord.

Gentofte afd. afholdt sit berømte aarlige — som sædlig succesombruste — andespil i Marinestuen 5/11 under stor tilslutning.

Københavns afd. har til 11/11 arrangeret et gaasespil og andespil i »Borgernes Hus« — der reklameres, som om det var et blandet fjerkræopdræt med kæmpegæs, store ænder og fine høns, og der haabes paa god stemning, flittigt spillelyst og en munter aften, saaledes at der kan blive et passende overskud til afd.s slunkne kasse.

Det store og meget dygtige musikkorps medvirker, og der sluttes med dans.

Randers afd.s medlem, kontorchef *Orla Rasmussen*, døde pludseligt; han vil blive savnet ogsaa indenfor kammeraternes kreds i Marineforeningen.

Københavns afd.s medlem, overingeniør *Carl Holtermann*, afgik ved døden i august maaned, og med ham er en af de oprindelige Marineforenings-pionerer gaaet bort. Han var en af de faa nulevende, der var med ved foreningens start. *Holtermanns* største indsats var hans medvirken til købet af fregatten JYLLAND, da den i sin tid var solgt til Tyskland til ophugning, kun skade, at han ikke skulle opleve fregatten i genrejst stand.

Aarhus afd.s medlem, mælkehandler *Hans Rasch*, afgik ved døden 23/7. Afd.s flag paraderede ved begravelsen.

Københavns afdelings medlem og Marineforeningens revisor gennem en lang aarrække, arbejdsinspektør *C. P. M. Jensen*, afgik ved døden 11/8 og blev begravet fra Sundby kirke, hvor *landssekretæren* repræsenterede Marineforeningen og grosserer *Poggensee* Københavns afd. — atter et frafald blandt de gode gamle kammerater indenfor Marineforeningen.

Kalundborg afd.s medlem, overmatros ved DSB *Ejnar Frederiksen*, døde 11/9. Haardt ramt af invaliditet mødte han altid med smil og venlige ord trods megen modgang. Marineforeningens flag paraderede i kirken og ved den gode kammerats grav.

Bogense afd.s stifter og æresmedlem, købmand *Ellef Hansen*, døde 19/9, 82 aar gammel. Han mindedes sin værnepligtstid til orlogs i 1898 med glæde og bevarede til det sidste sin interesse for søens folk og vort søværn. *Ellef Hansen* var altid forrest i arbejdet for vor forening, og hans minde vil blive bevaret til sene tider.

Helsingør afd. har mistet to gamle trofaste medlemmer, der er afgaaet ved døden, nemlig fisker *H. G. Willumsen*, der var æresmedlem og medstifter af afd., samt fisker *Niels Larsen*.

Tidligere medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse, direktør *Preben Buchtrup*, afgik ved døden 27. oktober 1958. Gennem en aarrække var *Buchtrup* en meget virksom og interesseret deltager i Marineforeningens organisa-

Der vil atter i aar kunne uddeles et antal portioner af »Kgl. vejer og maaler P. C. Dyrhauge og hustrus mindelegat«. Ansøgninger maa være Københavns afdelings kontor i hænde senest den 10. december.

tionsarbejde, og han ydede en stor indsats til gavn for vor store forenings stadige trivsel. I mange aar havde *Buchtrup* levet stille og tilbagetrukket paa grund af sygdom, men han fulgte levende med i Marineforeningens arbejde, og hans smaa hilsener virkede inspirerende paa de, der i hovedbestyrelsen førte pionerarbejdet videre.

Ved begravelsen var Marineforeningen repræsenteret ved medlem af hovedbestyrelsen, fuldmægtig *O. Maegaard*.

Den tidligere formand for Danske Soldaterforeningers Landsraad og for soldaterforeningernes og Marineforeningens militærforsorgsudvalg, grosserer *Jul. Serlev*, er afgaaet ved døden. Han vil blive mindet for sit store arbejde, sin brændende interesse for de værnepligtiges forsorgsforhold, for hvilke han ydede en betydningsfuld indsats.

Randers afd.s populære »Messeemor«, fru *Johanne Nielsen*, som i Danmarks første og meget smukke marinestue paa en straalende maade forstod at hygge om de gamle orlogsgaster, er gaaet bort, og fru *Nielsen* vil inden for det daglige liv i Marineforeningen i Randers efterlade sig et dybfølt savn. Marineforeningens flag paraderede, da marineforeningskammerater bar deres afholdte »Messeemor« til graven, hvor afdelingsformanden, overmaskinmester *G. Fich*, holdt en varmtfølt og bevæget mindetale.

Æret være deres minde.

Marineforeningen gratulerer

- 20/5 *S. Aa. Carlsen*, Søllerød, 50 aar.
- 22/6 Baadebygger *Th. Fr. Harder*, Randers, 75 aar.
Skibsfører *P. Winding*, København, 75 aar.
- 26/8 Havnefoged *Niels Nielsen*, Hals afd.s mangeaarige kasserer, 65 aar.
- 8/9 Skibsfører *Peter Rasmussen*, formand for Marineforeningens Mariager-afd., 65 aar.
- 12/9 Skibsfører *N. J. Nielsen*, formand for Marineforeningens Kalundborg afd., 70 aar.
- 18/9 *C. R. Nielsen*, Kgs. Lyngby, 75 aar.
- 12/10 *A. C. Poulsen*, Kgs. Lyngby, 50 aar.
- 4/11 Bogholder *Villy Rasmussen*, Aarhus afd.s næstformand, 40 aar.
- 3/11 Skorstensfejermester *H. Fr. Møller*, Randers, 65 aar.
- 5/12 Maskinmester *J. H. Christensen*, Randers, 65 aar.
- 16/12 Gartner *E. P. Klemp*, Brøndbyøster Nordmark, Glostrup, 55 aar.
- 20/12 *E. Onsberg*, formand for Glostrup-Taastrup afd., 45 aar.
- 15/1 Værkfører *E. H. Th. Johansen*, Glostrup, 55 aar.

Hempel's skibsfarver er søstærke...

Også vi er gået over til at levere i liter. Medlem af Foreningen for Danmarks Farve- og Lakinindustri

Marineforeningens Kalender

Aarhus afd. 6/11 andespil i »Kahytten«.
 Kongens Lyngby 8/11 andespil.
 Brønderslev 15/11 15 aars stiftelsesfest med damer.
 Odense 18/11 Kammeratskabsaften med julemad.
 Aarhus 29/11 sammenkomst med damer i »Kahytten«.
 Fredericia 14/11 40-aars stiftelsesfest.
 Brønderslev 20/11 Kammeratskabsaften kl. 2000.
 Odense 25/11 Spilleaften (4. tirsdag i hver maaned).
 Gentofte 3/12 Manneaften i Marinestuen.
 Glostrup/Taastrup 6/12 Julefest med damer.
 Aarhus 11/12 andespil i »Kahytten«.
 Kongens Lyngby 14/12 Medlemsmøde.
 Aarhus 30/12 Juletræsfest paa Hotel »Royal«.
 Brønderslev 15/1 Kammeratskabsaften kl. 2000.
 Glostrup/Taastrup 8/1 Torskegilde i »Kahytten«.
 Kongens Lyngby 10/1 Torskespisning.
 Aarhus 15/1 Torskegilde i »Kahytten«.
 Brønderslev 18/12 Kammeratskabsaften kl. 2000.
 Roskilde afd. 29/12 Juletræsfest.
 Søllerød 15/1 Medlemsmøde paa Geels Kro kl. 1945.
 Søllerød 1/2 Besøg paa Orlogsmuseet i forb. m. skibsbesøg.
 Kongens Lyngby 5/2 Generalforsamling.
 Glostrup/Taastrup 5/2 Admiralsforsamling.
 Kongens Lyngby 14/2 Fastelavnsfest.
 Søllerød 19/2 Generalforsamling og torskespisning.
 Roskilde afd. afholder medlemsmøde i Marinestuen den første onsdag i hver maaned. Afd.s kegleklub spiller hver mandag aften paa »Roarslund«.

Marineforeningens Glas

Salget af disse smukke glas giver fortsat en indtægt til Marineforeningens Admiral Carstensen's Fond — støt denne ved køb af glassene; de er vel-egnede som præmier eller julegaver. Prisen er:

Kr. 7,50 for øl- og whiskyglas,

Kr. 4,50 for portvinsglas og

Kr. 4,00 for snapsglas.

Det er en nydelse

at drikke af Marineforeningens glas!

Har du tænkt over — at der i

Det maritime Hjemmeværn

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

Boganmeldelser

Michael Powell: »Havets Tiger«. Gyldendal.

I denne udmærkede bog gives et nøjternt og ærligt billede af den begivenhed, der i begyndelsen af 2. verdenskrig optog mange sind. Lommeskibet GRAF SPEES kamp mod de lette britiske krydsere udfør Montevideo vakte enorm opsigt, og skibets tilintetgørelse af egne kræfter og hele det diplomatiske spil i forbindelse med disse begivenheder er her levende skildret af forfatteren, hvis grundighed og lange studium af begivenheden, som først blev kendt som film, paa udmærket maade, sagligt og ægte — saaledes at bogens indhold fanger fra først til sidst.

Alistair MacLean: »Sidste Skib fra Singapore«. Gyldendal.

Fra først til sidst rummer denne bog en kæde af dramatiske begivenheder under 2. verdenskrigs første dage i det fjerne Østen. Søkrigsbegivenheder, luftangreb, forlis og japansk fangenskab kæder sig rundt om bogens hovedhandling og giver en kolorit, et broget indtryk af de vekslende begivenheder, der her udspilles i et eksotisk milieu — en roman, der nok skal vide at fængsle sine læsere.

»Jul paa Havet 1958«. »Vikingen«s forlag.

Farverigt og straalende, interessant og fængslende foreligger »Vikingen« julehæfte som altid i god tid — heller ikke i aar maa det savnes i gavepakken til sømanden eller paa den søfartsinteresseredes julebord. Historiske begivenheder, oplevelser og andre virkelighedsskildringer er her blandet med skitser og noveller, skønne farvebilleder og smukke vers — givetvis den rigtige julelæsning for søens folk.

ASKESKÅLE

vaser og glas

m. m.

dekoreret i hånden med kongeskibet, marinens skibe og Marineforeningens emblem. Bestilles gennem skibschefen eller direkte.

HILLIGSØE
 Polarvej 19 - Aarhus

AALBORG

BERG KNUDSEN'S

SLAGTERFORRETNING

SKIBSPROVIANTERING

Korsgade 28 — Telefon 2592 — Aalborg

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad

Teglgaardshaven . Tlf. 1986

Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus

Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og transportantlæg

ALT VEDR. ELEKTRISK INSTALLATION

(Speciale: Skibsinstallationer)

Reparationer af enhver art

Radio, ekkolod, dynamoer, motorer

JOHS. HØJHOLT SØRENSEN

Dynkarken 10 v. Aarhus havn.

Tlf. 3 20 71

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270

Simon Madsen

RØNNE

ESBJERG**Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
*ESBJERG***Esbjerg Skibshandel**

v/ Harald Nielsen

Ny Havn

Tlf. 2198

»Hotel Spangsbjerg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG

Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG

TLF. 2053

FREDERICIA

Den „Folkelige Forsamlingsbygning“

»Fremad« Tlf. 85 - Vald. Pedersen
God mad - Billige priser**FREDERIKSHAVN****ELECTRA ¹/_s**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63

Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER - OLIE

TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen**& Kryger** INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.)

Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74**Carlsen & Aens Vaadbinderi**

Hirtshals - Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen*Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod*

Betjening dag og nat - Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa**SØMANDSHJEMMET**

A. SAMUEL

TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors-

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers

Telf. 529

SILKEBORG

Gamle marinere mødes i marinestuen

AKTIESELSKABET

DEN FOLKELIGE FORSAMLINGSBYGN.

Vestergade 26

Tlf. Silkeborg 68

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Tlf 41345

Skibradio, sendere og pejleanlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør - Ing. M. I. K.

*Radio-apparater Elektriske anlæg***SØNDERBORG**

Sønderborg Andelsmejeri

Telf. 61 - 487

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE^A/_s Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. Redigeret af *G. Honnens de Lichtenberg*.
Hovedforeningens og bladets kontor: Havnegade 55, København K., kontortid daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. Palæ 2886. Postkonto nr. 1608.
Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk

MEDLEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER